

Danes „Razgled!“

Današnji številki Dolenjskega lista so spet priloženi Dolenjski razgledi, posebna kulturna priloga, ki bo letos izšla še trikrat: junija, septembra in decembra. Številka je posvečena pesniku Dragotinu Ketteju, čigar 100-letnico rojstva smo praznovali letos januarja. Študijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu hrani tudi dragoceno rokopisno gradivo, ki nam ga je zapustil prežgodaj umrli Kette. Gradivo je zbral uredniški odbor, ki bo tudi poslej skrbel za vsebino Dolenjskih razgledov. Leposlovni del je tokrat nekoliko obsežnejši, dela pa so prispevali ustvarjalci, ki jih bralci Dolenjskih razgledov že poznajo, in nekateri novi sodelavci. Novost so tudi pogovori s sodelavci.

BALETNICI NA MIRNI

Jutri zvečer ob 19. uri bodo nastopili v prenovljeni dvorani TVD Partizan na Mirni člani ljubljanskega baleta. Ob mokronoškem rojaku Janezu Mejaču bodo gostje mirenškega Partizana in občinske kulturne skupnosti še naslednji umetniki: Magda Vrhovec, Lane Starič, Danilo Svava, Mojmir Losan, Miro Afajlovič, Rado Krulanovič in Vojko Vidmar.

OD 12. MARCA DO 6. APRILA 1976:

439 NOVIH NAROČNIKOV

Prirastek zadnjega tedna: 94 novih naročnikov, tokrat največ iz občin Novo mesto, Krško, Brežice in Kočevje. Največ uspeha so doslej imeli naslednji pismonoše oz. upravniki osnovnih PTT enot: Marica Toplišek iz Koprivnice — 20 novih naročnikov, Franc Kozar iz Cerkelj — 13, Matija Ožanič iz Kočevja — 13, Jože Trefalt iz Zabuškova — 12, Pavel Kastelic iz Starega trga ob Kolpi — 10, Jože Umek iz Stopič — 9, po 8 naročnikov so pridobili Ivan Briški iz Kočevske Reke, Feliks Kastelic iz Žužemberka in Terezija Zgonc iz Šentruperta, Vili Vrečič iz Stare cerkve nam je poslal 7 naročilnic, po 6 naročnikov pa so „vneli“ za domači tehnik Božo Butala iz Krške vasi, Darko Štojs z Rake, Ladislav Plevnik iz Koprivnice in tov. Topolovšek iz Brestanice. Po 5 naročnikov so pridobili Jože Franko iz Brusnic, Maks Kunšek iz Sevnice, Jože Rap iz Sevnice, Lojzka Mekše iz Mime itd.

Od začetka akcije do zadnjega torka znaša število novo pridobljenih naročnikov 439, po občinah pa so „razdeljeni“ takole:

občina BREŽICE:	39
občina ČRNOMELJ:	27
občina KOČEVJE:	44
občina KRŠKO:	83
občina METLIKA:	7
občina NOVO MESTO:	104
občina RIBNICA:	19
občina SEVNICA:	37
občina TREBNJE:	33

razne pošte v SRS in SFRJ:	36
naročniki v inozemstvu:	10

Ne pozabite, prosimo, in povejte še znancem in sosedom:

do 1. maja 1976 bodo vsi novi naročniki prejeli DOLENJSKI LIST brezplačno! — Naročilnico zanje ima vaš pismonoša!

Vse naročnike medtem lepo pozdravlja
UREDNIŠTVO LISTA

POVEJTE NAM

Prihodnji torek, 13. aprila, bo naše uredništvo gostovalo

NA ROŽIČ VRHU

Novinarji Dolenjskega lista bodo od 16. ure naprej v gasilskem domu na Rožič vrhu. Krajanje krajevne skupnosti Talčji vrh, pridite na naše uredništvo v gosteh, povejte nam, s kakšnimi težavami se srečujete v vsakdanjem življenju, kakšne uspehe ste že dosegli, kakšni so vaši načrti in želje! V trinajstih vaseh KS Talčji vrh (pa tudi v tisti štirinajsti, skoraj prazni) se gotovo dogaja marsikaj, kar zanima tudi širši krog bralcev olenjskega lista.

Sodniki preobremenjeni

Uveljavljanje sodišča združenega dela v Brežicah — Delavci ne poznajo poti do njega, ker so slabo obveščeni

Posavje ima sodišče združenega dela v Brežicah. Žažvelo je v lanskem maju, uveljavilo pa se še ni dovolj, ker še mnogi delavci, ki so sicer upravičeni do pravnega varstva, ne poznajo vloge tega sodišča.

Nanj se ne obračajo niti osnovne sindikalne organizacije niti organi delavske kontrole in drugi, ki so pooblašeni za to, da sprožijo spore

pred tem sodiščem. Tudi velik vpliv vodilnih struktur na delavce v tozidih OZD in drugih delovnih skupnostih omejuje število sporov na pristojnem mestu. Tako sporov ponekod sploh ne rešujejo, ampak vse poskuse avtoritativno zatirajo že v kali.

Na drugi strani pa tudi delavci niso pripravljeni vleči spornih zadev pred to sodišče, ker ga istovetijo z drugimi sodišči. Moti jih, da bi tožili svojo organizacijo združenega dela, v kateri si služijo kruha.

Ob pomanjkanju časa jim ne koristita niti volja niti pripravljenost. Proces razvoja samoupravnih odnosov zahteva tudi od njih izpopolnjeno znanje.

J. T.

Kam s kanižarskimi rudarji?

Včeraj je iz Kanižarice odšlo 117 rudarjev na delo v Velenje in Senovo — Kam pa z 220 domačini, ki imajo tu družine, zemljo? Strokovna komisija predlaga, naj rudnik sanirajo

Strokovna komisija, ki jo je imenoval republiški komite za energetiko, je zadnjega marca razpravljala v Ljubljani o stanju v rudniku Kanižarica. Komisija je ugotovila, da je zalog premoga toliko, da bi rudnik lahko obratoval še najmanj dvajset let; zato je njeno mnenje, da je treba rudnik sanirati.

Nadaljnja usoda rudnika Kanižarica je sedaj odvisna od tega, če bodo republiški organi lahko zagotovili sredstva za sanacijo. Samo za sanacijo mesta vdora vode bi bilo potrebnih 14 milijonov dinarjev.

Za ponovno usposobitev rudnika bi bilo potrebno okoli leto in pol do dve leti, v Kanižarici pa se bojijo, da

bi se jim v tem času strokovni kader razkropil. „Strokovnjakov ne moremo obdržati, ker dela zanje ni. Že sedaj smo imeli težave, ker je bilo strokovnjakov premalo. Nekaj sedanjih se bo upokojilo, od drugod pa bi jih, tudi če bi rudnik po določenem času spet začel obratovati, težko dobili,“ pravi tehnični vodja

jame Vinko Babič. Brez strokovnjakov pa dela seveda ne bi mogli obnoviti.

Sedaj 430-članski kolektiv najbolj tare vprašanje zaposlitve za delavce, ki jim je voda vzela delo. V soboto se je sestel politični aktiv rudnika, v ponedeljek pa so delavcem, ki so bili zaposleni v jami in pri separaciji, sporočili, koliko in kje jih je dobilo drugo delo. Včeraj jih je iz Kanižarice odšlo 117: 97 jih tvori skupino,

(Nadaljevanje na 4. strani)

V mnogih krajih tulile sirene

„Gasilci, na pomoč!“ so se te dni kar naprej oglašali klici občanov

Z nastankom toplega vremena so se spet začeli pojavljati požari. Pretekli teden je gorelo na več krajih in ogenj je naredil milijonsko škodo.

Gasilci iz Novega mesta, Smihela, Stopič, Dol. Toplice, Dvora in Šentjerna so 29. marca popoldne skupaj reševali gozd pri Težki vodi. Požar se je nevarno širil, saj je zajel že 4 hektare petletnega nasada iglavcev. Dobro uro so se gasilci spoprijemali z ognjem, preden so ga udušili, škoda pa cenijo na 40.000 dinarjev.

Dan kasneje je okrog poldneva hud požar zajel gozd ob železniški progi med Geršči in Gradcem. Ogenj je zanel iskra parne lokomotive, po suhi travi in grmičju pa se je plamen kot blisk razširil v

smrekov in borov gozd. Zgorelo je okrog 15 hektarov površine. Da ni nastala še večja škoda, so pripo-

JUTRI ZBOR UPRAVLJAVCEV NOVOMEŠKE PODRUŽNICE LB

V prostorih garni hotela na Otočcu bo jutri ob 10. uri drugi redni zbor upravljalcev novomeške podružnice Ljubljanske banke. Delegati so že prejšnji teden dobili pregledna poročila z gradivi, ki govorijo o poslovanju LB za leto 1975 in o delu podružnice v lanskem drugem polletju. Za zbor je pripravljenih več pomembnih sklepov, o čemer bomo obširneje še poročali.

V sredini tedna je zajelo Slovenijo poslabšanje s padavinami. Ob koncu tedna se bo vreme nekoliko izboljšalo, vendar bo hladneje. Občasno bodo krajevne plohe.

smogli gasilci iz Metlike, Gradca, Vranovca in Krivoglavca ter ljudje iz okoliških vasi. Škoda še ni ocenjena, je pa velika.

31. marca popoldne je izbruhnil

(Nadaljevanje na 4. strani)

Varujmo oči!

Ob svetovnem dnevu zdravja, posvečenem očem

Z geslom „Varujmo oči, preprečimo slepoto!“ želi svetovna zdravstvena organizacija opozoriti na 16.000.000 slepih ljudi po vsem svetu, želi jim pomagati in posvetiti vso pozornost preprečevanju slepote. Posebno v razvijajočem se svetu, kjer je največ slepih, je preprečevanje zelo potrebno. V Aziji, Afriki in Južni Ameriki so vzroki oslepitve popolnoma drugačni kot v civilizirani, industrijsko razvitem svetu. Zaradi slabo razvite zdravstvene službe, neprimerne prehrane, slabe higiene oslepi mnogo ljudi v nerazvitem svetu zaradi trahoma, onkocerkiaze in kseroftalmije. Ne bi bilo potrebno, da je 2.000.000 ljudi slepih zaradi trahoma, ki je pravzaprav ozdravljiva očesna bolezen, če je zdravljenje pravočasno, če je na razpolago dovolj zdravil in če je dobro organizirana zdravstvena služba.

Tudi parazitarna očesna bolezen onkocerkiaza ne bi prizadela toliko oči, če bi z učinkovitim bojem (insekticidi) proti prenašalcu te bolezni črni muhi uničili njene ličinke.

Tretja bolezen, ki grozi nerazvitemu svetu z oslepitvijo milijonov ljudi je kseroftalmija. Bolezen, ki prizadene predvsem otroke, je posledica pomanjkanja vitamina A in nedohranjenosti. Z dodajanjem vitamina A vsaj dvakrat na leto bi lahko to bolezen preprečili.

Popolnoma drugačen je položaj v razvitih državah po svetu, kjer zgoraj opisanih bolezni ne najdemo več. Z razvojem industrije, z razvojem prometa, z večjo naseljenostjo v mestih pa so se pojavili novi vzroki, zaradi katerih ljudje oslepijo. Pojavile so se tudi nove bolezni skupaj z daljšanjem povprečne življenjske dobe. Vedno več ljudi oslepi ali pa se jim vid močno poslabša zaradi bolezni oči, zaradi sladkorne bolezni, degeneracije očesnih tkiv, zelene in sive mrene. Še vedno so pogost vzrok slepote dedna in degenerativna obolenja. Veliko očesnih bolezni popolnoma pozdravimo z operacijo, npr. sivo mreno, drugim zopet izboljšamo vid ali pa jim ohranimo še uporaben vid z novimi metodami zdravljenja in novimi zdravili (fotokoagulacija, kriopeksija). Največji vlogi pri tem ima zgodnje odkrivanje bolezenskih znakov na očeh. Čim prej začnemo zdraviti, tem boljše je uspeh. Če je npr. zelema mrena odkrita dovolj zgodaj, lahko v večini primerov pomagamo. Operacija odstopa mrežnice je uspešnejša, če je operacija narejena dovolj zgodaj. Pogosto pa preprečimo odstop mrežnice s preventivnim zdravljenjem, s fotokoagulacijo (to je svetlobnim obsevanjem) ali kriopeksijo (to je z zamrzovanjem).

Skoraj toliko kot očesnih obolenj je pri nas tudi očesnih poškodb. Do marsikatero očesno poškodbo na delovnem mestu ne bi prišlo, če bi bili delavci dobro poučeni o tem, kako, kje in kakšna zaščitna očala morajo nositi, če bi imeli strogo kontrolo o uporabi zaščitnih sredstev in če bi izboljšali delovne pogoje (dobra osvetlitev, zavarovana delovna mesta s pregradami, pravilna korekcija vida pri delavcih, ki potrebujejo očala), z uporabo bolj udobnih očal, ki se ne motnijo, ki so zračni in ne tiščijo.

Veliko hudih poškodb oči, pogosto z oslepitvijo obeh oči, povzroča naraščajoči promet. Sunko-

(Nadaljevanje na 4. strani)

NOV MOST SE ROJEVA — Ob lepem vremenu gradnja novega novomeskega mostu pri Ragovem dobro napreduje. Veliko dela so imeli gradbinci pri betoniranju nosilnih stebrov — v Krkino dno so morali skopati 12 metrov globoke jame — kot kaže današnji posnetek, pa bo dobil dolgo pričakovani most kmalu začetno ogrodje. (Foto: S. Mikulan)

NOV MOST SE ROJEVA — Ob lepem vremenu gradnja novega novomeskega mostu pri Ragovem dobro napreduje. Veliko dela so imeli gradbinci pri betoniranju nosilnih stebrov — v Krkino dno so morali skopati 12 metrov globoke jame — kot kaže današnji posnetek, pa bo dobil dolgo pričakovani most kmalu začetno ogrodje. (Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

(Foto: S. Mikulan)

Posebno presenečenje za 12 pismonoš

Uspehe naše nove akcije za pridobivanje novih naročnikov za pokrajinsko glasilo Socialistične zveze poznate — objavljamo jih vsak teden sproti. Iz nekaterih krajev, kjer je na „zemljevidu razširjenosti domačega pokrajinskega glasnika SZDL še precej belih lis“, smo dobili sorazmerno malo novih naročnikov. Da bi spodbudili vse pismonoše v vseh občinah našega območja, jim danes sporočamo posebno obvestilo: ob koncu akcije bomo izmed vseh pismonoš in upravnikov

pošt v 9 občinah, ki so sodelovali v letošnji akciji, javno izžrebali 12 poštnih delavcev, katerim pripravljamo posebno, enkratno presenečenje in doživljajo.

Kaj bo to, naj ostane za zdaj še naša majhna skrivnost. Poleg obljubljenih nagrad za pridobljene nove naročnike, kakršne smo dajali tudi v vseh dosedanjih podobnih akcijah, nudimo tokrat našim zvestim sodelavcem — pismonošem še prav posebno presenečenje. Vabimo zato vse poštnje delavce

vseh pošt v 9 občinah našega območja, da v naslednjih dnevih še povečajo svojo prizadevnost v pridobivanju novih naročnikov. Sporočite nam, prosimo, koliko novih propagandnih letakov in brezplačnih izvodov našega lista še potrebujete, da vam jih takoj pošljemo!

Tudi danes se lepo zahvaljujemo vsem poštnim delavcem v pokrajini za zgledno sodelovanje in dragoceno pomoč pri širjenju socialističnega tiska!

UREDNIŠTVO LISTA

MUCNO GAŠENJE — Gašenje gozdnih požarov je izredno naporno in terja pripravljenost mnogih ljudi. Na sliki: gašenje na Rudniku v Sevnici občin. minuli petek. (Foto: Železnik)

Zakon o združenem delu: ne potrditev zaradi potrditve — vredna je le podpora množic

Princ Norodom Sihanuk ni več šef kamboške države: v začetku tega tedna je odstopil s svojega položaja in po nekaterih poročilih (ki jih doslej še ni bilo mogoče preveriti) zapustil deželo. Uradno poročilo phnom-penskega radia (ki je za zdaj malone edini vir informacij iz Kambodže, v kateri ne dovoljujejo delovanje nobenim tujim dopisnikom) pravi, da je odstopil prostovoljno, pri čemer so dodali, da bo imel letno 8000 dolarjev pokojnine. Novi šef Kambodže je Khieu Samphan, ki je v razglasu, objavljenem prek radia, dejal, da je princ Sihanuk ugledna osebnost, ki je veliko prispevala k osvoboditvi Kambodže — ta je medtem tudi spremenila ime v Kampučijo... slovo ni bilo lahko...

Medtem pa v Združenih državah Amerike odkrivajo, kako naj bi prišlo do „afere Sonnenfeld“: po pomoti oziroma časnikarski napaki. Sonnenfeld je pomočnik zunanjega ministra Kissingerja in pred časom je na nekem internem posvetovanju z ameriškim veleposlanikom v Londonu menda izjavil, da nimajo ZDA nič proti sovjetskemu vplivu v Vzhodni Evropi. Izjava je kajpak vzbudila po svetu različne komentarje — večinoma obsodbe. Nato sta zunanje ministrstvo in Bela hiša posredovali demanti te izjave, toda brez izjemnega učinka. Tretji člen v verigi pa je sedanje pisanje nekaterih ameriških časnikov, da je namreč vse zmede kriv samo novinar, ki je prvi objavil inačico Sonnenfeldove izjave... Opravičevanje, izmikanje — in še kaj...

Tačas pa čaka nekdanja argentinska predsednica Izabela Peron v nekem zaporu na jugu Argentine na odločitev vojaške junte ali jo bodo postavili pred sodnike ali ne. Dolžijo jo (čeprav formalno obtožnice še niso objavili) poneverb in zlorabe oblasti... En dan predsednik, drugi dan zapornik...

ZDA pa razburja knjiga „Zadnji dnevi“, ki sta jo napisala znana novinarja in v njej do zadnjih podrobnosti opisala zadnje dneve Richarda Nixona v Beli hiši. Nekateri jima očitajo, da lažejo, drugi ju hvalijo... Resnica je v sredini...

Z izdajo predloga zakona o združenem delu se začne široka javna razprava o vprašanjih, ki pomenijo bistvo uveljavljanja ustave in nadaljnega razvoja socialističnega samoupravljanja. To predvsem pomeni, da smo sklenili prvo obdobje priprav, ki je bilo vse prej kot lahko. V tem obdobju so sodelovali številni družbenopolitični dejavniki, predstavniki gospodarstva in še posebej nekaterih organizacij združenega dela. In ne samo to. V nekajmesečnih razpravah, ko je šlo v bistvu za usklajevanje številnih pogledov in mnenj, ki so sicer vsa stremela k poglavitnemu cilju, je bilo narejenih kar šest osnutkov, ki dejansko pomenijo šest različnih obdobji dozorevanja končnih rešitev.

Po predlogu naj bi javna razprava ne bila podrejena zelo kratkemu roku, kot je bila to že kar navada pri podobnih množičnih prizadevanjih, še manj pa akcija, s katero naj bi formalno podprli mnenja sestavljalcev. Po predlogu, ki nedvomno zasluži posebno pozornost in podporo, naj bi v okviru javne razprave, ki s tem pomeni v bistvu najširše preverjanje, v organizacijah združenega dela preizkušali predlagane rešitve in ob tem jasno ugotovili, kje so morebitne slabosti zakona. Torej naj ne bi o zakonu razpravljali kot

o določenem izdelku, temveč na podlagi praktičnih spoznanj ugotoviti izkušnje, s katerimi bi se lahko izognili vsem pomankljivostim.

To ni samo zahteva, da bi se izogibali pavšalnim razpravam, ki so nemalokrat pomenile celo izgubo časa, temveč skupno zasnovali in izdelali zakon, ki bo resnično ustrezal sedanji razvojni stopnji. Tako tudi ne bi bilo časovnih stisk, ki so nas največkrat prisilile, da smo samo formalno usklajevali prakso z zakonskimi normami in da smo več časa in truda kasneje porabili za popravljanje napak, kot bi ga, če bi se nalog temeljiteje lotili.

Dejstvo, da so družbenopolitične organizacije že zdaj napovedale svoje naloge pri sprejemanju zakona o združenem delu, pomeni to samo del druž-

TELEGRAMI

ST. NAZAIRE — V požaru, ki je izbruhnil v rafineriji nafte blizu francoskega mesta St. Nazaira na atlantski obali, je zgorelo pet ljudi, več jih je bilo ranjenih, nastala pa je tudi velika gmožna škoda. Gasilci so pogasili požar šele po dveh dneh.

BELFAST — V Belfastu je eksplodiralo pet bomb, ki so jih podtaknili pripadniki tajne irske republikanske armade. Človeških žrtev na srečo ni bilo, pač pa je nastala velika gmožna škoda. Na sliki: požar v neki hiši v Belfastu na Severnem Irskem. Policija tudi tokrat ni odkrila storilcev. (Telefoto: UPI)

IZ ZADNJEGA PAVLIHE

— Denarja za reklamo nimamo — nekdo med nami mora začeti krasti, da bomo prišli v časopis.

benopolitičnih prizadevanj v drugem, torej sklepnem obdobju sprejemanja zakona. Najpomembnejše je namreč, da zakon ne bo dobival samo potrditev zato, ker jih potrebuje, temveč podporo množic, ki se zavdajo njegovega pomena in so se zato tudi pripravljene vključiti v sklepno dodelavo. To pa predvsem pomeni, da se bo morala s predlogom temeljito seznaniti vsaka temeljna organizacija združenega dela in vsaka krajevna skupnost.

Prav v tem pa moramo predlog zakona ocenjevati tudi kot gradivo, na katerega so nedvomno vplivale politične spremembe, ki so se začele z znano 21. sejo predsedstva ZKJ in se nadaljevale z 10. kongresom ZKJ. Dosedanji dosežki so nedvomno plod velike podpore delovnih ljudi in resnica je, da smo v tem obdobju naredili že doslej velik korak in ponovno ovrednotili marsikatero idejo, ki smo jih v obdobju liberalizma odrinili na stran.

JANEZ KOROŠEC

tedenski zunanjepolitični pregled

Kaj se dogaja na Kitajskem — to je vprašanje, ki je bilo verjetno eno najbolj pogostih v začetku tega tedna med opazovalci zunanjepolitičnega dogajanja. In ne brez razloga.

Nenadne demonstracije na osrednjem pekinškem trgu, celo spopadi med delom demonstrantov in pripadniki varnostnih sil ter nenavadne izjave in letaki — vse to je za kitajsko sceno zares neobičajno — pa četudi odmislimo, da to prizorišče tudi sicer v zadnjih nekaj mesecih ni veljalo za popolnoma mimo.

Toda kaj vse to v resnici pomeni? Kaj se skriva za tem?

Zelo natančnega odgovora na to vprašanje v tem trenutku ni mogoče podati, saj se kitajska dogajanja praviloma skrivajo za težko preprogo, izza katere imajo vpogled le redki.

Na pol uradna inačica dogodkov v Pekingu (kot je bil pekinški župan) bi bila naslednja: da so demonstracije in nemiri delo peščice kontrarevolucionarjev in navadna lopovščina brez prave politične teže v ozadju.

Toda to razlago je verjetno mogoče sprejeti vsaj z nekaterimi pridržki, saj bi bilo zares nenavadno, če bi v posebnih okoliščinah kitajske družbe lahko kar nenadoma in brez sleherne priprave izbruhle demonstracije takega obsega, kakršne so bile v začetku tedna.

Bolj razumljivo bi bilo sprejeti razlago, da so te demonstracije že posledica in rezultat bolj ali manj načrtanih priprav, ki se jih je nujno moral udeležiti precejšen krog vplivnih osebosti.

Kako si sicer razlagati dejstvo, da je „neki mladenič“ (kot je bilo to mogoče razbrati iz časopisnih novic) neovirano govoril na osrednjem trgu proti soprogji Maocetunga dobre četrte ure — da bi ga šele potem „diskretno“ odpeljali miličniki?

A če za trenutek odmislimo te podrobnosti (ki same po sebi sicer niso brez pomena) in se skušamo vprašati, kaj je v ozadju, bi bilo mogoče še najbolj varno postreči z odgovorom, da so nasprotja med dvema smernima v kitajskem političnem vrhu dosegla raven, ko se je spopad iz razmeroma ozkega kroga prizadetih prenesel na širšo družbeno sceno.

CALLAGHAN NASLEDIL WILSONA

Velika Britanija ima novega premiera: Harolda Wilsona, ki se je senzacionalno nepričakovano umaknil iz predsedniške rezidence v Downing streetu

Kitajske skrivnosti

številka 10, je zamenjal dosedanjega zunanji minister James Callaghan.

Laburisti so se torej odločili za osebnost, ki je v svojih političnih pogledih precej blizu nekdanjemu premieru Wilsonu, kar bi lahko pomenilo, da si v Londonu ni mogoče obetati presenetljivih sprememb.

Prav tako pa se bo Callaghan moral spopadati z istimi težavami, ki so pestile že njegovega predhodnika: predvsem inflacijo in nezaposlenost, ki sta osrednji žarišči britanskega gospodarstva.

BEJRUT: BREZ BISTVENIH SPREMENB

Libanon se kljub posredovanjem z leve in desne ne more izklopiti iz krize, ki je že davno tega prerasla v odkrito in krvavo državljansko vojno.

Obe strani (levica in desnica) sta sicer sprejeli premiera, toda to je (tako kot vsa dosedanja) obveljalo le na pol, saj se streljanje, ropanje in pustošenje še vedno nadaljuje.

Ameriška Šesta flota se počasi približuje obalam, sirske in izraelske čete so v pripravljenosti ob meji, vse to pa so samo obeti neke nevarnosti, ki lahko objame ne samo Libanon, marveč tudi ves Bližnji vzhod in celo svet.

Doslej je padlo v enajstih mesecih že več kot 17.000 ljudi, gmožne škode pa skorajda ni več mogoče oceniti.

TELEGRAMI

NEW DELHI — Poln avtobus je se prevrnil v reko v indijski zvezni državi Assam, pri čemer je izgubilo življenje najmanj 50 potnikov. Za nesrečo je bil menda kriv šofer.

ATENE — Zaradi stavke tehniškega osebja so morali na letališču v Atenah odpovedati vse mednarodne polete. Osebe stavka zaradi preniknih osebnih dohodkov.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

Čeravno smo na tem mestu pred kratkim že posvetili posebno pozornost uvedbi novega načina plačevanja med uporabniki družbenih sredstev — nekateri so ta pomemben sistemski korak krstili kar za „malo reformo“ v naši ekonomiki — moramo danes vsaj za začetek to narediti še enkrat: v minulih dneh (z začetkom aprila) so namreč novi predpisi že začeli veljati v vseh svojih razsežnostih. Res je sedaj še prezgodaj, da bi lahko ocenjevali njihove učinke — ponovimo pa lahko, da pomeni ta prehod, ta novi način dohodkovnega obračunavanja in medsebojnega plačevanja obveznosti med uporabniki družbenih sredstev (krajše: v upniško-dolžniških odnosih) za vso našo družbo ne samo izjemno odgovorno družbenoekonomsko, marveč tudi družbenopolitično naloge.

Ob tem samo še nekaj: gotovo je, da ta zaostritev, ta novost v našem gospodarskem sistemu (ki pravzaprav ni nekaj izjemno novega, saj vsa svetovna ekonomika temelji na načelu, da brez resničnega plačila ni kruha!) ne bo mogla iti mimo nekaterih brez doloženih težav in njihovih pospešenih naporov. Gotovo pa je tudi — če imamo v mislih iceršnja nasprotovanja tem novim ukrepom — da dobri gospodarstveniki in delovni ljudje ne bodo vedno, da najnovejša zakona ščitita prav njihove najbolj življenjske interese, saj omenita korak pri graditvi našega gospodarskega sistema v duhu ustave in sprejetih končnih sklepov.

In ker smo v našem tokratnem pisanju ravno pri tej pomembni novosti naše ekonomike, še povejmo določeno spremembo, ki je bila glede uvedbe novega načina plačevanja že sprejeta. Sredi prejšnjega tedna so v veznem zboru skupščine SFRJ delegati po hitrem postopku sprejeli spremembo sprva določenih zakonskih predpisov — cilj teh

najnovejših pa je olajšanje prehoda na nov sistem obračunavanja in plačevanja. Po novem se sedaj podaljšuje rok za plačevanje sprejetega blaga in opravljenih storitev na 15 dni, podaljšuje pa se tudi sprva določeni rok za izdajanje računov od dosedanjih 5 na 10 dni.

Minuli teden so zasedali zbori republiške skupščine — delegati so (v sredo) razpravljali in odločali o pripravi zakonskega „paketa“ s področja pravosodja, ki pomenijo prehod k preobrazbi sodstva v naši republiki. Pouda-

rimo naj, da pomeni ta prehod le del preobrazbe našega celotnega pravosodnega sistema, ki naj bi se — prav tako v duhu ustavnih določil — še bolj približal našemu delovnemu človeku, samoupravljalcu. Delegati v republiški skupščini so sprejeli predloge za izdajo štirih zakonov s področja pravosodja.

Prejšnji teden je predsedstvo CK ZKJ potrdilo, da bo tretja seja centralnega komiteja 17. aprila v Beogradu. Med drugim bo veljal poseben poudarek pripravam za sprejem našega novega sistemskega zakona o združenem delu, ki bo imel nedvomno izreden pomen za nadaljnji razvoj socialističnih samoupravnih produkcijskih odnosov. Poudarjeno je bilo, da je treba preprečiti, da bi organizacije združenega dela nepripravljene dočakale izdajo tega novega zakona — o katerem se bo sedaj pri nas razvila široka javna razprava — in da je treba še zlasti poskrbeti tudi za to, da ne bi prišlo do zavlačevanja pri dokončni pripravi ter do drugih negativnih posledic v zvezi z razpravo o zakonu o združenem delu. Tudi to, lahko rečemo, bo izjemno pomembna družbenopolitična akcija najbližje prihodnosti; bo resnična bitka za uveljavljanje pravih samoupravnih odnosov, bitka proti tehnokratizmu in drugim nam nasprotnim težnjam.

Predstavniki slovenskih občin in republiškega izvršnega sveta so prejšnji teden podpisali dogovor o izvajanju politike cen v letošnjem letu — s čimer so prevzeli odgovornost, da bodo načeli vse sile, da bodo letos cene in življenjski stroški vendarle naraščali počasneje kot lani. Ta pomembni dogovor — pomemben pač zaradi tega, ker slednjic vsakega neposredno udari po žepu njegovo spoštovanje ali nespoštovanje — obvezuje prizadete (med katerimi so občine in posamezne OZD na prvem mestu) k nenehnemu nadzoru nad cenami ter realnemu in pretehtanemu zasledovanju tržnih tokov. Vsekakor je trdno dogovorjeno, da bomo „divjim“ dražitvam na vseh področjih odločno stopili na prste — prednost pri obravnavanju upravičenih korekcij cen pa bodo imeli letos elektrika, železniški promet in nekateri kmetijski izdelki.

Predstavniki artistske šole sprejema prehodni pokal na sobotnem prometnem tekmovanju v Brežicah. V skupini starejših so zmagali Brežičani, v skupini mlajših Artičani, najboljša posameznika pa sta bila Stanko Ocvirk iz Pečic in Branko Zakošek iz Cerkelj ob Krki. (Foto: Zupančič)

PROIZVAJALEC KONKURENČEN – Pomlad je prinesla olajšanje tudi pri cenah cvetlic. V soboto je brežiška Agraria v Sevnici prodajala nageljne po 2 dinarja, narcise pa samo po dinar. Zanimanje je bilo veliko. Kmalu se je pojavil podoben cenik tudi v sevniki cvetličarni.

V ponedeljek so odprli v Novoteksu v Brslinu novo prodajalno. V sodobno urejenem prostoru lahko kupite moško in žensko konfekcijo, metražno blago, oblačila za najmlajše ter perilo. Na sliki: prvi kupci v prodajalni – nekaj minut po otvoritvi... (Foto: M. Gošnik)

Ob sprejemu Kurirčeve torbice 2. aprila so v Kočevju izvedli zelo uspešen obrambni dan. Na sliki: učenci so že 3 minute po alarmu popolnoma izpraznili osnovno šolo in odhiteli v zaklonišča. Več bomo o obrambnem dnevu še poročali. (Foto: F. Brus)

Le en odličnjak

Polletni uspeh letošnje generacije novomeškega oddelka srednje politične šole je prav gotovo zadovoljiv, čemur bo najbrž pritril tudi medobčinski svet ZK, ki je dobil informacijo o uspehu za današnjo sejo. Prevladujeta prav dober in dober uspeh, nezadostno oceno pa je prejel samo en slušatelj, in še to pri enem predmetu.

Podrobno je uspeh takle: prav dobrih je deset, dobrih devet, zadostni trije, nezadosten eden in en odličnjak. Najvišje povprečne ocene so slušatelji dobili pri slovenščini in zgodovini ZK, najbolj pa sta jim šla za nohte predmeta filozofija in zgodovina.

Generacija „slovi“ nemara tudi po izostankih, saj si jih je v prvem polletju nabrala kar za 488 ur, od tega nekateri po 94, 57, 51, 42 ur itd. Samo pet slušateljev ni zamudilo niti ene ure predavanja.

V „novomeško“ politično šolo je letos vpisanih 24 slušateljev, med njimi sta dve ženski. Iz novomeške občine jih je sedem, iz krške pet, iz brežiške in črnomaljske po trije, iz trebnjske, metliške in sevnjske občine po dva.

Več podatkov o delovanju te šole, učiteljih in slušateljih bo možno slišati na današnji seji medobčinskega sveta ZK v Novem mestu, ki bo o srednji politični šoli razpravljala ob koncu dnevnega reda.

TRENUTEK ZA RAZMISLEK

Predsedstvo občinske konference SZDL in predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov v Krškem sta s petkovno skupno sejo pričela javno razpravo o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje. Javna razprava bo potekala v vseh izobraževalnih organizacijah, tožih in drugih delovnih skupnostih. V krajevnih skupnostih bodo sklicevali skupne seje svetov KS in vodstev družbenopolitičnih organizacij. Javna razprava bo trajala do konca aprila.

Blok manj – na čigav račun?

Sevniški stanovanjski skupnosti in njenim predhodnikom ni mogoče očitati slabega gospodarjenja. Če bi tudi drugod gradnjo tako zastavili, bi v slovenskem merilu še mnogo znatneje presegle načrt 26.000 zgrajenih stanovanj. Komur je pri srcu stanovanjski dinar, pa vseeno ne more mimo tega, da bi bilo mogoče postaviti še več, če...

Gre za majhne stanarine. V Sevnici so izračunali, da so z zadrževanjem stanarin (to je bila splošna politika) v zadnjih 10 letih izgubili denarja še za 300 stanovanj, ki bi jih lahko zgradili s tem denarjem. Kdor je imel srečo, da je prišel v družbeno stanovanje, je zaradi inflacije stanoval vsako leto ceneje, kdor pa je na stanovanje čakal, je za to vedno znova oddajal del dohodka. Menijo, da je po ceni 4.000 dinarjev za kvadratni meter po vojni zgrajeni stanovanjski sklad v občini vreden

83.116.000 dinarjev. Enota za gospodarjenje s stanovanji je lani od stanarin in drugih dohodkov nabrala komaj 1.473.590,30 dinarjev, kar je le 1,55 odst. realne vrednosti stanovanj, sama stanarina da celo le 1,41 odst. vrednosti. Dejanska stanarina ne predstavlja niti polovice osnovne, predvidene ob reformi pred 11 leti. Do leta 1980 naj bi prešli na ekonomske ali vsaj stroškovne stanarine. Tako bi morale stanarine narasti za več kot 280 odst. Preračunano v denarje, ali še bolje stanovanja, bi s takimi stanarinami v štirih letih pridobili 21 novih dvosobnih stanovanj.

Pot za dodatni stanovanjski dinar je torej odprta, kolikor manj pogumna bo, toliko bolj bo na račun tistih, ki ne morejo priti do ključev novih stanovanj, skladi za subvencioniranje pa bodo več ali manj brez dela.

A. Ž.

Naj bi bila praksa drugačna od načel?

Na Dolenjskem je javna razprava o ustavni preobrazbi pravosodnega sistema v SR Sloveniji naletela na ugoden odmev, vendar pa imajo v Beli krajini in v Trebnjem nekaj bistvenih pripomb.

V Črnomlju se je na primer izoblikovalo stališče, da so idejno-politična izhodišča za ustavno preobrazbo in teze za opredelitev pravosodnega sistema ustrezna podlaga za izdelavo zakonov, s katerimi bo urejeno pravosodje, in v splošnem podpirajo predložene osnutke. Tudi osnutek zakona o rednih sodiščih se ždi Črnomalcem povsem sprejemljiv, ker temelji na načelu, da je potrebno približati sodstvo občanom, da bi jim s tem omogočili čim uspešnejše sodno varstvo.

To temeljno načelo pa se v predlaganih konkretnih rešitvah razhajajo in glede tega imajo pripombe. Osnutek namreč v 28. členu predvideva, da bi za območje občin Črnomelj in Metlika, ki ga pokriva zdaj občinsko sodišče v Črnomlju, po novem deloval le oddelek temeljnega sodišča v Novem mestu. Če bi to obveljalo, potem v resnici ne bi sodstva približali občanom in delovnim organizacijam, temveč narobe. V tem primeru bi prenos senatnih zadev od sedanjega občinskega sodišča na temeljno sodišče v Novem mestu pomenilo oddaljevanje sodstva v 50 km oddaljeno središče. Po mnenju delegatov bi pomenila ukinitve sodišča v Črnomlju tudi kadrovske osiromašnje pokrajine, kar bi verjetno imelo posledice za nadaljnji razvoj že tako zaostale Bele krajine. Bistveno pa bi bila prizadeta tudi pravna pomoč občanov. V Črnomlju in v Metliki ni nobenega odvetnika, tako opravlja sodišče

tudi nenadomestljivo poslanstvo pri nudenju pravne pomoči delovnim ljudem in organizacijam združenega dela. Ne nazadnje pa se Črnomalci sklicujejo tudi na zgodovinski moment, saj je imela Bela krajina že ves čas stare Jugoslavije, jva leta po vojni in tudi za časa Avstro-Ogrske samostojno sodno oblast. Zaradi vsega tega predlagata občinska skupščina in občinska konferenca SZDL, naj se v Črnomlju ustanovi temeljno sodišče za potrebe domače in sosednje metliške občine.

Podoben primer je v Trebnjem (o tem pišemo več še na trebnjski strani), kjer so z velikimi naporimi delovnih ljudi zagotovili ustrezne pogoje za delo sedanjega občinskega sodišča. Imajo zadovoljni vo rešeno financiranje, prostore, imajo tri sodnike, zanje so tudi stanovanja. V Trebnjem sodijo vsi družbenopolitični dejavniki, da je občinsko sodišče dobro izpolnjevalo naloge v preteklem obdobju in da bi tako lahko delalo tudi v bodoče. Tudi tu so prepričani, da bi sodstvo oddaljili od delovnih ljudi, če bi sedanje občinsko sodišče poslalo le oddelek temeljnega sodišča v Novem mestu.

R. BACER

Mape zahtevkov

Čeprav v novomeški občini malone ni kraja, v katerem ne bi stala z borčevsko pomočjo zgrajena ali vsaj obnovljena hiša, borci še vedno tarejo stanovanjska vprašanja. To kaže tudi trenutno število zahtevkov po nadaljnji pomoči iz skladov za borčevska stanovanja. Prošenj za dodelitev stanovanjskih posojil je nič manj kot 180 ali za nekaj zajetnih map. Skupni zahtevki presegajo 7 milijonov dinarjev.

Predvideno je, da bi tem zahtevkom ugodili do konca srednjeročnega obdobja – do leta 1980. Pet let pa je dolgo čakati, saj je znano, da borci tarejo bolezn, pa tudi smrt čedalje pogostejše posega v njihove vrste. Zato so komisijam naložili, naj vplivajo pri pristojnih, da bi zahtevke po pomoči uresničili vsaj v dveh do treh letih.

V samem Novem mestu so stanovanjske razmere borcev, kot kaže, zadovoljivo uredili. To velja predvsem za člane ZB in njihove sivoce,

ki živijo v mestu daljši čas. Na seznamu imajo sicer nekaj starejših borcev, ki bi se radi iz visokih nadstropij stolpčev selili v pritličje, vendar računajo, da se bo dalo to

Stare noge težko zmagujejo višino.

rešiti s sprotimi dogovori. Ni pa še rešitve za tiste borce – in takih je čedalje več – ki so desetletja živeli in delali drugje, na jesen življenja pa so se vrnili v Novo mesto.

I. Z.

Priznано ali ne: mnogih nesreč so krive tudi slabe ceste.

Kocka je padla

Odločeno je: skupščina republiške cestne skupnosti je zadnje dni marca sprejela srednjeročni načrt vzdrževanja in gradnje magistralnih ter regionalnih cest v Sloveniji. S tem se je končalo daljše obdobje javne razprave o cestah, o kateri smo sproti nekajkrat poročali.

Do konca srednjeročnega obdobja, torej do konca leta 1980,

bomo, kot predvideva načrt, zgradili 117 km novih magistralnih in regionalnih cest, od tega 36 km avtomobilske ceste (Hoče-Arja vas, Ljubljana-Vrhnika). V naslednjih petih letih bo moderniziranih 7288 km makadamskih cest in izboljšanih 601 km že delno moderniziranih cest, v čemer je upoštevanih tudi cela vrsta cestnih odsekov na območju širše Dolenjske. Navedemo naj še, da je predvidena tudi gradnja pasov za počasni promet na magistralni cesti Ljubljana-Novo mesto (višnjegorski klanec!).

Predračun predvideva, da bo v načrtovanem obdobju potrebno za vsa predvidena dela zbrati 10 milijard 847 milijonov dinarjev po sedanjih cenah. To je zelo velika vsota denarja, ki pa vključuje tudi ljudsko posojilo za ceste, s pomočjo katerega naj bi, če bo sprejeto, ljudje prispevali 900 milijonov novih dinarjev. Seveda v tem srednjeročnem obdobju še ne bodo odpravljene vse skrbi za ceste, saj naraščajoči promet in zaostalost cestnega omrežja terjata še množico cestnih del.

V turizmu enotni

Ta teden se je začela v Posavju razprava o samoupravnem spoznanju poslovne skupnosti za turizem. V začetku računajo na trideset članov. Del funkcij bodo z dogovorom prenašali na turistična društva. V njihovo področje sodi predvsem skrb za turistično izobraževanje prebivalstva in skrb za urejeno okolje.

Ta čas pripravljajo že tudi finančni načrt, samoupravne akte in delovni program poslovne skupnosti za turizem v Posavju. Po predlogu samoupravnega sporazuma bo najvišji organ skupnosti izvršilni odbor. Direktor skupnosti bo oprav-

Čateške Toplice: še velike možnosti, dosti dela za turistično poslovno skupnost

ljal to dolžnost poklicno. Nalog bo imela skupnost zelo veliko, saj bo morala na marsikaterem področju zaorati ledino. Začeti mora s skupno turistično propagando in enotnim nastopom Posavja navzven. Čaka jo povezovanje s sosednjimi regijami, usklajevanje programov in še marsikaj. Ustanovna skupščina bo zasedala v maju.

NOV PREDSEDNIK SVETA ZA LJUDSKO OBRAMBO

V Krškem so delegati na zadnji seji občinske skupščine izvolili za predsednika sveta za ljudsko obrambo Silvo Gorenca, sedanjega predsednika občinske skupščine. Tovariša Gorenca so na isti seji imenovali tudi za predsednika komisije za verska vprašanja, katere člani so še Franc Rakar, Jože Urbanč, Maks Unetič in Franc Jankovič.

credno je zapisati...

Lahko rečemo, da so dnevna informativna sredstva po obsegu dovolj številna. Radio, televizija, dnevnik, v drugi sredstva obveščanja informirajo dovolj državljane o svetovnih dogodkih. Skoraj popolno je obveščanje oziroma vsaj zadovoljuje o dogodkih v državi. Toda pri podatkih iz občin se stvar temeljito zasluče. Kakor je različna organiziranost obveščanja občanov, tako je različna tudi sama obveščanost.

Konkretno za občane iz občine Krško ne moremo trditi, da so dovolj obveščeni. Lahko se odkrito vprašamo: ali je polovica strani v „Dolenjskem listu“ na teden dovolj za dobro obveščanost občanov? Menim, da ne. Redko je kaj slišati v radiu, še redkeje na televiziji. Dnevnik „Delo“, „Večer“ in drugi pa tako poredkoma prinašajo vesti, da je kaj.

Nezadostno

Deseti kongres ZKJ je tudi za informiranost občanov sprejel zelo ustrezne sklepe. Morda raznim strukturnim le še vedno ni prav, da se o njihovem delu piše, pa čeprav je to delo javno. Kako bi si sicer razlagali tako pomanjkanje informacij o delu občinskih forumov. Trideset vrstic časopisnega stolpca ne pove vsega, kar je zasedanje skupščine razpravljalo in sklenilo v času šestih ur. O izvrševanju sklepov pa še teh vrstic ni.

Tovarna celuloze Krško gre čez tri mesece v pogon z novo tovarno celuloze, ki bo stala čez sto starih milijard. Na Madžarskem pišejo na veliko o tem, ker so soinvestitorji. Tudi Madžarska televizija je posnela ta izredni uspeh kolektiva. Lani aprila so zasadili lopate, letos julija pa bo šla tako zahtevna tovarna že v pogon. Kaj so o tem pisali ali povedali naši informativni mediji?

O krajevni skupnosti krajan ne vedo skoraj nič.

Se in še bi lahko naštevali primere. Prav gotovo niso izkoriščene vse možnosti, ki jih nudijo informativna sredstva in v tej smeri je nujno treba nekaj ukreniti.

M. POGAČAR

– Na temle gnoju pa tale rastlinica prav odlično uspeva!

/Karikatura: Marjan Bregar/

MRTEV PREMOGOVNIK — Žalostno, tiho in prazno je v Kanižarici. Po 118 letih obratovanja je voda zalila jamo, in kolesa, ki so se vrtela noč in dan, so se ustavila. (Foto: Bartelj)

Kam s kanižarskimi rudarji?

(Nadaljevanje s 1. strani)

ki bo delala vsa investicijska dela v velenjskem rudniku, s katerim je Kanižarica sklenila pogodbo o izva-
janju del; 20 jih je odšlo na delo v
rudnik Senovo. Možnosti, da bi se
kaj več delavcev zaposlilo v delovnih
organizacijah v Črnomlju, so slabe.
Nekaj jih bo vzel Begrad, nekaj de-
lavcev bo odšlo služiti vojaški rok,
nekaj pa se jih bo izobraževalo.

„Najbolj žalostna je usoda okrog
220 naših delavcev. To so v glavnem
domačini, ki imajo tu družine,
večina tudi nekaj zemlje. Ti počejo
drugam, pri nas pa dela ni,“ žalost-
no pripoveduje Vinko Babič.

Za sedaj so možnosti res zelo
slabe: v začetku meseca je voda še
naraščala, 1. aprila so bili zaliti vsi
predeli rudnika do kote minus 63.
Če se bo izvršni svet skupščine SRS
odločil za sanacijo, bodo nekaj

Dan železničarjev

15. aprila slavijo slovenski želez-
ničarji svoj praznik. Na ta dan pred
šestindesetimi leti se je začela
velika stavka železničarjev. Pet dni
zatem so na Zaloški cesti v Ljubljani
padle žrtve. Na ukaz takratnega pro-
metnega ministra dr. Korošca je
kolona žandarjev streljala v tritisoč-
glavo množico in ubila 14 ter ranila
40 manifestantov.

Krvavi dogodki na Zaloški cesti
pa niso bili osamljen revolucionarni
mejniki slovenskih železničarjev. Iz
zgodovine je znano, da so se štrajki
vrstili že več let prej, pogostejše pa
zlasti od leta 1918.

S praznovanjem 15. aprila se
začenjajo v Sloveniji tudi prve mani-
festacije, s katerimi bomo počastili
35-letnico vstaje slovenskega in
jugoslovanskih narodov.

Šentvid pred 7. kulturnim tednom

Pred dnevi je bila v Šentvidu pri
Stični seja častnega odbora kulturne
tedna, na kateri so se pogovo-
rili o letošnjih prireditvah in organi-
zaciji te pomembne kulturne mani-
festacije ljudskega zborovskega petja
na Slovenskem. Sedmi kulturni
teden bo trajal od 26. junija do
vključno 4. julija, potekal pa bo v
znamenju stoletnice rojstva Ivana
Cankarja. Pokrovitelj letošnjega
srečanja pevskega zbora iz vseh
krajev Slovenije in zamejstva bo
tovariš Stane Dolanc, sekretar iz-
vršnega komiteja predsedstva CK
ZKJ. Za dan borca bo ob osrednji
prireditvi v Šentvidu tudi zbor
Cankarjeve brigade.

O pripravah, ki tečejo v Šentvidu
že nekaj tednov, in o zanimivem
sporedu 7. kulturnega tedna bomo
še poročali. Naj tu mimogrede
omenimo, da se je do prejšnjega
tedna prijavilo za srečanje poleg
vseh „starih“ zborov še 17 novih.
Prireditelji računajo, da bo letos
nastopilo v Šentvidu nad sto pevskega
zbora.

T. GOŠNIK

BODO KOPALI URAN?

Eno od možnosti, da bi rešili
nadvisi pereč problem zaposlitve
delavcev potopljenega rudnika
Kanižarica, je nakazala gorenjska
skupnost za zaposlovanje. Ta
predlaga sorodni novomeški
skupnosti, da bi okoli 100 rudar-
jev zaposlili v rudniku urana v
Poljanski dolini. Sedaj dela v
rudniku urana le nekaj deset
rudarjev, v načrtu pa je, da bo
čez tri leta kopalo uranovo rudo
kar 500 rudarjev. Že sedaj pa
imajo težave pri iskanju rudar-
jev, zato bi kanižarske sprejeli z
odprtimi rokami.

Gotovo bo pri dogovarjanju
največja težava, ker gre v glavnem
za domačine, ki bi težko
zapustili domači kraj, saj imajo
tu družine in zemljo. Preden pa
se pogovori sploh začnejo, mora
biti jasno, kakšna bo nadaljnja
usoda kanižarskega rudnika: ali
se bo izvršni svet republiške
skupščine odločil za sanacijo ali
ne.

A. BARTEJL

Najboljši in najbolj spretni

Novomeško občinsko tekmovanje Kaj več o prometu je
zajelo velik krog tekmovalcev

2. aprila je bilo v Novem mestu
občinsko tekmovanje „Kaj več o
prometu“ in srečanje pionirjev
prometnikov. Tekmovanja, nad
katerim je prevzela pokroviteljstvo
tovarna Labod, se je udeležilo 64
pionirjev iz osnovnih šol: Katja
Rupena, Grm, Vavta vas, Dol.
Toplice, Žužemberk, Milka Šobar-
Nataša Šmihel in Posebna osnovna
šola.

Ekipno so v nižji skupini dosegli
prvo mesto osnovna šola Katja
Rupena iz Novega mesta, sledita šoli
Sentjernej in Grm. Najboljši posa-
mezniki so bili: Tomaž Zajc (Katja
Rupena), Matjaž Bajc (Katja
Rupena), Jože Poreber (Grm) in
Štefan Milivoč (Grm).

V višji skupini so ekipno zmagali
pionirji iz osnovne šole Grm, na
drugem mestu je šola Katja Rupena,
tretji je Sentjernej. Najboljši posa-
mezniki: Boštjan Šivak (Katja
Rupena), Andrej Prus (Grm), Denis
Štrbenec (Bršljin) in Robert Peric
(Grm).

Srečanja pionirjev prometnikov
se je udeležilo 8 ekip iz osnovnih
šol: Katja Rupena (2 ekipi), Grm,
Milka Šobar-Nataša, Šmihel, Dol.
Toplice, Stožice, Sentjernej in

Zužemberk. Rezultati: 1. Grm, 2.
Dol. Toplice, 3. prva ekipa iz šole
Katja Rupena. Prvi dve ekipi bosta
zastopali našo občino na republi-
škem srečanju pionirjev promet-
nikov 24. in 25. aprila na Jesenicah.

VILJEM PETELIN

DANES V NOvem MESTU O USMERJENEM ŠOLSTVU

Franci Šali, član izvršnega komi-
teta predsedstva CK ZKS, bo govoril
na seminarju o usmerjenem izobra-
ževanju, ki ga danes prirejajo v
Novem mestu. Na seminarju bodo
usmerjeno izobraževanje obravnavali
kot sestavni del šolske reforme in še
posebej z vidika materialnih mož-
nosti in kadrovskih priprav. Usmer-
jenemu izobraževanju pripisujejo v
Novem mestu še poseben pomen, saj
delujejo tu najrazličnejše srednje
šole, od gimnazije do kovinarske,
kjer bo potrebno preiti na tovrstno
vzgojno-izobraževalno delo.

M. SENICA

V mnogih krajih tulile sirene

(Nadaljevanje s 1. strani)

požar tudi na manjšem lesenem
poslopju Janeza Tratarja iz Trebnje-
ga, kjer so imeli živali: ovce, dve
kozi, nekaj zajcev in 14 mladih
zajčkov. Vse živalce so zgorle,
Tratarjevi pa so oškodovani za
2.000 dinarjev. Kaže, da je tu zago-
relo po zažiganju smeti ob poslopju,
veter pa je ogenj razpihal v leseno
poslopje, kjer so imeli tudi slamo in
seno.

Zaradi kurjenja suhe trave pri
vinogradu je gorelo 1. aprila po-
poldne na hribu Cerovec pri Dol.
Toplicah. Ogenj je zajel travnik in
grmičje, last Kmetijske zadruge
Krka. Pogasili so gasilci iz Podturna
in Toplice.

V Lokvah pri Črnomlju so klicali
na pomoč 3. aprila popoldne, ko se
je ogenj ob kurjenju koruznice raz-
širil v gozd in zajel 1 hektar gozda.
Požar so udušili gozdni delavci in

črnomaljski gasilci, škodo pa cenijo
na 4.000 dinarjev.

Isti dan popoldne je gorelo še pri
vasi Gor. Suhor, kjer so prav tako
zažigali suho travo. Zgorelo je 2,5
hektara mladih iglavcev. Škode je za
30.000 dinarjev.

3. aprila je gorelo tudi na
travniku pri Hmeljčiču, zvečer v
Ragovem logu in na stelniku pri
Grabrovcu. 4. aprila je bil spet
vetren dan, in čeprav je bila ne-
seno.

Malomarnost gori

Minuli teden je sevniska gasil-
ska sirena izredno pogosto klica-
la prostovoljce na požarišča.
V ponedeljek, 29. marca po-
poldne, je bil dan alarm zaradi
gozdnega požara na radeškem
območju; v četrtek so gasili na
Mrzli planini pri Zabukovju, v
petek na območju GD Planina
na Rudniku.

Vsem požarom je pravzaprav
vzrok spomladansko požiganje tra-
vinja in odpadkov, le za nedeljski
požar pri Črnom potoku se ne ve,
odkod je prišla iskra: ali je kdo vrzel
čik iz avtomobila (ta čas se je vra-
čalo mnogo izletnikov z Lisce) ali
pa kdo iz mimo vozečih vlakov. Ta
požar sicer ni zajel večjega območja,
gašenje pa je bilo kljub temu ne-
prijetno, ker je v ognju pokalo nekaj
municije izpred 30 let, ko je tam
zletel v zrak sovražni vlak. Gasilci so
zato gasili s cisterno s ceste.

Solski primer nepazljivosti z
ognjem je bil petkov požar na po-
sestvu Jožeta Stoparja na Rudniku.
Hči Jožica je od jutra zažigala na
pobočju za hišo. Veter in nepazlji-
vost sta dodala svoje in plamen je
krenil po pobočju naprej v okrog
pol hektara enoletnih smrečic, nato
pa še v 7 do 8 hektarjev v glavnem
bukovega gozda. Gasilci iz Zabu-
kovja, Planine in Sevnice so obvaro-
vali sosednji smrekov nasad. Čez
okrog 2000 smrečic lahko gospodar
naredi križ, vendar je lahko zado-
voljen, da v vetrovnem vremenu ni
bilo še huje. Pred dobrimi 14 dnevi
se je podobno zažiganje končalo tra-
gično za okrog 70-letnega Kozince
iz Podgorja; za posledicami opeklin
je namreč kasneje umrl.

Sevnški gasilci so bili te dni torej
močno obremenjeni. Gasilci se je-
zijo, ker miličniki vedno najprej
kličejo nje, saj so za skrb nad gozdo-
vi po zakonu poklicani najprej
gozdarji.

Isti dan popoldne je nastala velika
škoda ob ognju v topolovem nasadu
Vrbina, kjer je zgorelo 2 hektara
nasada. Ugotovljeno je, da je pred
požarom K. S. zažigala koruznico,
ognej pa je zajel tudi bližnji nasad
ter ogrožal celo stanovanjsko hišo.

4. aprila so gasilci iz Čerkelj in
domačini gasili ogenj na travniku in
gozdu v Črešnjicah. Lastnik Martin
Lajkovič je požara zanel sam z
neprevidnim kurjenjem trave.

Varujmo oči!

(Nadaljevanje s 1. strani)

vito zaviranje avtomobila pri hitrosti
30–50 km/h, to je pri mestni vož-
nji, ima pogosto za posledico, da so-
potnik na prvem sedalu prileti s silo
v vetrobransko steklo, ga z glavo
razbije, nato pa se z očmi in nosnim
korenem nasadi na ostanke ubitega
stekla. Take poškodbe bi mogli pre-
prečiti z izdelavo takih vetrobran-
skih stekel, ki bi bila z notranje stra-
ni prevlečena s plastično maso. Ta
predpis že velja v ZDA. Pri nas bi
mnoogo navedenih poškodb prepreči-
li, če bi bilo pripenjanje z varnostni-
mi pasovi tudi v mestnem prometu
in pri počasni vožnji obvezno.

Pri preprečevanju poškodb pri
otročih, ki niso redke, imajo veliko
vlogo starši in vzgojitelji ter izdelo-
valci igračk. Z zdravstveno vzgojo
staršev in vzgojiteljev, z nadzor-
stvom nad izdelavo igračk, s kontrolo
nad strelnim orožjem bi obvarovali
marsikatero otroško oko pred osle-
pitvijo.

S preprečevanjem in zdravljenjem
očesnih bolezni in poškodb bomo
prihranili družbi mnogo denarja, ti-
stemu, ki doživlja svojo slepoto in
biva vse življenje v temi, pa veliko
bolečino in žalost.

Z vključevanjem slepih v društva
slepih, s šolami za slepe, z možnostjo
prekvalifikacije na delovna mesta,
ki jih lahko upravljajo slepi, s knjiga-
mi za slepe in drugimi pripomočki
za oslepele se naša družba trudi, da
bi slepi pridobili svoj deleček člo-
veške sreče in da bi se lahko v druž-
bi uveljavili kljub svoji invalidnosti
kot enakopravni državljani.

Dr. VESNA MORELA

Alkoholizem

24

Piše: dr. JANEZ RUGELJ

Tako radi so prihajali, saj jim je
bilo res lepo pri nas: otroški vrtec,
pravljice, trim steza, glasba, malica,
kulturno-zabavna prireditev, na ka-
teri so tudi otroci vedno nastopali,
itd. Za mnoge otroke zdravljencev je
Škofljica bila edinstveno doživetje,
saj so mnogi med njimi prvič v živ-
ljenju videli starše v prijateljsko ra-
zumevaljočem odnosu in so tako
prvič doživeli košček tiste družinske
sreče, za katero so bili oropani.

Približno tako smo doživljali
Škofljico nekoč. Mnogim je vrnila
poteptano človeško dostojanstvo,
zato je povsem opravičila svoj, če-
prič kratak, obstoj.

Kot že rečeno je Škofljica s svo-
jim načinom dela pomenila zani-
kanje tradicionalne psihiatrije. Odlo-
čiti se je bilo treba: ali odločno po-
gnati naprej dejavnosti na drugih od-
delkih klinike ali pa neusmiljeno za-
vreti delo na Škofljici.

Th režiser znane krize na Škofljici
se je odločil za drugo varianto, torej
za dialektični princip negacije nega-

cije, ampak na nižji ravni. V tem je
razlog, da je Škofljica sedaj samo
torzo, tam začete dejavnosti pa se v
skromnih pogojih nadaljujejo
druge.

PRIPRAVE ALKOHOLIKA ZA
SKUPINSKO ZDRAVLJENJE V
AMBULANTI (PRVI POGOVOR Z
NJIM)

V psihiatrično ambulanto pridejo
alkoholiki z napotnico ali brez nje, s
poročilom socialne službe in delov-
ne organizacije in brez poročila. So
s svojci in brez njih. Kakšnega pri-
peljejo sodelavci, drugega miličniki.
Pridejo trezni ali vinjeni. Neredko so
zanikrni, jeznoriti, pa tudi surovi.
Nekateri so že bili pri nas pred nekaj
meseci ali leti, in ker so tedaj pri-
tiskali popustiti, so mirno pili naprej,
dokler zaradi naslednje zagate (po-
sledica alkoholčnega obnašanja)
spet niso prišli k nam.

Na prvem posvetu želimo ugotov-
iti, zakaj je alkoholik prišel in če se

res želi zdraviti. Običajno se alko-
holiki sprenevedajo (manipulirajo)
in pravijo, da so prišli zato, ker jih je
poslal zdravnik, šef, socialni delavec
itd. Za dejanske posledice alkoholi-
zma, ki jih največkrat privedejo v
ordinacijo, pa so praviloma neuvide-
ni ali pa se take delajo. Glede
zdravljenja približno ena tretjina
pravi, da bi se zdravili kar „doma s
tabletami“, druga tretjina bi na di-
spanzerju „obiskovala predavanja“,
zadnja tretjina pa bi šla tudi v bolni-
šnico, „če ne gre drugače“.

Po uvodnem pogovoru klienta od-
slovimo in povabimo v ordinacijo
svojca oz. spremljevalca, če je z njim
že pri prvi pregledu. Povprašamo
o klientu. Iz odgovora svojca skle-
pamo o družinski situaciji, o bolni-
kovem obnašanju in o njegovem
odnosu do dela in drugih dolžnosti,
zvezo pa tudi za pravi vzrok pri-
hoda. Nato pokličemo v ordinacijo
še alkoholika in ga na ustrezen na-
čin z objektivnimi podatki in v pri-
sotnosti svojca soočimo z realno-
stjo. Iz tistega, kar se med zakon-
cema sedaj dogaja, dobimo vpogled
v osebnost alkoholika in stopnjo
zverženosti odnosov v družini.

Sledijo ponovni posveti (vedno s
svojcem) ter zbiranje ustreznih iz-
vidov in objektivnih podatkov o po-
sledicah alkoholizma v družini in v
službi (socialno poročilo in poročilo
nadrejenih). Zakonca morata v teku
tudi priprav za zdravljenje preučiti
knjižico o alkoholizmu.

Ko ugotovimo, da se je alkoholik
res pripravljen zdraviti, ključni svo-
jec pa na ustrezen način sodelovati,
in če presodimo, da bi bila najpri-
mernejša ambulantna oblika skupin-
skega družinskega zdravljenja, vro-
čimo alkoholiku besedilo terapevt-
skega pakta. Če ob naslednjem po-
svetu zakonca izjavita, da pristajata
na določila pakta in če alkoholik
preneha piti in skupaj z ženo opusti
kajenje, vključimo oba v dispanzer-
sko skupino.

POTEK SKUPINSKEGA DRU-
ZINSKEGA ZDRAVLJENJA
ALKOHOLIKOV V AMBULANTI

Ker se ta naš podlistek že preveč
vleče, saj smo spočetka predvideli le
kakšnih deset nadaljevanj, bomo po-
kušali bralcem „pričarati“ način
dela v skupini tako, da bomo v
skrajšani obliki prikazali najpo-
membnejša določila terapevtskega
pakta, na katerega morata zakonca
pristati, preden ju vključimo v
dispanzersko skupino.

Zdravljence (in svojce) se mora
držati naslednjih določil, zahtev in
obveznosti:

- Ostati mora trezen.
- Redno mora jemati po 1 tbl. Tetidisa, ne da bi ga neprestano opozarjali svojci. Vsakršno izmika-
nje je površno, če ne že prikrito odklanjanje zdravljenja in pripravla-
nje na ponovno pijančevanje.
- Skupaj z najbližjim svojcem mora redno prihajati na tedenske

sestanke terapevtske dispanzerske
skupine, ki trajajo dve uri in pol.

4. Vsak teden redno mora pri-

sostvovati tedenskim terapevtskim
sestankom svojega kluba, prav tako
skupaj s svojcem.

LICITACIJA!

KMETIJSKA ZADRUGA ČRNOMELJ

razpisuje javno dražbo

ZA ODPRODAJO OBROBNIH PARCEL v k.o.
Maverlen, Golek, Dragatuš, Dobliče, Črnomelj in
Črmošnjice.

Javna dražba bo v ponedeljek, 12. aprila, ob 7. uri v uprav-
nih prostorih zadruge.

Interesenti so dolžni pred pričetkom licitacije položiti 10 %
varščine od izklicne cene.

NE POŽIGAJTE!

JAVNI POZIV
IN OPOZORILO OBČANOM

Izvršni svet občinske skupščine Novo mesto opozarja vse
občane, naj v spomladanskem sušnem obdobju ne požigajo
površin suhe trave v bližini gozdov. Škoda, ki nastaja zaradi
neprevidnosti in malomarnosti, je ogromna in težko nado-
mestljiva. Izvršni svet hkrati opozarja občane, da je uniče-
vanje gozdov kaznivo dejanje.

„Polževa“ podpisa

Službovanje, ki jezi!

Oddelek Zemljiška knjiga pri krškem občinskem sodišču uraduje za stranke le vsako sredo od 7. do 16. ure.

Dobil sem vabilo, naj se 24. marca zgledam v pisarni omenjenega oddelka, da bi podpisal kupoprodajno pogodbo kot solastnik. Iz Novega mesta sem prišel tja ob sedmi uri, toda pred zaklenjenimi vrati sem moral čakati do 7.40, da so jih uslužbenke končno odprle. Glede na dolgo čakanje pred vrati sem si mislil, da bom vsaj hitro postrežen. In? Zaradi zasebnega telefonskega pogovora sem čakal še dobre četrt ure. Ko je uslužbenka končno le vzela v roke mojo pogodbo, me je napotila po sodni kolek za 8 din v trafiklo. Menim, da bi sodne kolke lahko prodajali na sodišču.

Da sem se lahko dvakrat podpisal, sem tako porabil dve uri, kar pa je še zelo hitro ob dejstvu, da je sodišče potrebovalo dolga tri leta za ugotovitev, da potrebuje moj podpis. Dohodek delavcev je odvisen od proizvodnosti; ne gre za ure, temveč za minute dela. Če pa bi delali tako kot na občinskem sodišču v Krškem, ne bi zaslužili niti za sol. Ker take uslužbenke navsezadnje plačujemo delavci, pričakujemo, da se nam oddolžijo s svojim znanjem, ne pa, da nam kradejo čas!

I. B.

ANTON ZAVRŠNIK

V 61. letu življenja je zahrbtna bolezen iztrgala iz naše srede Antona Završnika iz Bregov. Pokojni je 37 let marljivo opravljal svoje delo in od tega zadnjih 27 let kot delovodja pri Vodnem gospodarstvu Novo mesto.

Komaj mesec dni je od tega, ko je še med nami razigran in poln humorja hitel življenju naproti. Toda nevidna nit življenja se je nepričakovano pretrgala. Omahnil je, namesto da bi užil pomlad, ki je bila zanj gotovo najlepša med topoli ob Savi od Radeč pa vse do Brežic. Töne je svoje življenje podaril bregovoma Save in topolovim nasadom. Med

njimi je bil najsrečnejši in del tega bogastva je ponesel tudi med ljudi. Bil je dober tovariš.

Vaščani smo z njim izgubili moža, ki je bil najuspešnejši predsednik gasilskega društva, predvsem pa človeka, ki so ga odlikovale najlepše vrline, ki je znal biti znanec, prijatelj, tovariš, mož in skrben oče.

IVAN ŠKOFL JANEČ

KOROŠCI GOSTOVALI V NOvem MESTU — Mnogi Novomeščani so v soboto v okviru Krškega abonmaja prisluhnili koroškemu pevskemu zboru Danica iz Šentvida v Poduni. Rojaki so predstavili značilni koroški melos. Navdušil je tudi trio Korotan s solisti. (Foto: Smiljan Pavišič, fotokrožek OŠ Katja Rupena, Novo mesto)

Namesto čestitk — pomoč slepim

Vsak prispevek bo pripomogel k hitrejši rešitvi težav, v katerih dela center za rehabilitacijo in varstvo slepim v Škofji Loki — Namesto čestitk, vencev, nagrad

Že šesto leto teče akcija za preureditev in dograditev centra za rehabilitacijo in varstvo slepim in slabovidnih v Škofji Loki. Dograditev zavoda je nujnost, ako hočemo zagotoviti primerne pogoje dela, ki obsega tri dejavnosti: poklicno usposabljanje in priučevanje na delovnem mestu, zaposlitev v proizvodnih delavnih zavoda pod posebnimi pogoji in domsko varstvo. Preureditev in dograditev naj bi potekala v več stopnjah; v prvi naj bi zgradili poklicno šolo z internatom za 60 učencev.

Zavod sam ne bo nikoli zmogel uresničiti investicije, katere vrednost je 20 milijonov. Pričakujejo, da bodo investicijo financirale ustrezne republiške samoupravne skupnosti na podlagi posebnega družbenega dogovora. Žal danes še vedno niso daleč od obljub, čeprav bi nujno potrebovali 3 milijone dinarjev kot prispevek zavoda investitorju novega doma upokojencev, kjer bodo skupne servisne službe za oba zavoda (kuhinja, pralnica, kotlarna, sušilnica, šivalnica in ambulanta).

Lep zgled razumevanja za probleme naših slepim in slabovidnih učencev, delavcev in oskrbovancev so dale nekatere OZD, pa tudi posamezniki, ki so prispevali določene zneske na račun posebnega sklada za preureditev in dograditev centra. Navedimo nekatere: Emona projekt iz Ljubljane 1.000 din, Lokainvest iz Škofje Loke 5.000 din, dr. Janko Golias iz Ljubljane je daroval 1.000 dinarjev, Saša Slavec iz Ljubljane

2.000 din, Francka Pavlič iz Ljubljane 650 din, sindikat tovarne Sešir iz Škofje Loke 300 din, Gorenjska predilnica iz Škofje Loke 1.230 din, občinska skupščina Škofja Loka 2.000 din in mgr. F. Bratkovič iz Kranja 150 din. Darovalci so nakazali omenjene zneske namesto novoletnih čestitk, vencev ali kot odstopljene nagrade.

Zavod se vsem darovalcem iskreno zahvaljuje in hkrati upa, da bo plemeniti zgled spodbudil še druge OZD, delovne skupnosti in posameznike, da bodo po svojih močeh prispevali v sklad za preureditev in dograditev centra.

Učencem niso ušla poročila

Radio Grm je oddajal za KS Novo mesto

Zadnjega marca smo tudi učenci OŠ Katja Rupena lovili poročila radiofonu vaje KS Novo mesto, ki jih je oddajal radio Grm. Na oknih šolske stavbe, na Marofu in po domovih smo se vznemirjeno sklanjali k radijskim sprejemnikom, da bi slišali novice. Ni bilo lahko, kajti nekaj časa so se besede slišale, nato pa je hreščalo in piskalo. Toda nismo vrgli puške v koruzo. Če se ni slišalo pri enem oknu, smo drveli k drugemu, vrata pa so bila odprta, da je bil preprih.

S sošolko Marto sva bili na Marofu in oddaja je že tekla, ko sva šele ujeli pravo valovno dolžino. Kar požirali sva besede, slišali pa sva tudi priznanje naših šol. Ko je poročevalka sporočila, da je oddaja končana, sva se odpravili proti šoli, kjer so se že zbirali učenci.

Navdušeno smo si pripovedovali, kje smo bili in kaj smo slišali, nato pa smo se razdelili v skupine in se lotili sestavljanja poročil, člani likovnega krožka pa so v posebni sobi pripravljali ilustracije. Ko smo končali, je skupina učencev razmno-

Čiščenje Težke vode

Po obširnih pripravah so v petek in soboto, 2. in 3. aprila, člani RK osnovne šole Milka Šobar-Nataša v sodelovanju in ob pomoči Mestne vrtinarije, ki je dala na razpolago kombi in košare, začeli očistevalno akcijo Težke vode. V obeh akcijah je sodelovalo po 55 učencev, vodili pa so jih mladinci, osmošolci in odrasli člani Krajevne komisije za varstvo naravnega okolja: Karel Kapš, Peter Zajec, Vera Avsec, Anica Merzel, Filip Rihar, Milan Zupančič, Delo Bugar in Tomo Stravs. Pri delu sta pomagala šoferja vrtinarije Jože Bojanc in Franc Pevec.

V dveh dnevih so opravili 281 delovnih ur; temeljito so počistili strmi breg pod transformatorjem in pod Regerčo vasjo, skurili smeti, večje kose pa naložili na kombije.

Prispevek lahko nakazate na SKLAD ZA PREUREDITEV IN DOGRADITEV CENTRA pri SDK Škofja Loka, številka žiro računa: 51510-740-30-30832.

IZŽREBANI FRANC ZORIC

Uredniški odbor PUSTNIH NOVIC sporoča, da je bil izmed reševalcev nagradnega rebusa izžreban za izlet v Trst Franc Zorič, Trška gora 50, Krško. Pravila rešitev je: Veselo pustovanje vam želi uredniški odbor PN.

žila natipkana poročila in ilustracije, naš fotograf Bojan pa je tekal sem in tja in bliski fleša so nam slepili oči. Vse skupaj je bilo za nas velik dogodek, saj smo si predstavljali, da lovimo novice skrivne radijske postaje iz okupiranega Novega mesta.

ELI RUSTJA
novinarski krožek
OŠ Katja Rupena

Posluh, oddaja radio Grm! (Foto: Bojan Frantar, OŠ Katja Rupena)

Mnogi, ki so v najtežjih dneh naše zgodovine hodili po Beli Krajini, so zdaj pozabili nanjo. Pozabili so na čas NOB. Pozabili na ljudi, na Belokranjce, čeprav so jim ti čestokrat nudili zadnji kos kruha in so bili celo pripravljeni s svojim življenjem zavarovati življenje drugega.

Nekdanji belokranjski partizan se je trpko nasmehnil, ko je rekel:

„Da, pozabljeni smo. Ali pa je pri tem krivda v nas samih? Ni ali pa je. Pretihli smo. Preveč zaprti vase. V bodoče bomo morali biti bolj glasni. Bolj zahtevni.“

Že v istem hipu nekdanji partizan ni mogel zatajiti svoje belokranjske krvi. Kot da bi se hotel opravičiti za očitajoče besede, je dodal: „Vsa čast občanom Stare Ljubljane! Adlešičev niso počastili samo s pobratenjem; danes z dragocenim darom — z borčevskim praporom; počastili so jih tudi z nastopom umetnikov, ki so člani Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Tudi kajšnji ljudje si želijo kulturo. Zelo so zavzeti za njo.“

Glas ljubeznega Črnomalca se je izgubljalo v moji zavesti. V mislih sem videla članice ženskega pevskega zbora iz Adlešič, ki so se pred nedavnim, pred manj kot enim mesecem, priselile pobratenim občanom Stare Ljubljane košček sonca in dobre volje, košček čistega partizanskega in zdaj še vedno nepokvarjenega belokranjskega duha. Slednji kotiček male prulske dvoranice v Ljubljani je bil preplavljen z njihovimi čistimi glasovi. In s kakšnim zanosom so mladi Adlešiči plesali svoje belokranjske ples! Kako razvneto so igrali na tamburice in druge instrumente! Kmečke žene z žulji na dlaneh so z žarečimi očmi strmle v svojo mlado dirigentko, domačinko iz Velikih Sel pri Adlešičih, glasbeno pedagoginjo — učiteljico Anico Jankovičovo, ki je z rokami, z

Po končani akciji so namestili opozorilne table na dosedanjih odlagalističnih odpadkih.

Da se odpadki ne bodo zopet v tolikšni meri nabirali po bregu, bi bilo treba postaviti vsaj dva smetarska kontejnerja, kamor bi ljudje odlagali večje kovinske odpadke. Kontejnerja bi lahko postavili pri transformatorju in pri Jakšetovih. Udeleženci akcije so pripravili pripravitelji teren.

Akcija se bo nadaljevala 10. aprila. Računajo, da se bodo v akcijo vključili poleg mladincev iz Šmihela in Regerče vasi tudi mladinci iz Gotne vasi. Tako bi lahko očistili ves potok in ga pripravili za ribolov.

Ako bi bili lastniki parcel ob potoku pod Šmihelom soglasni z bodočo ureditvijo „pionirskega, mladinskega in lovskega“ parka, bi te organizacije skrbela za ureditev potoka; postavili bi klopi, mostičke, košarice in otroško kopalnico.

Delo pa ne bo končano, če ne bo očiščen tudi jez pri Pleškovem mlinu v Kristanovi ulici. Jez je ob nizki in srednji vodi poln umazanije. Prebivalce Adamičeve ulice pa bi bilo potrebno prepričati, naj ne mečejo odpadkov po bregu in v sam potok.

F. RIHAR

ZBIRAJO STAR PAPIR

Prebivalci Vrha pri Ljubnu so dali pobudo za začetek enomesečne akcije zbiranja starega papirja, ki jo sicer vsako leto organizira RK Šmihel. V petek, 2. aprila, sta zakonca Jožica in Marjan Ilar z Vrha pri Ljubnu prinesla 10 zavojev s starim papirjem. Tako se je akcija začela. Mladi člani RK na osnovni šoli Milka Šobar-Nataša bodo 10., 11., 12. maja izvedli zaključno akcijo in pobrali star papir po seznamu, ki so ga izdelali poverjeniki RK že februarja in marca. Lani so zbrali 800 kilogramov starega papirja.

F. R.

VAŠČANI VRHA V RK

Vasica Vrh pri Ljubnu je poleg Boričevega najbolj oddaljen sektor RK Šmihel. Steje 28 članov in 1 podpornega (Vinko Foršek, delavec v Novolesu). Za novo leto so mladi člani Jožica Ilar, Ciril Zupančič in Liljana Lukšič obdarili 7 nad 70 let starih ljudi. Štiričlanski vaski aktivatorji Jožica Ilar, Marija Rudman, Anton Rudman in Metod Lukšič.

Z vključitvijo vaščanov v RK se bo stanje počasi izboljšalo, vas ne bo več družbeno živovarila, pozabljena in odmaknjena. Mladi radi pristopijo k skupnemu delu, če je pametno in koristno.

F. R.

V domu je hrana za vse

Kot predstavnik domske skupnosti v svetu delovne organizacije Dijaškega doma Črnomelj protestiram zoper članek, ki je bil objavljen v 14. številki DOLENSKEGA LISTA z dne 1.-4. 1976 na strani „TO STRAN STE NAPISALI SAMI“. Članek je imel naslov „V DOMU NI HRANE“, napisala sta ga Vilko Stulac in Marko Kobe, bivša gojenca našega internata.

Lahko rečem, da sta avtorja podala neresnične izjave, povedala pa bi rada resnično stanje v domu. Tudi jaz stanujem v internatu, obiskujem pa ekonomsko srednjo šolo pri Centru srednjih šol v Črnomlju. Poleg mene so v domu še štirje dijaki CSS Črnomelj, obiskujejo pa poklicno kovinarsko šolo. Vse kaže, da jih pisca ne štetja med dijake, ker jih v svojem članku niti ne omenjata.

Za dijake CSS bi bila na voljo posebna spalnica in ne bi spali z učenci posebne osnovne šole, pa tudi učne ure imajo v posebni učilnici. Z gojenci, ki obiskujejo posebno osnovno šolo — teh je okrog 50 — pa so vedno štirje vzgojitelji in mnogokrat tudi sam ravnatelj Dijaškega doma.

Učim se lahko tudi po poldeveti uri zvečer, čeprav delim sobo z učenko iz posebne osnovne šole. V dijaškem domu v Črnomlju so zdaj na hrani vsi dijaki, ne glede na to, kje stanujejo.

Kot že odrasla dijaka in bivša gojenca dijaškega doma bi avtorja že lahko vedela, da ima naš dom samo 13 zaposlenih, zato ima delovno skupnost, ne pa delavski svet, in s tem pojmom ne bi zamenjavala sveta delovne organizacije, ki je sestavljen iz 9 članov, med njimi 7 predstavnikov javnosti.

Na koncu bi pripomnila še to, da so razen petih v domu le lažje dušev-

no prizadeti otroci, ki obiskujejo posebno osnovno šolo in se ravno tako kot mi pripravljajo za svoj življenjski poklic. Ostali gojenci ne delamo pri tem nobene razlike, ker so tudi ti otroci člani naše družbe, ne pa izobčenci.

NADA VRLINČIČ
predstavnica domske skupnosti v svetu del. org.
Dijaškega doma
Črnomelj

HVALA VSEM

Dožan sem se javno zahvaliti vsem, ki so mi pomagali ob požaru na gospodarskem poslopiju in pozneje pri obnovi. Posebno zahvalo sem dožal občinski skupščini Semnica, GG Brežice — obrat Semnica, Zavarovalnica Sava — Krško, gasilskemu društvu Šentjanž, krajevni skupnosti Šentjanž in vsem občanom, sosedom in drugim, ki so mi pomagali z denarjem, delom, materialom, z vožnjami in na druge načine. Vsem iskrena zahvala!

JOŽE GREGORČIČ
Cervovc 1
pri Šentjanžu

PIONIRJI ZA POMOČ ANGOLI

Akciji zbiranja sredstev za pomoč Angoli smo se pridružili tudi pionirji naše šole. Prodajali smo nalepke s podobo Afričanke in napisom „Angola 1975“ in tako zbrali 2226 din. Čeprav je Angola zelo daleč in o njej le slišimo in beremo, smo pionirji radi kupili nalepke, saj se zavedamo, da bodo tudi trije dinarji od posameznika v skupni vsoti pomenili veliko za obnovitev porušene Angole.

DARJA DREVENŠEK
lit. — nov. krožek
OŠ Žužemberk

Belokranjci, oglasite se!

21. marca so v Adlešičih, belokranjski vasi, ki leži na meji Hrvaške, imeli svoj praznik. Na kulturni prireditvi, ki so se je udeležili številni domači in tuji gostje iz Črnomlja, Duge Rese, Gričelj, Tribuč, Vinice, Dragatusa, iz Kunič in iz pobratenih krajevnih skupnosti Stare Ljubljane in iz Prilišča — Vukove Gorice, so poleg domačih izvajalcev nastopili tudi predstavniki pobratenih Staroljubljancev: gledališka igralca Jerica Mrzelova, operni pevec Rajko Koritnik in njegov spremljevalec Milan Stante. Predstavniki KS Stara Ljubljana so pobrateni Adlešičem za njihov praznik podarili borčevski prapor. Proslava je bila zaključena s tovariškim srečanjem borcev in drugih nekdanjih aktivistov ter predstavnikov družbenopolitičnih organizacij.

In pika. Taka naj bi bila torej suha novinarska notica, ki pa se mi zavoljo nepopolnosti in še posebej zavoljo nepoštenosti upira.

Ali je iz gornje notice razvidno trpljenje, ki so ga prestali Adlešičani v času NOB? Ali je v suhoparnih vrsticah mogoče zaslediti vsaj to, v kakšnem stanju živijo Adlešičani zdaj, po vojni? Ne! Članci, ubrani na suhoparno časnikiarsko ozkost, ne povedo veliko. Pomenijo toliko kot droben okvir k umetniški sliki. Ali pa še toliko ne. A če že morajo biti podatki telegrafski, naj bo pri tem povedano vsaj to, čeduti samo s skupnimi številkami, zakaj Adlešičani prav tega dne slavijo svoj praznik.

22. marec 1945 in 22. marec 1976.

Natanko pred enaintridesetimi leti je adleške vasi preplaval grozljiv ogenj. Plameni so lizali hiše, gospodarska poslopja. Nemci in ustaši so vseposvobodili sežigali in smrt.

Adlešiči, Gorenjci, Vrhovci, Mala Sela, Velika Sela, Purba, Pobrezje in nekoliko oddaljene Gričelje!

Ognjeni žubljili so se dvigali iz 167-ih gospodarskih poslopij in iz 43-ih stanovanjskih hiš. 18 ljudi je izgubilo življenje. In to je bil krvavi davek enega samega dne adleških vasi.

In to niti ni vse. Droben statistični podatek pove, da so adleške vasi dale 450 aktivnih borcev poleg tatarskih delavcev — aktivistov, med katere je spadala domala vsa vas, do žena in otrok. — Nad 600 glav živine je romalo v partizane, da je nasitilo borce.

In spet krvavi davek.

96 borcev je padlo. 193 ljudi se nikdar več ni vrnilo iz ječ in iz koncentracijskih taborišč.

Ze ti suhi podatki povedo več kot dovolj. In sedanjí položaj?

Nad štiristo mladih je zavoljo zaostalosti gospodarstva zapustilo svoje rodno ognjišče. Vaščani adleških vasi so se dolgo borili in se še borijo, da bi dosegli napredek, da bi obdržali mlade, da bi jih s kulturnim domom priklonili na domačo zemljo. Pasivnost trde kamnite zemlje jih vedno znova razoroži. Potrebna bi bila družbena pomoč! Ze v spomin na žrtve, ki so padle v času NOB!

„Res je, Beli Krajini je bila posvečena premajhna pozornost!“ je rekel predsednik KS Stara Ljubljana tov. Rozman in dodal, da občani — Staroljubljanci poznajo zgodovino Bele Krajine, poznajo tudi zgodovino Adlešičev in so zato ponosni, ker so pobrateni z njimi. „Te naše bratske stike bomo v bodoče utrjevali in poglobljali. Ta kraj se ni pokvarjen. Tu še vlada partizanski duh in prav ta je mestu najbolj potreben. Vaša toplota, vaša iskrenost, vaša zaverovanost v narodnoosvobodilni boj, vse to so tiste lastnosti, ki niso potrebne samo meščanom Stare Ljubljane, potrebne so vsem, ki so hote ali nehoti pozabili na čas, ki se je pisal s krvjo.“

Besede predsednika KS Stara Ljubljana je potrdil tudi predstavnik iz Črnomlja, ki je dejal, da je tolikšno prisrčnost, kot so je sposobni Adlešičani, težko se kje najti. Kar so bili Adlešičani med vojno, to so ostali tudi po vojni. In ni prav, ni pošteno, ker se pozablja nanje, ker še vedno spadajo med nerazvite in zaostale kraje.

„Razlike se čutijo že med Črnomalci in Adlešičani,“ je s partizansko odkritostjo dejal Črnomaljski funkcionar in dodal, da tega res ni mogoče zanikati, da so Adlešičani, ki so v času NOB vedno stali v prvi vrsti, danes potisnjeni v ozadje. „A ne samo oni. Več ali manj je zapostavljena vsa Bela Krajina, čeprav je prav Bela Krajina tista dežela, ki je bila zibelka partizanstva. V času pisih se premalo piše o Beli Krajini; o Beli Krajini se premalo ali skoraj nič ne govori v radiu, na televiziji!“

Cene živine

Iz obvestil živinorejske poslovne skupnosti in Zadrugne zveze Slove-
nije

Ker mnogi kmetje ne vedo, kakšne so minimalne odkupne cene za živino, ki jih je določila živinorejska poslovna skupnost Slovenije – in odkupovalci lahko to nevednost tudi grdo izkoristijo – se je imenovana poslovna skupnost in z njo zadruga zveza odločila prek javnih občil natančneje seznaniti rejce z določili sporazuma.

Najvišjo minimalno odkupno ceno imajo pitana teleta plemenitih pasem in njihovi medsebojni križanci, stari do 6 mesecev, in sicer I. a vrsta (z 62 % klavnosti) 20,60 din, I. vrsta pa 19,55 din za kilogram žive teže. Za njimi se zvrste pitani junci in junice plemenitih pasem in njihovi medsebojni križanci, stari nad 6 do 12 mesecev, ki imajo mlečne zobe: I. a vrsta, težki najmanj 350 kg (junci) in 320 kg (junice), s klavnostjo najmanj 58 odstotkov 18,35 din in I. vrsta (s klavnostjo najmanj 56 %) 17,60 din 1 kg; pitani starejši junci in junice plemenitih pasem in njihovi medsebojni križanci, stari nad 12 do 18 mesecev, brez stalnih zob: I. a vrsta, težki najmanj 450 kg (junci) in 400 kg (junice), s klavnostjo najmanj 58 odstotkov 18,35 din in I. vrsta (s klavnostjo najmanj 56 %) 17,60 din 1 kg; pitani starejši junci in junice – mlajša goveda – plemenitih pasem in njihovi medsebojni križanci, stari nad 18 do 36 mesecev, ki imajo največ štirih stalnih zob: I. a vrsta, težki najmanj 500 kg (junci) in 450 kg (junice), s klavnostjo najmanj 58 % 17,60 din in I. vrsta z nekoliko manjšo težo in klavnostjo najmanj 56 % 16,70 din 1 kg žive teže. Živina drugih pasem in slabše kakovosti ima nižjo odkupno ceno.

Torej: vedeti moramo, v kakšno vrsto spada živina, koliko ima mesa (iz česar izračunamo klavnost) in koliko še dobimo, če žival preseže določeno klavnost.

Ribniški primer

Od 25. do 27. marca je bil v Ljubljani kongres veterinarjev in veterinarskih tehnikov Jugoslavije. Posebna delegacija kongresa je pod vodstvom člana izvršnega odbora Zveze veterinarjev Jugoslavije Petra Gubanca obiskala občinsko skupščino Ribnica. Po sprejemu pri predsedniku skupščine so si delegati ogledali še usmerjeni kmetiji Jožeta Marolta in Toneta Gorjupa iz Gorenjih Podpoljan.

Največ so delegati povpraševali o načinu zavarovanja živine, ki je v občini Ribnica izveden na osnovi družbenega dogovora o gospodarski in zdravstveni zaščiti živali. Družbeni dogovor so podpisali v skladu z določili ustave občinska samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kmetijstva, Kmetijska zadruga Ribnica, Veterinarska postaja Ribnica in Regionalna rizična skupnost zavarovalne skupnosti Sava Ljubljana.

Podpisniki družbenega dogovora so prevzeli tudi denarne obveznosti. Tako prispeva k premiji, ki znaša letos 260,00 din za zavarovano žival: Samoupravna interesna skupnost za pospeševanje kmetijstva 80 din, Kmetijska zadruga Ribnica 30 din, kmetije pa prispevajo za popolno zdravstveno in gospodarsko zavarovanje samo 150 din. Zaradi takega odnosa do kmetov nam je uspelo povečati število zavarovanih živali od 260 pred podpisom družbenega dogovora na 1.260 ob koncu minulega leta. Tako smo dosegli naš osnovni cilj: zagotoviti živinorejcem tak način zdravstvene in gospodarske zaščite živali, da je zanje sprejemljiv, dostopen in koristen.

PETER LEVSTEK

V RESNICI JE ČRNOGRADITELJEV VEČ

Lani so v črnomaljski občini odkrili 9 nedovoljenih, tako imenovanih črnih gradenj. Črnih gradenj je bilo gotovo več, vendar je uradništvo inšpekcija zabeležila le tiste, ki so jih bile prijavljene, ker nima dovolj kadra. Težave imajo tudi z občani, ki sicer imajo vsa potrebna dovoljenja, vendar grade v nasprotju z odobreno dokumentacijo. To se zlasti pojavlja pri gradnji zidanic in stanovanjskih hiš v območju zazidalnega načrta.

Občani so lani vložili 146 prošenj za lokacije, dovoljenje je dobilo 89 ljudi, 20 prošilcem pa so prošnje zavrnili.

Dokler po žilah teče Dolenjem cviček... (Še en posnetek z letošnjega praznika cvička v Novem mestu.)

Slabše možnosti za preusmerjanje kmetij

Največji krivec so negotove cene kmetijskih pridelkov

V ribniški občini se je začelo preusmerjanje kmetij leta 1967. Ibrniški kmetje so začeli takrat kupovati kmetijsko mehanizacijo, predvsem traktorje in kosilnice. Do konca preteklega leta je bilo preusmerjenih skupno 36 kmetij.

Kmetijska pospeševalna služba pri KZ je ugotovila, da je najcenejša in najboljše proizvodnja na osnovi pašno-kosnega sistema. Za ta sistem pa so potrebne večje zaokrožene površine, ki jih je največ na Slemenih.

Veliko truda je pospeševalna služba vložila v načrtno opremljanje kmetij s stroji, vendar pogosto ni

bila dovolj uspešna. Kmetje so namreč kupovali traktorje in druge stroje različnih znamk in tipov. Dosegli zaradi tega še ni posebnih posledic, hudo pa bo, ko se bodo začeli stroji kvariti in zanje ne bo rezervnih delov. Premalo dražjih strojev je tudi nabavljeno v okviru strojnih skupnosti, zato so ti stroji premalo izkoriščeni.

Pospeševalna služba je pomagala še pri gradnjah, in sicer z načrti ali nasveti. Kmetijska kreditna služba pa je za preusmerjanje kmetij dala za okoli 5 milijonov dinarjev posojil "a nakup mehanizacije in plemenske živine ter za gradnje. V teh akcijah so bili KZ v pomoč še občinski sklad za pospeševanje kmetijstva, Kmetijski zavod, Biotehniška fakulteta in drugi.

Vsi ti ukrepi so rodili tudi uspehe. Tako je KZ na leto odkupila že več kot 4 milijone litrov mleka, zdaj pa je odkup nekoliko upadel.

Plemenske živine (predvsem telci) odkupijo po 130 do 150 glav na leto, mladega pitanega goveda pa okoli 480 glav.

Zadnja leta je zaradi negotovih razmer na trgu s kmetijskimi proizvodi tudi manjše zanimanje za kmetijstvo in preusmerjanje kmetij. Temu pa botruje tudi še drugi vzroki: dražja posojila, velika razdrobljenost kmetijskih površin, dražji gradbeni material in stroji ter večji zasluzki (osebni dohodki in dohodek) izven kmetijstva.

J. P.

KMETJE LOVIJO ZAMUDO – Vreme je lepo in kot nalašč za sajenje poljščin, ki je zaradi marčevskega snega v rahli zamudi. Ker se ne zmorejo vsi kmetje traktorjev, si mnogi pomagajo takole na star način – celo z lesenim plugom, kot kaže tale primer s Šentjernejskega polja. (Foto: Polde Miklič)

Koliko velja kmetova beseda?

Kooperanti v Krškem soodločajo in vplivajo tudi na delitev dohodka – Pospeševalna služba še premalo učinkovita, preveč je papirnata

Res je, da kmetova beseda še nima take veljave, kakršna ji gre, na drugi strani pa opazimo, da se možnosti za soodločanje vendarle ponujajo. Seveda so zdaj ta vrata odprta le kooperantom, s širjenjem sodelovanja kmetov s kmetijskimi organizacijami pa se veča tudi krog tistih, ki odločajo.

Vodja tozda Kooperacije pri Agrokombinatu v Krškem Jože Černčič meni, da kombinat zado-

voljivo povezuje kmečke proizvajalce in jim ne krati vplivanja na politiko poslovanja, na programiranje razvoja, na delitev dohodka in urejanje medsebojnih odnosov.

Tozda Kooperacija ima tri delovne enote: kooperacijo s pospeševanjem kmetijstva, odkup živine in vinske kleti. Zbori kmetov so enkrat na leto. Letos jih je bilo trinajst. V delavskem svetu tozda kooperacije je dvanajst kmetov kooperantov in trije zaposleni. Ti kmetje so vodje delegacij na območju ene ali več krajevnih skupnosti.

In ker naj bi bile krajevne skupnosti nosilke vsega razvoja, ima vsaka od njih komisijo za kmetijstvo in gozdarstvo. Te komisije utirajo pot delegacijam, iz katerih bodo izvolili še druge organe tozda za kooperacijo in za skupnost kmetov.

V krški občini in tudi drugod v Posavju pa niso zadovoljni s kmetijsko pospeševalno službo. Kmetje pričakujejo več obiskov na njihovih posestvih, več neposrednih razgovorov in nasvetov na kraju samem.

Pospeševalci bodo temu pripravljeni, ker si tudi sami želijo učinkovitejšega dela, kajti ob sedanjem sistemu se počasi spreminjajo v administratorje. Za vsako stvar so potrebne gore papirja, a ne samo papirja, tudi časa.

JOŽICA TEPPEY

Travnik boljši od banke

Še je čas za gnojenje, ki prinaša rekordne „obresti“

Travnik je stoletja redil njivo, ne da bi kaj dobil nazaj za to uslugo. Videl ni ne gnoja ne gnojil, dokler ni bilo znanstveno in v praksi neizpodbitno dokazano, da se v pridelovanju krme, v intenzivni rabi travnatega sveta skrivajo največje rezerve živinoreje. Od takrat se je začelo spreminjati tudi v kmetovalčevi miselnosti. Travnik postaja enakovredno kmetijsko zemljišče, vredno skrbi, pa tudi stroškov.

Izkazalo se je, da malokatera poljščina tako zanesljivo in obilno poplača gnojenje, kot to zmore travnik. Zmerno gnojenje travnika z umetnimi gnojili prinaša – tako je pokazalo več sto gnojilnih poskusov – 140 do 200-odstotne obresti. Le kje bi se vložil denar lahko še tako obrestoval?

Ker je v začetku aprila še primeren čas za gnojenje travnikov, še nekaj poglavitnih navodil za to delo. Dvokosnim travnikom – takih je pri nas največ – najbolj ustreza umetno gnojilo, ki ne vsebuje dosti dušika, ima pa mnogo fosforja, pa tudi kalija, kar je neprecenljive vrednosti za zdravje živali. Izboljša pa tudi hlevski gnoj ter s tem posredno koristi njivi. Priporočajo, naj bi zmerno gnojili, to pa pomeni potrositi 400 do 500 kg umetnega gnojila na hektar. V poštev pridejo kombinirana gnojila, ki jih delajo v Kutini in Rušah (na primer: 8:16:22, 9:18:18).

Trikosni travniki, ki dajejo več in h katerim je nasploh treba težiti, če le naravne možnosti to dovoljujejo, potrebujejo nekaj več dušika, ki je spodbujevalec rasti. Z dušikom je priporočljivo dognojati tudi po kosnji, kar zelo poveča pridelek krme, če je vlaga dovolj. In še nekaj je koristno upoštevati: priporočljivo je trošiti umetna gnojila po mokrih kot pa po suhih rastlinah; mokrota prej raztopi gnojilo, ki potem hitreje pronica do korenin.

Inž. M. L.

Čas prinaša novo

Travnati sadovnjaki so danes preteklost, razen takih imenovanih „hobjevskih“, katerih deleža in pomena ne zanikam, in trdim, da bi jih lahko bolje izkoristili. Tudi vinogradi v vertikalnih nasadih in da bi jih lahko bolje izkoristili. Tudi vinogradi v vertikalnih nasadih in ki so dajali le konjsko krmo, danes nimajo več kaj iskati. Vsi tisti travniki in pašniki, ki jih ni mogoče obdelovati in izkoriščati z mehanizacijo, se opuščajo. Prav tako je propadla poljedelska proizvodnja, namenjena samoskrbi, ki je temeljila na ročni obdelavi. Do temeljitega premika je prišlo v govedoreji, o čemer govori že zaporedje osnovnih funkcij govedi; v preteklosti je bila osnova vleka, nato šele mleko in meso. Danes je osnova proizvodnja mesa, mleka in končno tudi plemenska reja. Iz številnih pasem, ki smo jih

imeli, prehajamo danes na dve, tri pasme. V prašičereji, ki se vse bolj usmerja v tržno proizvodnjo, prevladuje danes industrijska reja, tudi v kooperaciji. V perutinarstvu je to že povsem prevladalo, dvoriščne reje za trg ni več.

(Republiški sekretar za kmetijstvo inž. Milovan Zidar v razgovoru z novinarji)

Sejmišča

NOVO MESTO: na ponedeljkovem prašičjem sejmu je bilo srednje živahno. Naprodaj je bilo 260 prašičev, od tega le 32 starih nad tri mesece. Rejci so pokupili 227 prašičev; mlajše so plačevali po 520 do 680 din, od tri do pet mesecev stare pa po 690 do 900 din. V prodaji je bilo tudi 33 glav govedi, prodanih pa 22. Voli so veljali 12 do 13 din, krave pa 8 do 10 din za kilogram žive teže.

BREŽICE: dvakrat bolj pa je bil „založen“ sobotni sejem v Brežicah, na katerem je krulilo kar 614 prašičev. Lastnika je menjalo 457 prašičev, starih do tri mesece, in 15 starejših; prvi so stali od 30 do 31 din, drugi pa 21 din za kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Limuzin pripelje več mesa

Zadnjič smo pisali, kako je mogoče povečati mlečnost domačega rjavega goveda z oplemenjevanjem z ameriškim rjavim govedom, danes pa si preberite še, kako se da prireja mesa zvečati z uporabnim (industrijskim) križanjem rjavega goveda in specializirane mesne pasme.

V oddaljenih krajih, kjer ni mogoče organizirati rednega odkupa mleka, pa tudi sicer, če reja tako nakazuje, se rejec usmeri v prirejo mesa, mleko pa je drugotnega pomena. Domačo, prilagojeno pasmo rjavega goveda je mogoče zelo koristno izboljšati s križanjem s francosko pasmo limuzin (limousin). Od lanskega aprila je v naši republiki dovolj semena te pasme, s katero so izboljšali domače pasme že v mnogih deželah Evrope, Amerike in celo na Japonskem.

Kot opisuje prospekt ljubljanskega inštituta, ki priporoča francosko pasmo, je limuzin rano zrela mesna pasma, mišičastejša telesa in finih kosti. Odlikuje jo dobra plodnost, dolga življenjska doba, lahke telitve, odpornost in prilagodljivost. Je izrazita pašna žival. Mleka daje le za zrejo teleta in je potemtakem čista mesna pasma. Posebno se odlikuje zaradi izjemno visoke klavnosti in odličnega izplena mesa.

Posebej je treba naglasiti, da krav pasme limuzin sploh ne molzejo in da so križanci s to pasmo primerni le za pitanje, ne pa tudi za pridobivanje mleka. Torej je križanje uporabno zlasti za pridobivanje telet za pitliča, za kooperante ali pa za družbene kmetijske obrate. Pri intenzivnem piganju goveda limuzin dosega bikci te pasme pri 10 mesecih starosti težo do 400 kg, pri 14 mesecih pa do 550 kilogramov. Klavnost hladnih polovic znaša približno 63 odstotkov.

V klavnih polovicah do 480 kg težkih bikcev so izmerili samo 12,4 odstotke kosti, kar je zelo malo in kar z drugimi podatki vred kaže, kako izjemne proizvodne sposobnosti so dosegli s pasmo limuzin, ki si je zares zaslužila, da z njo izboljšujejo domače pasme, namenjene za prirejo mesa.

Inž. M. L.

LOŠKI POTOK

„Vsaki potok teče, samo Loški potok ne!“

Prič vsa se odpravila v on-dotne kraje, zato tega nisva vedela, dokler se pogovor s Potočani, ki so prišli na „uredništvo v gosteh“ v gostilno Zdenka Moharja na Hribu, ni zasukal na zgodovino in kajpak znamenitosti šestih vasi z dvema zaselkoma, ki sestavljajo krajevno skupnost Loški potok.

O Hribu, Malem logu, Retjah, Srednji vasi, Šegovi vasi in Travniku, pa o Belih vodah in Dedniku vsa izvedela toliko, da bi bila tale časopisna stran premalo za zapis o pehanju in nehanju Potočanov od prvih naseljencev v 13. stoletju do danes, ko je Loški potok še zmeraj eden najbolj odmaknjenih predelov slovenske dežele.

Četudi k Potočanom nisva prišla zategadelj, da bi pisala o preteklosti tamkajšnjih krajev, ampak o njihovem današnjiku, pa le morava omeniti, da bi lahko na prste ene roke prešteli krajevne skupnosti, katerih krajanji so tako tesno povezani in ponosni na pretekle čase. O tem priča tudi knjiga Janeza Debeljaka „Plenkača pesmi poje“, izšla je pred štirimi leti in je svojevrstna kronika Loškega potoka.

TEMELJNI KAMEN „GNIJE“

Trenutno živi v okoli petstotih gospodinjstvih 1775 Potočanov, na začetku tega stoletja pa jih je bilo kar poltretji tisoč. Potoška zemlja je skopa, zato so ljudje poveličani zaposleni. Okoli sto se jih vozi na delo v Ribnico, Stari trg, Cerknico in še kam, največ pa si jih služi kruh v domačih obratih.

V Saturnusovem obratu avto-opreme so ob dveh moških same delavke. „24 nas je,“ je rekel strojni ključavničar Karol Turk. „Z delom in dohodki smo zadovoljni, obeta pa se tudi razširitev obrata, ki bo potem nudil delo 66 delavcem.“

V obratu Bombažne predilnice Trzič je zaposlenih 69 Potočanov, po predvideni prenovitvi pa jih bo okoli 120. Največ delavcev, 141, je v obratu Inlesa, ki ima tudi možnosti za dograditev prostorov, zato se obeta zaposlitev še okoli šestdesetih delavcem.

Razširitev omenjenih obratov je kajpak šele v načrtu; enako tudi obrat, ki naj bi ga v Retjah zgradil ribniški Riko. Temeljni kamen zanj so slovesno postavili že 1972. Prešla je trava in „gnije“, okoli petdeset Potočanov pa se dan za dnem vozi v Ribnico. „Vstajamo ob pol petih, domov pa pridemo ob treh,“ je povedal Bogo Car, elektrovarilec v Riku. „Vsi bi raje delali doma, saj ne bi izgubili toliko časa z vožnjo. Toda obrat le obljublja, morda zato, ker še v Ribnici nimajo dovolj delavcev.“

Ze od vsega začetka ni bilo jasno, kaj naj bi izdelovali v morebitnem potrošnem obratu Rika. Težji izdelki ne bi bili primerni, lažje, denimo letalske stopnice, pa izdelujejo že v Ribnici. Kaj izdelovati v Retjah? Vprašanje je še

Današnjik odtehta pretekle čase?

zmeraj odprto, Potočani pa upajo, da bo Riko le izpolnil obljubo, saj bi se v Loškem potoku precej lahko zaposlilo nad sto ljudi. Zdej mladina odhaja v mesta, od koder se gotovo ne bo več vrnila; pa tudi sedemdesetletnim zdomcem se nič kaj ne mudi iz tujine, saj vedo, da v domačem kraju ni dela zanje.

Avtomehanik Jože Mišič je bil šest let v Zahodni Nemčiji. „V Malem logu gradim hišo, že od lanskega decembra pa sem doma brez zaposlitve. Na ribniškem zavodu za zaposlovanje so mi rekli, da nimajo nič zame ter da naj se obrnem sam na podjetja. Rad bi ostal v Loškem potoku, toda tukaj ni nobene avtomehanične delavnice, celo servisa ne. Da pridejo popraviti televizor ali pralni stroj, čakamo tudi po dva meseca in več. Do najbližje bencinske črpalke pa je 20 kilometrov.“

Z Jožetom se je vrnil iz tujine tudi brat Anton. „V sodraškem Donitu ni dela zame, doma še manj, zato sem prisiljen spet iti na tuje. Nisem zavarovan, tudi družina ne. Živimo od prihrankov, kajti traktor mi nič ne pomaga; samo od kmetijstva se ne da živeti!“

Ob 22 hektarih zemlje je Stanko Anzeljc zaposlen v potoškem obratu Inlesa. „Zemlja je precej nerodovna, zaradi hribovitosti pa jo je težko obdelovati s stroji. O živinoreji ne kaže izgubljati besed, saj tod raste nizka in slaba trava. Več koristi bi prinesel le gozd, če ne bi bile tako velike dajatve. Da se kmetje lahko prebijemo iz dneva v dan, moramo biti še zaposleni. Drugače ne gre.“

Stanko Samsa je že 25 let gozdni sekač. „Pred dvema desetletjema je bilo samo iz Malega loga nekaj deset gozdnih sekačev, zdaj pa sva le dva. Delo v gozdu je težko in slabo plačano. Zaradi snega že od 8. marca ne morem v gozd, zato bom dobil samo pol plače.“

STA CESTI RES – CESTI?

Ni ga Potočana, ki ne bi potožil o cestah proti Blokam oz. Sodražici. Prva dela največ preglavic vzniku Sapovega avtobusa Stanetu Montaniču in sprevodniku Francu Cimpriču. „Že 21 let vozim vsak dan po njej in zdi se mi, da je zmeraj slabša,“ je dejal Montanič. „Ne da se povedati, koliko vzmeti in menjalnikov so že „požrle“ jame, ki so mestoma tako velike, da bi se vanje zlahka vlegel človek. Na vseh zborih občanov zahtevamo, naj cesto vsaj krpajo sproti, če je že asfaltirati ne morejo. Zanj bi morala nenehno skrbeti dva cestarja; pa ne, ker ju od pomladi do jeseni zaposlijo v Ribnici!“ Cimprič pa je poudaril: „Ker je cesta občinska in kaže, da je še lep čas ne bodo spravili v red, kaj šele asfaltirali, se lahko zgodi, da bomo prenehali uničevati avtobuse.“

Regionalno cesto proti Sodražici vzdržuje novomeško Cestno podjetje, pa zategadelj ni nič boljša. V zimskem času je pri pluzenju zmeraj zadnja na vrsti, poleti pa

zanjo zmanjkuje gramoza in cestarjev. Če ribniški komunalci slučajno pripeljejo gramoz, ga morajo Potočani sami nasuti. „Cesta sploh ni omenjena v republiškem programu za asfaltiranje,“ je rekel elektrovarilec Marjan Samsa, ki se vozi na delo v Riko. „Gneča v delavskem avtobusu je nepopisna. Tudi v bazenu, ki ga kanijo zgraditi v Ribnici, ne bo takšne. Tam je za vse denar, v Loškem potoku pa še za najnujnejše ne. Kar je Ribničan obljubil, ni še nikoli dal!“

Asfalt skozi potoške vasi ni omembe vreden; kolikor ga je, ne odtehta oblakov prahu, ki se dvigajo z makadamskih cest. „Cestarja ne poznamo,“ je dejal tesar Jože Mohar. „V Malem logu si moramo pozimi in poleti pomagati sami, težave pa imamo zaradi pomanjkanja gramoza. Cesta je tako ozka, da mora voznik avta ustaviti, da gre pešec lahko mimo!“

Krajevna skupnost ima za letos v načrtu asfaltiranje ceste od Hriba do Žage in skozi spodnji del Travnika. Denar je že zagotovljen, gospodinjstva ob omenjenih cestah pa bodo prispevala po tri tisoč din.

„Z električno napeljavo Potočani nimamo težav,“ je rekel Ivan Lavrič, logar in predsednik zbora KS. „V vseh hišah svetijo „sveče“ na trifazni električni tok, nad Travnikom pa je celo televizijski pretvornik. Razen v Malem logu in na Hribu tudi vodovod ni vprašljiv. Graditi smo ga začeli že 1958, zaradi pomanjkanja denarja pa so se dela ustavila štirinajst let pozneje. Za omenjeni vasi je potrebno speljati novo vodovodno traso; vse je šele v načrtih, saj potrebujemo deset milijonov dinarjev.“

ZDRAVNIK PRIDE, PA GRE

Nad založenostjo trgovin se Potočani ne pritožujejo, v zadnjem času le solate ni moč kupiti. Polja, kjer bo tak regat, da bi ga kar popasel, pa še pokriva snežna odeja.

„Zdravstveni dom s splošno, zobno ordinacijo in lekarniškimi oddelki zadovoljuje krajanje, le zdravniki se prepogosto menjajo,“ je dejala medicinska sestra Antonija Filipovič. „Pereče je pomanjkanje stanovanj; ne samo za zdravstveno osebje, ampak tudi za učitelje in mlade družine. Zdi se, da bo bolje že naslednje leto, ko bo zgrajen poslovno-stanovanjski center, stavba, v kateri bodo pošta, banka, sejna dvorana, krajevni urad in še kaj, v prvi vrsti pa stanovanja.“

Novo poslopje potoške osemletke, ki jo obiskuje okoli dvesto-petdeset otrok, je bilo zgrajeno komaj pred štirimi leti, pa ga je že načel zob časa. Streha pušča in nemalokrat se zgodi, da učenci pišejo naloge – z dežnikom v roki!

V Loškem potoku se zastavlja tudi vprašanje družbene prehrane in otroškega varstva. Za prvo je poskrbljeno le v Inlesovem obratu; glede na to, da je babic, ki lahko varujejo vnučke, čedalje manj, zaposlenih mater pa precej, ne bi bilo odveč, da bi se v poslovno-stanovanjskem centru našel prostor tudi za vrtec.

Potoška krajevna skupnost letos še ni dobila nič od krajevnega samoprispevka, ki se zbira pri občinskem skladu, pa tudi del od 3 odst. preseženega dohodka OZD v občini še ni našel pot do nje. Zato je vprašljivo, kako bo z načrtovano obnovitvijo kulturno-prosvetnega doma in kanalizacijo Retij.

Vseeno pa organizacije in društva ne stojijo križem rok. „204 potoških upokojencev ima klubske prostore, kjer se zbiramo in včasih

pnredimo ples ali proslavo,“ je dejal Franc Jereb, predsednik DÜ. „Vsako leto pripravimo tudi nekaj izletov po domovini.“

V Loškem potoku so tri gasilska društva. „V vseh je nad sto gasilcev. Vir za delovanje so gasilske veselice, domove pa uporablja za razne prireditve tudi mladina,“ je povedal upokojenec Franc Knavs, predsednik GD Mali log, kjer je največji problem voda. „Imamo le vodnjake, ki jim suša ne prizanaša, zato bi ob kakšnem večjem požaru v Malem logu vodo v hipu porabili.“ Posebna gasilska enota je tudi v Inlesu.

Opazno je tudi delovanje zveze borcev in lovske družine. Slednja je morala lani odšteti dvajset tisoč din za povrnitev škode, ki jo je povzročila jelenjad, nekoliko manj pa tudi medvedi. Socialno ogroženih prebivalcev potoške krajevné skupnosti ni veliko. Družbeno podporo prejema le nekaj „tet“, ki so ostale same, brez premoženja in pokojnine.

ZGLED OV JE DOVOLJ

Na začetku sva zapisala, da so Potočani še kako ponosni na preteklost odnotnih krajev, ki so dali precejšen prispevek narodno-osvobodilnemu boju. Pa ne samo to, pod slamnato streho v Šegovi vasi je bil rojen znani slovenski pesnik, kritik in prevajalec dr. Anton Debeljak (1887–1952); v isti vasi je tekla zibel tudi ljudskemu pesniku in kiparju Jožetu Lavriču (1799–1870). V Travniku sta bila rojena književnika Alojz Zbačnik (1890–1914) in Anton Seliškar (1897–1964). Na Hribu se je začela življenjska pot medicinske znanstvenice dr. Stanislave Rus (1916–1963), v Belih vodah pa novinarja Draga Košmrlja (1911). Če omeniva še to, da je v potoških Retjah ob koncu prejšnjega stoletja živel tudi pisateljica Žofka Kvedrova, potlej je očitno, da Potočani niso kar tako ponosni na pretekle čase, ki nudijo dovolj zgledov za današnji mladi rod.

„Precej let smo živitarili, z ustanovitvijo krajevne konference in vaških aktivov pa smo mladi le začeli z resnejšim delovanjem,“ je dejal student FSPN Janez Bambič. „Razgibati hočemo zlasti kulturno dejavnost. Dovolj nam je tega, da kulturno-umetniško društvo „Ivan Vrtačnik“ obstaja zgolj na papirju, pred leti pa je bilo sposobno pripraviti celo „Celjske grofe“ ali Cankarjevo „Lepo Vido“. Čeprav nas tare pomanjkanje prostorov, bomo priredili literarna večera, ki bosta posvečena Kvedrovi in Cankarju, za idejno izobraževanje pa bo v bodoče skrbel marksistični krožek. Napad na Lož bomo počastili s spominskim pohodom.“

Da se da le s primerno zavzetostjo kaj doseči, dokazuje vaški aktiv mladih iz Malega loga. „Sodelujemo s starejšimi vaščani, ki pravijo, da takih mladincev že dolgo ni bilo,“ se je pohvalil elektrovarilec Milan Knavs. „Udarniško smo popravljali cesto, z gasilci pa smo preuredili dvorano v gasilskem domu, ki nam je na voljo za sestajanje in ples. Brez slednjih ne gre, saj prinašajo denar, ki ga porabimo za nakup različnih stvari.“

Za konec zapišiva še, da se v Loškem potoku čedalje bolj razvija tudi športna dejavnost; prevladujejo zimski športi, med katere pa najbrž ni moč uvrstiti „zimskega vračanja“, ki Potočane še kako boli, saj z grenkobo pravijo: „Kdor gre iz Loškega potoka, pride nazaj edino o božiču – po koline!“

ANDREJ BARTEJ
DRAGO RUSTJA

Karol Turk

Bogo Car

Jože Mišič

Anton Mišič

Stanko Anzeljc

Stanko Samsa

Stane Montanič

Franc Cimprič

Marjan Samsa

Jože Mohar

Ivan Lavrič

Antonija Filipovič

Franc Jereb

Franc Knavs

Janez Bambič

Milan Knavs

Uš še ni premagana nadloga

„Nezaslišano! V današnjem času, pa spet uši! V novomeških vrtcih in šolah so otroci vsi ušivi“. Agencija „Ena gospa je rekla“ je to vest bliskovito razširila po mestu. Ker pa je marsikdo malce pridral, je zgodba o uših dobila velike razsežnosti. Uši pa so se pojavile tudi v Posavju, v Beli krajini, ampak od tam ni bilo toliko komentarjev med ljudmi. Le v Novem mestu so ljudje iz muhe naredili slona. Mimogrede povedano: v angleških časopisih piše, da v njihovi razviti in bogati deželi trenutno preganjajo uši iz 1.600.000 angleških glav. Pri nas smo ta pojav vzeli preveč kot sramoto in premalo kot nevarnost, s katero je potrebno čimprej seznaniti najširši krog ljudi. Ravno zato iz nekaterih

krajev o uših v javnosti ni bilo niti besede.

Slisati je bilo, da nekateri starši skrbno skrivajo svojega ušivega otroka. Zaradi ugleda in sramote so otroka zavezano glavo znancem predstavljali kot obolelega na ušesih. Na srečo pa je bilo precej takih staršev, ki so uši sicer sprejeli resno, ni so pa ob njih izgubljali živcev. Po navodilih zdravstvene službe so otroku čistili glavo in doma opravljali tudi redne preglede lasišča pri ostalih družinskih članih.

Po sledovih novomeških govoric smo pred dnevi od odgovornih iz posameznih šolskih in vzgojnovarstvenih ustanov dobili pojasnila, kaj se je v resnici dogajalo.

SAMO V ENEM VRTCU

Najprej ugotovitev: ni res, da bi imeli uši v vseh novomeških vrtcih, pač pa so jih zasledili samo v novem vrtcu na Drski. Vodja te ustanove Julijana Gorenc je povedala:

„Uši so se pojavile kmalu po novem letu. Mama enega naših varovancev je opazila, da se otrok venomer praska po glavi. Opazila je uši in otroka peljala k zdravniku. Uši pa bil to prvi primer, ampak tako smo ušem prišli na sled. Takoj smo pregledali vse otroke, obvestili smo zdravstveno službo in dve sestrice nam nemudoma prišli na pomoč. Toda ko sta opravili pre-

Julijana Gorenc

gled, niti en otrok ni imel uši. Tisti, ki so jih imeli, so ravno takrat ostali doma.

Cez mesec dni smo spet zasledili uši. Sledil je ponoven pregled, vendar vira ni bilo mogoče ugotoviti. Mislim pa, da bi to morala sprejeti kot dolžnost

sanitarna služba. Otroke so strokovnjaki posipali po glavah s pitroidom, vsem smo dali bele rutice in uši so bile pregnane. Staršem smo dali tudi pismena navodila, kako morajo z otrokom ravnati doma. Čakali smo še teden dni in ponovno pregledali, vendar ni imel nihče več živih uši. Vseeno smo postopek čiščenja ponovili in še zdaj tu in tam opravljamo preglede.

V resnici smo žive uši zasledili samo pri dveh otrocih, medtem ko jih je gnide imelo več. Starše je v prvem hipu zajela panika. Nekateri so pošiljali pismenke: „Ne čistite mojega otroka, garantiram, da pri nas ni uši.“ Kljub temu smo morali posipati vse malčke. Če sta torej med 109 otroki samo dva imela žive uši, na deset glavica pa smo našli gnide, to res ni taka ušivost, da bi zavoljo tega morali izgubljati živce. V nobenem drugem vrtcu pa uši sploh ni bilo.“

UŠI NA DVEH ŠOLAH

Kot ni bila resnična govorica, da so v vseh vrtcih uši, tako ni bilo res, da so na vseh novomeških osnovnih šolah ušivi otroci. Samo v Bršlinu in v Šmihelu so imeli take primere, drugod niti enega. Največ težav je bilo v novi bršlinski šoli, o čemer je govoril ravnatelj Boris Gabrič:

„Takoj ko so se pojavile uši, smo sklicali starše in jim razložili, da je potrebna skupna akcija in da je potrebno zajeti vse otroke, če imajo uši ali ne. Tako so zdravstveni delavci vse šol-

larje namazali po glavah s sredstvom, ki mrčes uničuje, otroci pa so dva dni ostali doma. Opravili smo že več temeljitih pregledov glav in občasno še kontroliramo, ampak za zdaj so uši zatrte.

Moram reči, da je velika večina staršev pokazala razumevanje. Od staršev 750 otrok na naši osemletki so samo trije pri-

Boris Gabrič

šli še posebej v šolo, češ: „Kako je mogoče?“ in podobno. Trajalo pa je dlje časa, preden smo uši zatrli, ker smo pri posameznih starših našli tudi na nerazumevanje. Poslali smo otroke domov, da bi jih očistili, pa so prišli v šolo ušivi kot prej. Povedal bi še, da opravljamo pri nas redno kontrolo uši na glavah romskih otrok, ampak tokrat jih pri njih nismo našli.“

Kot je povedala Sonja Robič, ravnateljica osnovne šole v Šmihelu, pri njih sploh ni bilo omembe vrednih težav z ušmi, kajti od 490 otrok jih je imelo uši samo 5.

Sonja Robič

„Uši se niso prvič pojavile na naši šoli. Po mojem moramo to smatrati kot epidemijo, zaradi katere je sicer potrebna takojšnja akcija, vendar brez vsakega

preplaha. Uši so se pojavile pri nas še pred novim letom. Kakor že prej smo tudi tokrat takoj poklicali sanitarno službo, da je strokovno opravila očiščevalno akcijo. Učiteljice so staršem dale navodila, kako morajo ravnati z otroki doma. Nekaj otrok smo namreč za teden dni poslali domov, starši so jih očistili, potem so čisti spet prišli k pouku. Ni bilo nobenih pritožb staršev, pa tudi otroci niso te stvari vzeli drugače kot boležen. Dopovedali smo staršem in otrokom, da uši niso zgolj nadloga, temveč tudi nevaren prenašalec bolezni, tako smo s sodelovanjem in razumevanjem mrčes na glavah zatrli v nekaj dneh. Kot mi je znano, se uši občasno pojavljajo tudi drugod po svetu in pri nas v Sloveniji, ampak so o tem tiho.“

BILE SO NA VEČ KRAJIH

Dr. Božo Oblak, specialist higienik iz Medobčinskega zavoda za zdravstveno varstvo v Novem mestu, ki ima najboljši pregled nad pojavom uši v širši pokrajini, je dal naslednjo izjavo:

dr. Božo Oblak

Ušivost se od časa do časa pojavlja pri ljudeh, ki premalo skrbijo za osebno higieno. Od teh se uši prenesejo najraje na šolske in predšolske otroke. Mož-

OSNOVNE ŠOLE NOVO MESTO TOZD JANEZ TRDINA STOPIČE STOPIČE 37

objavlja LICITACIJO za prodajo

kombija IMV 1600 super B Turist, leto izdelave 1972. Avto je v voznem stanju.

Začetek licitacije bo 16. aprila 1976 ob 8. uri za družbeni sektor, ob 10. uri za zasebni sektor. Ogled vozila 15. aprila 1976 od 7. do 15. ure. Interesenti morajo pred pričetkom licitacije položiti 10 % od izključne cene.

Mar je čudno, če se uš iz ene glavice hitro seli na drugo, ko pa otroci tako radi sedijo skupaj? Posnetek je iz vrtca na Drski, narejen le malo prej, preden so se začeli malčki praskati po glavica.

nosti za razširjanje so sploh tam, kjer je gost kolektiv. To pa so šole in vrtci.

Uši se dokaj hitro razmnožujejo. Samica izleže 3 – 14 gnid (jajčec) na dan in jih prilepi na lase. Iz gnide se razvijejo v 4 – 8 dneh ličinke, iz teh pa po večkratnih levitvah, ki trajajo 10 – 14 dni, odrasle uši.

Uničimo jih lahko s posipanjem lasišča s prahom pitroid ali pa z mazanjem z mešanico petroleja in jedilnega olja. Petrolej je uspešnejši, ker uniči tudi gnide.

V letu 1976 smo opravili razuševalno akcijo v občini Novo mesto v osnovni šoli Bršljin in v vrtcu Irča vas ter v občini Brežice v osnovni šoli Pišce, ker je bilo povsod tam najdeno večje število otrok, ki so imeli uši. Iz osnovne šole Metlika, iz posebne šole Črnomelj, iz osnovne šole Krško in osnovne šole Kostanjevica so bili javljeni le po-

NAVODILA ZA RAZUŠEVANJE S PRAHOM „PITROID“

S prahom PITROID dobro naprašite lasišče. Pri tem pazite, da prahu ne vdihavate, oči in usta zaščitite. Lasišče pokrijte z ruto in pustite naprašeno 1 – 2 dni. Čez dva dni lasišče operite, po pranju pa ga namažite s 5-odst. očetno kislino (navaden kis).

Po enem tednu postopek ponovite!

Priporočamo, da se istočasno zdravijo vsi člani družine.

ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO IN HIGIENO, NOVO MESTO

NAVODILA ZA RAZUŠEVANJE S PETROLEJEM

Petrolej pomešajte z oljem tako, da daste na 1 liter petroleja 1 dcl jedilnega olja. S to zmesjo dobro namažite lasišče, pokrijte z ruto in pustite namaženo 2 dni.

Cez 2 dni lasišče operite, po pranju pa ga namažite s 5-odstotno očetno kislino (navaden kis).

Po enem tednu postopek ponovite!

Priporočamo, da se istočasno zdravijo vsi člani družine!

ZAVOD ZA SOCIALNO MEDICINO IN HIGIENO, NOVO MESTO

Pot do zdomceev bodi ravna!

Podatek, da je bilo lani na začasnem delu v tujini okoli 900.000 jugoslovanskih delavcev (med njimi blizu 60.000 Slovencev), je tako zgovoren, da se moramo ob njem vprašati, kaj je vzrok tolikšnega obsega t. i. zdomstva.

Ce pogledamo zadevo širše, se izkaže, da tičijo vzroki za začasno preseljevanje v stopnji razvisti posameznih dežel; iz nerazvitih dežel odhajajo delavci tja, kjer je večja možnost zaposlitve. To je ekonomska plat zdomstva, ki ima nujne politične razsežnosti.

Iz tega pa izhaja, da tudi o našem zdomstvu ni moč govoriti mimo ekonomskih in političnih razmer in odnosov po svetu, saj je očitno, da je jugoslovanske delavce od 1965 naprej gnalo na tuje hotenje po zaslužku. Za slednje je bilo več vzrokov, med njimi: nerazvita območja, pomanjkanje delovnih mest, slabi odnosi v delovnih organizacijah, bližina meje in, ne nazadnje, celo izogibanje vojaški obveznosti.

„PAMET“ NA TUJEM

Dokaj neznano je dejstvo, da ima od deset tisočev slovenskih delavcev na tujem kar 65 odst. priznana tako ali drugačno izobrazbo in da je omenjeni odstotek „pameti“ največji med vsemi zdomci po celem svetu.

Ce ob to postavimo še dejstvo, da na Slovenskem primanjkuje delovne sile – posledica tega je zaposlovanje delavcev iz drugih republik – se lahko vprašamo, kaj slovenski zdomci še delajo na tujem, saj bi vsi zlahka dobili delo doma. Ker pa so slovenski delavci še zmeraj v tujini, se hkrati postavlja celo vprašanje, ali so še del našega delavskega razreda.

Naš cilj je, da bi se vsi zdomci postopno vrnili v domovino in da to ne bi imelo škodljivih političnih posledic. Zategadelj je nujno, da imamo pravičen odnos do vprašanih delavcev na začasnem delu v tujini.

Ločiti moramo izseljence od zdomcev; pri prvih pospešujemo kulturnodidlično, domovinske stike v ožjem smislu, odnos do drugih pa mora biti tesnejši, obveznosti večje, saj je njihova navezanost na domovino velika. Ne smemo dopustiti, da bi se docela odtujili in postali izseljenci.

NA RAVNI OBČIN

V zvezi z reševanjem vprašanj delavcev na začasnem delu v tujini je bilo sprejetih že več pomembnih stališč in sklepov, kljub temu pa je pozornost, ki jo posvečamo tej problematiki, še zmeraj dokaj neopazna. Večidel se giblje na zvezni ravni in v republiških okvirih, zato je končno moral pri časi, da se razširi tudi na raven občin in celo krajevnih skupnosti, saj so prav slednje

torišče, kjer se križajo domala vsa zanimanja zdomcev. Vanje se bodo vrnili in se zaposlili, zato jih je treba še pred vrnitvijo stvarno povezati z našim družbenim sistemom.

Do zdaj pravih stikov z zdomci skoraj ni bilo. Pičla udeležba in različna vsebina pogovorov ob novem letu kajpak že dalj časa ne zadostuje več, zato si vnaprej veliko obetamo od t. i. koordinacijskih odborov za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri občinskih konferencah SZDL. Delovanje teh naj bi bilo spontano vse leto, dopolnjevali pa naj bi jih podobni odbori pri medobčinskih svetih in republiški konferenci SZDL.

Ce bodo občinski koordinacijski odbori hoteli res zadostiti svojemu namenu, to je skupaj z zdomci reševati vprašanja slednjih, potem se morajo povezati z zavodi za zaposlovanje, izobraževalnimi skupnostmi, oddelki za ljudsko obrambo in notranje zadeve, kajti številne probleme zdomcev je moč zadovoljivo rešiti le v okviru naštetih plasti samoupravne družbe. Najprej pa morajo odbori dobiti točne podatke o zdomcih s svojega območja, vključno z naslovi naj o njih zvedo vse, kar je le mogoče, kajti brez tega tešnejših stikov ne bo moč stikati.

NAJPREJ DRUŠTVA

Pota do zdomcev bodo torej odsej vodila iz občin. In kakšne naj

bodo začetne oblike sodelovanja, ki naj bi bilo učinkovitejše od dosedanjega?

Ekonomske in kulturne potrebe zdomcev so privedle do tega, da so se začeli združevati v društva ali klube. Gre za samoorganizirane tvorbe, ki sicer niso „poslovalnice“ naše dežele, pa zategadelj vseeno ne želimo, da bi bile „izpostave“ nam sovražnih sil, to je emigrantov in politično nastrojenih duhovnikov.

Slovenska društva nimajo takih razsežnosti, zato so deležna podpore iz domovine. Toda če hočemo, da se na hrbtih naših zdomcev, ki se združujejo v tujini, ne bi razreševala nasprotja tujih političnih strank, jih moramo še bolj podpreti. Zato je pred občinskimi koordinacijskimi odbori naloga, da povežejo občine vsaj z enim društvom ali klubom zdomcev in razširijo najrazličnejše oblike sodelovanja.

SLEDIJO ŠOLE

Podobno kot društva in klubi so potrebne tesnejše stikov z domovino tudi šole za dopolnilni pouk v materinem jeziku za otroke zdomcev, ki jih je že precej, saj je v tujini kar okoli 30.000 družinskih članov slovenskih zdomcev.

Namen dopolnilnega pouka je, da bi otroci obdržali stik z materinim jezikom in dobili zvezo z družbenopolitičnim in ekonomskim razvojem

domovine, kajti zanje domovina ne sme biti zgolj slovenska pesem ali čudovita pokrajina, ampak odprta socialistična družba, za katero je vredno živeti in se zanjo boriti.

Dopolnilni pouk teče v različnih tujih deželah že peto leto zapored, zdaj pa gre, da bi bil vsebinsko še boljši in da bi se ob osnovnošolskih razvešil še na predšolske in srednješolske otroke zdomcev.

Se posebno so pouka potrebni najmlajši, ki so najbolj podvrženi potujčevanju, saj začnejo hoditi v tuje šole in pogosto celo ne znajo materinega jezika.

V nič bolj zavirljivem položaju niso srednješolci, ki so v starostni dobi, ko se začne izoblikovati osebnost, in so zategadelj toliko bolj dovzetni za (glede na našo stvarnost) tuje vplive okolja, v katerem živijo.

Naloga občinskih odborov je, da spodbujajo navezovanje stikov med slovenskimi osemletniki in šolami dopolnilnega pouka na tujem, s tem pa naj bi bila dana tudi možnost, da bi zdomski otroci lahko letovali v naših kolonijah in taborih v domovini. Plačniki bi bili kajpak njihovi starši (če morebiti kdo misli, da bi šlo kaj iz njegovega žepa), otroci pa bi tako dobili svojevrstno priliko, da se spoznajo z vrstniki v domovini, si ucvrstijo pravičen odnos do materinega jezika in, ne nazadnje, spoznajo našo skupnost iz prve roke.

DL JE OSMI!

Omenjene naloge naj bi občinski koordinacijski odbori za vprašanja

naših delavcev na začasnem delu v tujini uresničili že letos, ob teh pa naj bi njihovo delovanje seglo še na druga področja, denimo, da bi pomagali izbirati primerne, ne le strokovno, ampak tudi moralno-politično neoporečne učitelje za dopolnilni pouk.

Tudi pri obveščanju zdomcev bo treba še precej storiti, saj je še zmeraj pomanjkljivo, zato delavci v tujini lahko nasedajo lažem.

Znano je, da so po odmevnosti med zdomci sredstva javnega obveščanja razporejena takole: ljubljanski radio, tuja sredstva obveščanja, naši časopisi; med oblike širjenja vesti med zdomci pa sodijo še pogovori v domačem okolju, pogovori s tovariši, ki se vrnejo iz domovine, društva in klubi, predavanja in podobno.

Ljubljanski radio ima na teden po dve uri programa za zdomce in sodeluje tudi s tujimi radijskimi postajami (Koeln, Zuerich, Pariz, Celovec, Gradec), ko pa so zdomci na obisku doma, imajo precejšnjo vlogo lokalne radijske postaje.

Kaže, da je nujno okrepiti obveščanje s časopisi, saj je dokaj razširjena le Rodna gruda. Zaradi pomanjkanja denarnih sredstev je bila uknjena izdaja mariborskega Večera za tujino. Dolenjski list pa je med slovenskimi časopisi, ki jih prebirajo zdomci, šele na osmem mestu. Lani ga je redno prejelo le 777 delavcev v tujini, kar je za list, ki prinaša za dolejške zdomce gotovo najbolj zanimive novice, najbrž premalo.

D. R.

kultura in izobra- ževanje

Ivan Cankar

Cankarjev „triptih“

Ob razstavah v Študijski
knjižnici Mirana Jarca

Večne vitrine novomeške študijske knjižnice so od 29. marca napolnjene s knjigami, ki jih je napisal slovenski pisatelj, pesnik in dramatik Ivan Cankar. Tem so dodani številni prevodi Cankarjevih del v tuje jezike (od srbohrvaščine do kitajščine) ter nekaj knjig, ki jih je iz tujih literatur v slovenščino presadil Cankar.

To je prvi del razstave, s katero se spominu velikega slovenskega pisatelja ob 100-letnici njegovega rojstva oddoljuje študijska knjižnica Mirana Jarca. Kot je povedal upravnik Bogo Komelj, bo razstava odprta do 27. aprila, nakar jo bodo prenesli v Črnomelj in Metliko.

Drugi del Cankarjeve razstave bo knjižnica pripravila v maju, prikazovala pa bo življenje in delo Ivana Cankarja v fotografiji. Tretji del, ki ga bodo uredili septembra, bo imel naslov „Cankar v slovenski literaturi“, prikazal pa bo odmev Cankarjeve besede in misli v slovenskem slovstvu. Oba dela, ki bosta podobno kot sedanjí prvi, vsak zase zaokrožena na razstavi, bo knjižnica namenila novomeškemu obiskovalcem, saj ju ne nameravajo prenesti še kam drugam.

Kakor vse razstave do zdaj je tudi Cankarjeva namenjena odraslim obiskovalcem in šolarjem. Za šolarje taka razstava ne bi smela biti zgolj informacija, ampak priložnost, da se temeljiteje seznanijo s Cankarjevo besedo in mislijo, kar letos ob 100-letnici pisateljevega rojstva pišemo in poudarjamo ob vsaki taki priložnosti. Prav bi torej bilo, da bi učitelji slovenščine prirejali ob tej in drugih dveh razstavah, ki bosta sledili, učne (šolske) ure.

I. ZORAN

NADARJEN SLIKAR

Jutri ob 18. uri bodo odprli v Dolenjski galeriji slikarsko razstavo mladega ustvarjalca Tomaža Gostinčarja, rojenega pred štirindvajsetimi leti v Ljubljani. V Novo mesto prihaja mladi umetnik po svoji razstavi v Škofji Loki in z vsemi dobrih ter spodbudnimi napotki, ki mu jih je napisal Andrej Pavlovec v katalog. Pričujoča razstava vnaša torej prijetno pozitivitev v razstavno politiko Dolenjske galerije.

Mali kulturni barometer

ANDRIČ V CELOTI – Združeni jugoslovanski založniki – Prosveta iz Beograda, Svetlost iz Sarajeva, Državna založba Slovenije, Mladost iz Zagreba in Misa iz Skopja – so se dogovorili, da bodo pripravili novo izdajo zbranih del jugoslovanskega nobelovca Iva Andriča, in sicer v šestnajstih knjigah. Knjige naj bi pri vseh omenjenih založbah izšle do mednarodnega knjižnega sejma v Beogradu.

PISATELJI V CANKARJEVEM LETU – Mariborski člani slovenskega pisateljskega društva imajo v načrtu letos za 100-letnico Cankarjevega rojstva vrsto literarnih nastopov na šolah. Uredništvo revije Dialogi bo pripravilo posebno številko, posvečeno besedi in misli Ivana Cankarja. Mariborski pisatelji pa so tudi objavili, da bodo pomagali pri organiziranju nadaljnjih srečanj pisateljev začetnikov v Gradšču v Slovenskih goricah.

Trio Korotan stalno spremlja mešani pevski zbor Danica iz Podjune. Tudi minulo soboto je ta narodni ansambel koroških Slovencev lepo dopolnil pevski koncert v novomeškem Domu kulture.

„Danica“ spet v gosteh

Pevski zbor iz št. Vida v Podjuni gostoval v Novem mestu

V soboto, 3. aprila, sta bila v gosteh pri pevskem zboru novomeške tovarne zdravil mešani pevski zbor Danica in vokalno-instrumentalni trio Korotan iz št. Vida v Podjuni. Obe skupini delujeta v okviru prosvetnega društva Danica, ki združuje okoli 200 koroških Slovencev.

Gostje z onkraj Karavank so v novomeškem Domu kulture izvedli celovečerni koncert, na katerem je mešani zbor Danica zapel pod vodstvom dirigenta Hanzeja Kežarja štirinajst, trio Korotan pa izvedel sedem pesmi. Obiskovalci, zvečine delavci tovarne zdravil Krka, so se lahko tudi tokrat kot pred dvema letoma, ko je Danica obiskala Novo mesto, prepričali, da družji koroške Slovence izredna ljubezen do domače slovenske pete besede.

Gostujoči zbor in trio, ki običajno nastopata skupaj, sta ponesla slo-

vensko besedo ne le med sorojake na Koroškem, ampak sta do zdaj gostovala tudi na Gradščanskem, v Italiji in Zahodni Nemčiji. Lep uspeh je Danica dosegla tudi z veliko ploščo „Tam dov za Dravo“, na kateri je posnetih nekaj uspešnic iz njenega bogatega sporeda.

I. Z.

podčrtano

Tokrat so za oddajo „Od vsakega jutra raste dan“ stopili pred televizijske kamere brežiški amaterski kulturni delavci – ustvarjalci, poudarjalci in organizatorji. Vse, kar so nam z malih zaslonov povedali 31. marca, je bilo dovolj prepričljivo, vse skupaj pa je kar jamstvo, da kulturni amaterizem v mestu ob so-točju Save in Krke še dolgo ne bo izgubil zanosnega veselja.

Ustvarjalci oddaje so naredili lep mozaik iz dejavnosti, ki se iz notranje nuje rojeva sleherni dan po trudoplnem delavniku za stroji, v pisarni, šoli, na polju ali kje drugje. Tudi ta oddaja nas je prepričala, da se „gredo“ dandanes podeželsko kulturo prav taki ljudje. Njihovi napori niso plačani z denarjem, prinašajo pa njim in vsem, ki z njimi čutijo, občutek tople človeške bližine, veselja in zadoščenja.

Tako je širša javnost lahko tudi prek televizije spoznala snovanja moškega Pevskega zbora bratov Milavcev, harmonikarski orkester in pevski zbor cerkijanske garnizije ter njihovega skupnega vodjo Franca Baškoviča.

Posavski dan

nadalje zbor delavk iz brežiške Jutrjanke pa pihalno godbo iz Kapel, ki se ponaša s 125-letno tradicijo, dramsko skupino, ki ji je duša in režiser Vlado Podgoršek, ob tem pa še člane likovnega društva, mlade, ki delujejo v šolskih krožkih itd.

Oddaja ni bila samo priznanje delavnim posavskim amaterjem, ampak tudi spodbuda vsem, ki še oklevajo, ki še ne morejo od besed k dejanjem, ki morda še ne vedo, kaj lahko rodita volja in trud tudi na kulturnem področju in brez „težkih“ denarjev, če so ljudje za to. S tem pa je želja že zadeta v glavnico.

I. Z.

Pevski osmerci tudi letos

„Srečanje oktetov“ postalo stalno društvo – Za letošnji nastop prijavljenih že 20 slovenskih oktetov

Za Srečanje oktetov 76 se je prijavilo že 20 pevskih „osmercev“ ali polovica vseh, kolikor naj bi jih na tej osrednji dolenjski pevski prireditvi sodelovalo letos. Prireditelji so povabili na

REVIJE NE BO

Področne revije gledaliških skupin iz Posavja letos ne bo, saj se je področnemu združenju prijavilo na razpis le dvojje dramskih skupin: Klub mladih iz Sevnice in Amaterski oder iz Brežic. Skupini iz Boštanj in s Senovega se iz nerazumljivega razloga nista odzvali, vendar pa so sklenili, da si bo njune predstave sredi aprila kljub temu ogledal republiški selektor.

KAJ JE Z DOREMI?

Učitelj Ive Stanič je ustanovil zborček Doremi, ki je pod njegovim strokovnim vodstvom dosegal tudi lepe uspehe. Odkar so pevke zapustile osnovno šolo in so dijakinje gimnazije, so postajali stiki vodje in pevk vse rahlejši, dokler niso pred kratkim popolnoma prenehali. Ive Stanič nam je povedal tudi, da namerava iz učenk osnovne šole vzgajati nov zborček Doremi.

Prvič v Evropi

Razstavno sezono v trebanjski galeriji likovnih samorastnikov bo letos začel domačin, kipar Sandi Leskovec z Mirne. Njegova prva samostojna razstava bo v počastitev dneva OF in praznika dela, odprta pa bo od 26. aprila do 9. maja.

Za njim bo Trebnje sprejelo v goste dela afriškega slikarja Momoda Ceasaya iz Gambije. Umetnik živi in dela v ZDA in se bo tako prvič predstavil v Evropi. Njegova razstava bo odprta od 26. junija do 1. julija.

Julija bo v trebanjski galeriji predvidoma razstavljala slikarska skupina iz Guastalle v italijanski provinci Reggio nell' Emilia.

V počastitev občinskega praznika bodo v Trebnjem odprli razstavo slikarskih del Borisa Koba. Naslov te razstave bo „Po poteh Gubčeve brigade“. Slikar Boris Kobe je s skicirko več tednov hodil po Dolenjski in nabiral motive za to razstavo, ki jo bodo prenesli še v Dolenjsko galerijo v Novo mesto.

Zadnja likovna prireditev bo razstava del Mladena Vukelića, slikarja iz Zagreba, in Matije Lackovića, kiparja iz Batinske.

Galerijska razstava bera tega leta v Trebnjem bo nedvomno zanimiva in bogata, sam kraj pa bo še bolj utrdil svoje ime pomembnega središča sodobnih samorastniških likovnih snovanj v Jugoslaviji.

BRUDAR ZA PRAZNIKE

Zvedeli smo, da bo v Likovnem salonu Kočevje že pred dnem OF otvoritev razstave likovnih del domačega slikarja Ivana Brudarja. Razstava bo posvečena dnevu OF, prazniku dela in prazniku mesta Kočevje, na njej pa bodo prikazane slike o Kočevju in Kolpski dolini.

Glasbeni dan mladih Metličanov

Letna produkcija učencev glasbene šole je ugajala – Letos 50 učencev na metliškem oddelku

2. aprila so se na letni produkciji predstavili učenci metliškega oddelka glasbene šole. Kljub nekaj manjšim spodrslijem, brez katerih ne gre že zaradi treme pred starši, je nastop ugajal.

Za prireditve so se temeljito pripravili tako učenci (nastopilo jih je 38) kot njihovi učitelji. Najpovečano, da ima metliški oddelček glasbe

„MILAVCI“ NAJBOLJŠI

Občinski svet brežiške Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je spet ocenil delo minulega obdobja in na podlagi pravilnika podelil za 40.000 dinarjev nagrad 12 društvom in skupinam. Največ točk, in sicer 2.430, je zbralo DPD Svoboda bratov Milavcev (predvsem zavoljo moškega pevskega zbora), kapelska godba na pihala jih je dobila 2.076, za njima pa so se po točkah vrstili PD Dobova, Globoko, Amaterski oder Brežice, PD Artilce, Likovno društvo in drugi. Prihodnjic bo občinski svet ZKPO predlagal še nagrade za najbolj delavne posameznike.

Zvesti tradiciji, čeprav...

„Dnevi kulture in umetnosti bodo tudi letos, čeprav bo bolj težko,“ zatrjuje Stane Peček

Škarje, ki tako rade zarežejo do krvi, so postale, kot kaže, neizbežen instrument tudi v kulturi. To ugotavlja tudi v Trebnjem, kjer kljub prispevni stopnji 0,81 odst. niso mogli „natkati“ dovolj „dolge odeje“ za vse pričakujoče.

Takole je računal tajnik kulturne skupnosti Stane Peček: „0,39 odst. bodo pobrala vzajemnost in skupne naloge, 0,10 odst. RTV. Za občinske potrebe bo ostalo le 0,32 odst ali 845.000 dinarjev, kar je nekaj tisočakov več, kot smo imeli lani. Čeprav je videti, da bomo na lanski ravni, dejansko ne bo tako,“ je razlagal. „Porabniki bodo resda dobili enake zneske, bojim pa se, da zanje ne bodo mogli uresničiti dejavnosti v lanskem obsegu, saj se je od lani vse podražilo, pa tudi velika inflacija ima vmes svoje prste. To pa navsezadnje ne pomeni nič drugega kot poseg v dejavnost – s škarjami...“

Osrednja manifestacija bodo tudi letos tradicionalni dnevi kulture in umetnosti v občini. Predvideni so od konca maja do začetka julija. Za daljše obdobje so se odločili na podlagi dosedanjih, posebno lanskih izkušenj: ni dobro, da je vse na kupu, koncentrirano.

„Podoben kot do zdaj bodo tudi letošnji dnevi potekali v dveh delih: prvi bo za mlade, drugi za odrasle, prireditve pa bodo tudi tokrat v različnih krajih,“ je pojasnil Peček.

Ena največjih prireditev bo že ob koncu maja v Mokronogu, ko bodo v okviru medobčinske kulturno-prosvetne zveze Bratstvo in enotnost nastopile folklorne skupine z obeh strani Kolpe. V tem kraju bo tudi tradicionalna kresna noč, na kateri bodo nastopili baletni umetniki. Srečanje amaterskih pevskih zborov bo predvidoma v Trebnjem, v več krajih pa bodo gostovanja dramskih skupin.

Nekakšen vrh teh kulturnih dni bo tradicionalni, letos že 9.

tabor likovnih samorastnikov od 24. junija do 3. julija, na katerem bo sodelovalo 28 ustvarjalcev iz Jugoslavije in Italije. Med delom tabora bo posebna tribuna o umetnosti.

V dni kulture in umetnosti bo sodila tudi proslava 50-letnice ustanovitve trebanjske godbe na pihala. Peček je dejal, da so se

Stane Peček

odločili ta jubilej zares dostojno proslaviti. V Trebnje bodo povabili osem godb, s katerimi sodeluje trebanjska, od tega bo ena iz Čehoslovaške. Godbe bodo nastopile na skupnem koncertu v Trebnjem, dve od teh bosta poleg tega sodelovali še na koncertih na Mirni in v Mokronogu.

Tudi „del za mlade“ bo zelo pisan. Zvrstila se bodo gostovanja najrazličnejših šolskih skupin in srečanje pionirjev dopisnikov (ob tej priložnosti nameravajo izdati posebno brošuro z najboljšimi literarnimi prispevki, objavljenimi v šolskih glasilih), en dan pa bo posvečen kulturni ustvarjalnosti mladih.

Naj na koncu omenimo še to, da bo tudi letos izšla knjižica „Samorastniška beseda“, v kateri bodo letos prvič objavili dela tudi avtorji, ki niso trebanjski občani, in dodamo, da bo en dan (datum in program bodo objavili naknadno) posvečen tudi 100-letnici Cankarjevega rojstva.

I. ZORAN

ne šole letos 50 učencev, ki jih poučujejo: Silvo Meheličič (starejši), Ernest Jazbec, Bogdana Benčič – Zajc in Tatjana Miheličič. Janez Ogulin in Andrej Koležnik sta ob kitarski spremljavi Branka Mežnaršič in Maje Weiss lepo zapela „Jaz imam pa goslice“. To je pomnilo dober začetek in pregledno tremo. Med mladimi izvajalci so se dobro odrezali otroški zbor iz pripravnice pod vodstvom Tatjane Miheličič, Tonček Črnugec in Goran Janjevič s kitaro, Mojca Rak, Barbara Koželj, Tonček Šturm, Tatjana Lebar, Mojca Zupančič, Nada Črnu-

gelj in Andreja Krštine – pri klavirju, Nikica in Igor Zupančič (klavir – štirinočno), Irena Vuletič, Ivanka Šoštarčič, Ivanka Vraničar, Vladimir Avguštin in Mateja Koležnik – s harmoniko, Marina Vukšinič in Minka Vraničar – harmonikarski duet in harmonikarski sekstet. Za konec sta otroški zbor in harmonikarski sekstet izvedla venček belokranjskih.

Kulturni prispevek učencev metliškega oddelka glasbene šole je prav gotovo pomemben, še posebej, ker je kulturi in glasbeni izobrazbi odmerjen letos manjši „kos kruha“.

Pedagoški kotichek

Še eno mnenje o novem
ocenjevanju vedenja v šolah

Med novostmi, ki jih prinaša novi sistem ocenjevanja na naših šolah, je tudi ocena iz vedenja. Ta je sedaj izražena z ocenami: vzorno, primerno in manj primerno in naj izraža otrokovo prizadevanje v celotnem šolskem življenju. Učencevo vedenje naj oceni v nižjih razredih razredni učitelj, v višjih pa razredni učiteljski zbor na razrednikov predlog. Pri tem naj sodeluje tudi razredna skupnost.

Mogoče starši nismo bili dovolj zgodaj seznanjeni s temi spremembami, saj smo se čudili, ko so naši otroci prihajali domov in pripovedovali, da sedaj skoraj nihče na šoli ne bo imel najboljših ocen iz vedenja. Čez nekaj dni naj bi v nekem razredu imele le štiri deklice vedenje vzorno. Potem je sledila ugotovitev, da imajo tudi ta dekleta manjše pomanjkljivosti. Dve nista pozdravili učiteljev višjih razredov, ena se malo prerada preraka s tovarišico in četrta ne hodi po pouku naravnost domov, ampak jo starši pošiljajo še k prežveku vrstnemu pouku. Torej v razredu ni „vzornega“ učenca.

Oglejmo si pomen besede „vzorno“. Vzoro ali ideal je najvišja stopnja popolnosti. Vzornik je človek, ki ga lahko drugi le občudujejo in posnemajo. Pa vzemimo našega učenca! Ta se šele razvija in si bo šele z leti dokončno izoblikoval svoj značaj in svoje vedenje. Vse to pa je v prvi vrsti odvisno od staršev in domače vzgoje in šele potem od šole in razrednih učiteljev. Torej je težko izvesti iz razreda ali šole le tiste otroke, ki so vzornega vedenja, včasih ne le po svoji zaslugi, temveč po zaslugi staršev. S tem delamo med otroki razlike. Kaj pa otrok, ki izhaja iz neurejenih družinskih razmer, ki se je doma naučil pretepanja in klevet? Bo ta lahko imel vedenje vzorno? Ali bo ocena iz vedenja primerno ali manj primerno res lahko tako pozitivno vplivala na učenca, da se bodo vsi trudili, da bi dosegli oceno „vzorno“?

G. M. v Prosvetnem delavcu 6. febr. 1976, str. 3

PROSTA DELOVNA MESTA!

Odbor za medsebojna razmerja
TOZD „DOLENJSKA“
— pekarna in slaščičarna
Novo mesto — Ločna 21

razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

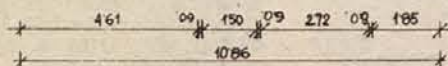
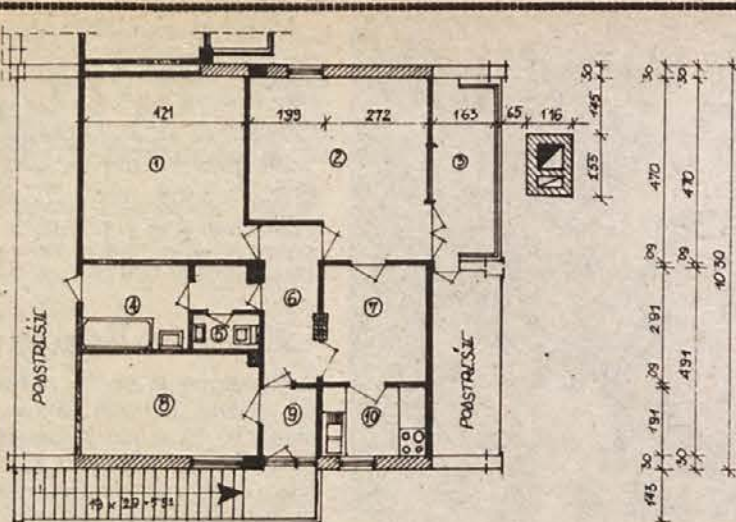
1. REFERENTA ZA SPLOŠNE ZADEVE
2. FAKTURISTA

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje:

Pod 1: upravno administrativni tehnik in 3 leta prakse, moralna neoporečnost ter aktivnost v družbenopolitičnem delu, vodenje personalnih zadev, koordiniranje dela samoupravnih organov, obveščanje, SLO.

Pod 2: dveletna administrativna šola in 1 leto prakse.

Osební dohodki po pravilniku. Poizkusna doba 2 meseca. Pismene prijave z opisom dosedanjih delovnih mest in dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev pošljite na gornji naslov v 15 dneh po objavi razpisa.

TLORIS STANOVANJA ST. 3 V PSO ŠENTJERNEJ
M 1:100

SOBA	20,10 m ²
IGLASTI POB	
DNEVNA SOBA	20,25 m ²
IGLASTI POB	
TERASA	7,65 m ²
TERAZZO	
KOPALNICA	5,92 m ²
KER. PLOS.	
WC	1,55 m ²
KERAMIČNE PL.	
PREDPROSTOR	7,85 m ²
IGLASTI POB	
JEDILNI KOT	7,80 m ²
TORIL POB	
SOBA	12,35 m ²
IGLASTI POB	
VEŠTOLOV	3,20 m ²
KER. PLOŠČICE	
KUHINJA	5,20 m ²
TOPLI POB	

V poslovno-stanovanjskem objektu v središču Šentjerneja prodamo takoj vseljivo stanovanje za 444.345 din. Možnost delnega kreditiranja.

Informacije: SGP PIONIR — gradnje za trg, Novo mesto, Kettejev drevored 37, telefon: 21-826 interna 06.

LICITACIJA!

SGP PIONIR
TOZD Meh. kovinski obrat
Novo mesto

razpisuje LICITACIJO, ki se začne 13. 4. 1976 ob 10.00 uri v TOZD MKO SGP „PIONIR“, Novo mesto. Na prodaj bodo naslednja osnovna sredstva:

1. STRUŽNICA TS 3 1. MAJ
Izključna cena 25.000,00 Ndin
2. STRUŽNICA TS 1 1. MAJ
Izključna cena 25.000,00 Ndin

Prometni davek se zaračuna posebej.

Omenjene stroje si lahko ogledate vsak dan, razen ob sobotah, od 6. — 14. ure v TOZD MKO SGP „PIONIR“, Novo mesto.

PROSTA DELOVNA MESTA!

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

TOZD TOVARNA AVTOMOBILOV
NOVO MESTO

Odbor za medsebojna razmerja v združenem delu objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. več STROJNIH TEHNIKOV s prakso ali brez prakse
za delo v proizvodnji, kontroli, tehnološkem oddelku, planskem oddelku, vzdrževanju in servisni službi;
2. več LESNIH TEHNIKOV s prakso ali brez prakse
za delo v proizvodnji prikolic, tehnologiji in kontroli;
3. več ORODJARJEV
za delo nastavljalcev orodij in strojev, za vzdrževanje in izdelavo orodja;
Pogoj: KV orodjar s prakso ali brez prakse.
4. več STROJNIH KLJUČAVNIČARJEV
za montažo in vzdrževanje težkih stiskalnic.
Pogoj: KV strojni ključavničar s prakso ali brez prakse.
5. več ELEKTRIČARJEV
za montažo in vzdrževanje v oddelku težkih stiskalnic.
Pogoj: KV električar
6. večje število NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV
za delo v Tovarni avtomobilov.

Kandidatom pod 3. nudimo takojšno možnost specializacije poklica v inozemstvu.

Nastop dela možen takoj.

Prošnje sprejema kadrovski oddelček do zasedbe delovnih mest.

KOPIRANJE NAČRTOV

obrezovanje, formatiziranje in kompletiranje

SLAVKO KOS, Novo mesto, Koštalova 22, tel.: 21-343 do 8. ure

rdeča
dvorana velenje

POMLADANSKI SEJEM OD 9. DO 18. APRILA V RDEČI DVORANI V VELENJU. PRIDITE V VELENJE NA POMLADANSKI SEJEM IN POIŠČITE KAJ ZASE IN ZA SVOJO DRUŽINO. IZKORISTITE SEJEMSKI POPUST.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Od 28. 3. do 3. 4. 1976 so v brežiški porodnišnici rodile: Štefica Hrovatin iz Radakovega — Sanjo, Anica Kolarič iz Krajnih Brd — Mileno, Marjana Lindič iz Krške vasi — Boštjana, Dragica Pangerčič iz Bregane — Kristino, Zdenka Vučanek iz Dobove — Sabino, Marica Božičnik iz Križ — dečka, Nada Lopatič iz Ribnice — Simono, Marica Mulič iz Senkoveca — Marijo, Verica Petrič iz Vel. Jazbine — Marka, Štefica Debogovič iz Kraja Gornjega — dečka, Klara Bubnar iz Samobora — dečka, Barica Juratovac iz Samobora — Marijo, Dragica Coha iz Male Gorice — dečka, Katica Gunčič iz Hrastine — deklico, Boža Tomše iz Mrzlake vasi — Valentino, Jožefa Pregrad iz Osredka — deklico, Štefanija Tomažin iz Podgorja — Benjamina, Pavica Ratkovič iz Brezja — Miljano, Barica Barlič iz M. Jazbine — dečka, Katica Sikač iz Brdovca — dečka, Milica Lazanski iz Laz — dečka, Bojana Šmit iz Rakitja — Ivico. — CESTITAMO!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 25. do 31. marca 1976 so v novomeški porodnišnici rodile: Marija Vovk iz Gornjih Praproč — Marjanco, Anica Gorše iz Podturna — Jožefa, Jadranka Črnič iz Gradca — Renato, Marjeta Grabljevec iz Brezovice — Uroša, Matina Ulčnik iz Rake — Barbaro, Marija Stopar iz Metlike — Matjaža, Ivanka Pečarič iz Curil — Martina, Dragica Oberman iz Curil — Antona, Anica Kambič iz Vapče vasi — Branko, Vida Lakner iz Velikega Trna — Martina, Marija Pasar iz Žužemberka — Franca, Marija Jarkovič iz Podturna — Andreja, Zofija Jalovec iz Krškega — Bogomira, Jaruška Husak iz Smolenje vasi — Melito, Marija Tratar iz Gornjih Jesenic — Jožeta, Dragica Stojš iz Sela — dečka, Marija Bizjak iz Brezovice — dečka, Nada Janžek iz Sela pri Ratežu — deklico, Zora Markuš iz Brloga — deklico, Stanislava Multara iz Velike Strmice — deklico, Ana Krznar z Gabrske gore — dečka, Jožica Murn iz Dolnje Straže — dečka, Zdenka Novak iz Dolnje Radulje — dečka in Magdalena Malnarič iz Vapče vasi — dečka.

Berite
»Dolenjski list«

PROSTA DELOVNA MESTA!

Komisija za medsebojna razmerja pri
OZD LABOD—TOZD TEMENICA
TREBNJE

objavlja naslednja prosta delovna mesta:

1. VZDRŽEVALEC ŠIVALNIH STROJEV
Pogoji:
— KV delavec kovinske stroke
— 2 leti izkušenj na takem ali podobnem delovnem mestu
2. ELEKTRIKAR
Pogoji:
— KV električar
— 2 leti delovnih izkušenj pri vzdrževanju elektro naprav
3. Večje število KONFEKCIJSKIH ŠIVALCEV oziroma DELAVCEV, ki bi se želeli za tako delo usposobiti.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave v 15 dneh po objavi na naslov: OZD LABOD, TOZD TEMENICA, Trebnje.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Razpisna komisija pri Krojaškem podjetju
„KROJAČ“, Novo mesto

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

(ni reelekcija)

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri in najmanj pet let delovne dobe na vodilnem delovnem mestu ali
- da je kvalificiran krojaški delavec z mojstrskim izpitom in ima najmanj 5 let delovne dobe na vodilnem delovnem mestu.

Kandidati naj pošljejo svoje prijave s kratkim življenjepisom in opisom dosedanjih zaposlitev in strokovne izobrazbe razpisni komisiji pri Krojaškem podjetju „Krojač“, Novo mesto, v 15 dneh po objavi v „Dolenjskem listu“.

PROSTO DELOVNO MESTO!

obrezovanje, formatiziranje in kompletiranje
SLAVKO KOS, Novo mesto, Koštalova 22
tel.: 21-343 do 8. ure.

TOZD ZDRAVSTVENI DOM
NOVO MESTO

razpisuje „prosto delovno mesto

VODJE EKONOMSKEGA POSLOVANJA

Pogoj: ekonomska fakulteta z najmanj 5 leti delovnih izkušenj ali višja ali srednja ekonomska šola z najmanj 10 leti delovnih izkušenj na vodilnem delovnem mestu. Prijave sprejema uprava TOZD Zdravstveni dom Novo mesto. Rok za prijave: 15 dni po objavi.

PROSTO DELOVNO MESTO!

Tovarna celuloze in papirja
„DJURO SALAJ“,
Krško

objavlja prosto delovno mesto
v TOZD ENERGIJA

STIKALNIČARJA

Pogoji: uspešno končana strokovna šola za električarje. Delo je v izmenah. Izbrani kandidati bodo na posebnem seminarju strokovno usposobljeni za delo stikalničarja.

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela in dokazilom o izpolnjevanju strokovne izobrazbe sprejema kadrovska služba tukajšnjega podjetja 15 dni po objavi.

V soboto in nedeljo je imelo Novo mesto v gostih najboljše slovenske mladince-kegljace, ki so se potegovali za naslove republiških prvakov in za uvrstitev na državno prvenstvo. Bera tekmovalcev iz Dolenjske je zelo dobra, saj gredo vse tri ekipe (Krka, Novo mesto in Brežice) na najzahtevnejše prvenstvo.

Kegljanje: odlični Dolenjci

Ekipe Novega mesta, Brežic in „Krke“ gredo na državno prvenstvo – Dobre igre Vesela, Berlana in Kopinča – Odlične Novomeščanke – 4. Šoško, 5. Barič, 6. Konda

Na novomeškem kegljišču na Loki je bilo minulo soboto in nedeljo mladinsko republiško prvenstvo v kegljanju za ekipe in posameznike. Nastopilo je deset ekip, med njimi tudi Krka (Novo mesto), Novo mesto in Brežice.

Deset ekip in več kot 60 tekmovalcev se je potegovalo za republiške naslove in za uvrstitev na državno prvenstvo. Le malokdo je verjel, da bodo Dolenjci tako uspešni, saj so po odličnih igrah prehiteli bolj znane klube in se uvrstili na drugo, tretje in četrto mesto, kar pomeni, da bodo tekmovali na državnem prvenstvu. Lep uspeh sta dosegla tudi

Vesela (Krka) in Berlan (Novo mesto), ki bosta nastopila na prvenstvu najbolj jših mladincev v Jugoslaviji nič slabše pa se ni odrezal Brežičan Kopnič, ki je podrl ravno toliko kegljev kot Berlan in se uvrstil med deset najboljših na republiškem prvenstvu; tako je prva rezerva za nastop na državnem prvenstvu.

Rezultati: ekipe: 1. Simon Jenko 3509, 2. Novo mesto 3422, 3. Brežice 3402, 4. Krka (Novo mesto) 3324 itd.; posamezniki: 1. Kocjančič (Triglav) 1012, 2. Hočevnar (Ljubljana) 993, 3. Vesel (Krka) 971, 9. Berlan (Novo mesto) 904, 10. Kopinč (Brežice) 904 itd.

D. BRATOZ

BETI – TRNOVO 66:63 (40:32)

V tekmi s Trnovim so se metliški košarkarji po dolgem času pokazali v pravi luči. Predvsem v prvem polčasu so dobro igrali tako v obrambi kot v napadu, zelo razpoloženi pa je bil mladinec Kremesec, ki je dosegel dvanajst košev. V drugem polčasu so košarkarji Beti nekoliko popustili v napadu (dosegli so 26 košev), v obrambi pa so igrali še naprej dokaj dobro in dosegli peto zmago v letošnjem prvenstvu, ki jih je uvrstila na peto mesto.

Novomeščankam republiški naslov

V Slovenskih Konjicah je bilo konec tedna republiško prvenstvo v kegljanju za mladinke, na katerem je nastopilo 8 štirčlanskih ekip, v konkurenci posameznice pa se je za naslov najboljših potegovalo 38 najboljših mladink. Prvenstvo je potekalo v znamenju Dolenjk, saj sta se

Novi točki za Inles in Sevnico

Sevničani so v II. zvezni rokometni ligi na četrtem mestu, Ribničani pa na petem – V 13. kolu slovenske rokometne lige so ekipe iz Dolenjskega izgubile

Oba Dolenjska zvezna ligaša, Sevnica in Inles, sta v zadnjem kolu dosegla zmago, ekipe v slovenski republiški ligi pa so v minulih tekmah izgubile.

INLES – INDUSTROMONTAŽA 21:19 (11:9)

Ekipe Industromontaže se je v Ribnici izkazala kot močna ekipa in zavoljo tega je bila tekma ves čas izenačena. V drugi polovici drugega polčasa so domači razliko povečali, tik pred koncem pa so dobri gostje izkoristili slabšo igro domačinov in

razliko zmanjšali na vsega dva zadetka.

Inles: Lejbacher, Ponikvar, Ilc 1, Mikulin 1, S. Kersnič, Zuk, Šile 8, Andoljšek 1, Ambrožič 5, Tanko 1, Radič 4 in I. Kersnič.

SEVNICA – PIRAN 24:17 (12:8)

Sevničani so v tekmi s Piranom zamudili lepo priložnost, da si popravijo razliko v zadetkih. Gostje so bili slab nasprotnik in Sevnici, ki jih je podpiralo okoli 700 gledalcev, so brez težav polnili nasprotnikovo mrežo. Očitati jim gre edino prehitro sklenjene akcije, katere je zastavljal odlični Pušpan.

Sevnica: Možic, Kristofič, Ganc 5, Vrtačnik, Dobelekar 4, Svažič 3, Koprivnik 1, Štojs 1, Novšak 2, Šumej 8 in Širk.

BREŽICE – KAMNIK 15:17 (9:12)

Domače igralke so igrale dobro samo v začetku, nato pa so jih veliko bolj borbene gostje nadigrale in odlele k odmoru s tremi zadetki prednosti. Tudi v nadaljevanju so domačinke igrale počasi in zmaga Kamničank je zaslužena.

Brežice: Hribernik, Balon 4, Bah 6, Dimič, Zakšek, Rožman 1, Vogrinec, Četin 1, Gabrič, Lipej 3, Levačič.

DOBOVA – MINERVA 18:27 (9:13)

Medtem ko so bili domači rokometarji v prvem polčasu gostom še dokaj enakovredni, se je Minerva v drugem polčasu razigrala in ob koncu srečanja slavila visoko zmago. Pri domačih je dobro igral Dobšek.

Dobova: Škofca, Ostrelj 2, Arh 6, Doberšek 2, Urek 1, Ogorelec 1, Čovran, Vašcer, Bosina 4, Šetinc 2, Kolnik, Tomše.

JELOVICA – BREŽICE 31:25 (19:12)

Proti najboljši ekipi v ligi so Brežičani igrali dokaj dobro, predvsem v prvem polčasu, ko pa so domači dosegli nekaj zaporednih zadetkov, so gostje popustili. Tik pred koncem srečanja so Brežičani z dobro igro razliko zmanjšali na tri zadetke, vendar so domači z mirno igro zasledljivo zmagali.

Brežice: Jurkas, Bršec 4, Buzančič 9, Vervega 5, Ban 3, Verstovšek, Novoselc, Novak, Novak 3, Rožman, Knific, Blatnik 1 in Rajner.

KRKA – RADEČE 22:17

V prvenstveni tekmi ljubljanske cone rokometne lige je novomeška ekipa dosegla še eno zmago in je še naprej v vodstvu. Pri domačih so se izkazali vsi, največ zadetkov pa sta dosegla Jaklič (7) in Stojšin (4), pri gostih pa sta po pet zadetkov dala Rohne in Mrežar.

ELAN – CEMENT 4:1

V 1. kolu ljubljanske področne nogometne lige so novomeški nogometarji po dobri igri premagali enajsterico Cementa. Zadetke so dosegli: Skulič, Gajič in Brakočević 2.

BELA KRAJINA – ADRIA 1:1

V Črnomlju so v 1. spomladanskem kolu zahodne cone nogometne lige gostovali nogometarji Adrie in po izenačeni tekmi srečanje igrali neodločeno. Domačim igralcem, ki so v zadnjem času v zelo dobri formi, tokrat ni šlo najbolje.

POGOVOR O TENISU

V petek, 9. aprila, pripravljajo vodstvo novomeškega teniškega kluba v prostorih gostilne na Bregu pogovor o problematiki „belega športa“. Na pogovor – začel se bo ob 18. uri – so vabljeni vsi ljubitelji tenisa.

NOVA GORICA: DOBRI REZULTATI NOVOMEŠČANOV

Minulo nedeljo je bil v Novi Gorici mednarodni otvoritveni miting, na katerem so sodelovali najboljši jugoslovanski in italijanski atleti. Nastopa so se udeležili tudi Novomeščani in dosegli naslednje rezultate: 100 m: Kramar 11,4; 5000 m: P. Bučar 16:16,0; daljava: Dragaš 670 cm, 4 x 200 m: Kraševc, Kramar, Dragaš in Šimunič 1:33,2. I. B.

Zmagoslavje dolenjskega šaha

Naslov republiškega prvaka v hitropoteznem šahu sta osvojila Rudi Osterman (Novo mesto) in Dragica Tanko (Ribnica) – Nastopilo več kot 130 šahistov in šahistk

Rudi Osterman (Novo mesto) in Dragica Tanko (Ribnica) sta si na letošnjem hitropoteznem prvenstvu Slovenije za posameznike, ki je bilo 4. aprila v Kočevju, priborila naslov republiških prvakov. Boj je bil težak, saj sta oba zbrala enako točk kot drugouvrščena. Tako je obakrat odločil o prvaku boljši uspeh proti zmagovalcem, ki pa sta ga obakrat dosegla prav Dolenjca.

Rezultati: ZENSKE: 1. Dragica Tanko (Ribnica) 11 točk, 2. Marušič Nada (Jesenice) 11, 3. Drobež (Trbovlje) 10,5, 4. Košir (Domžale) 10, 5. Borštar (Lesce) 9 točk... 9. do 10. mesto Drobnič (Ribnica) 5 točk itd. Tekmovali je 14 šahistk.

MOŠKI prve in višje kategorije: 1. Osterman Rudi (NM) 13 točk, 2. Trampuž Cveto (LJ) 13, 3. Ukmar (Borovnica) 12, 4. Slak (Domžale)

SLAVKO SITAR – PRVAK

Na novomeškem šahovskem prvenstvu za letošnje leto je zmagal Slavko Sitar. V 11. kolih je zbral 8 točk in potrdil I. kategorijo, hkrati s njim pa sta jo potrdila tudi drugouvrščeni Milič in tretjevrščeni Vene. Na turnirju niso nastopili nekateri boljši šahisti, in sicer Osterman, Praznik, Penko, Poredoš, Petkovič in drugi, kljub temu pa je bilo dokaj kvalitetno in izenačeno, saj Sitar, Škerlj, Materni in Šporar niso doživeli poraza.

Vrstni red: 1. Sitar 8 točk, 2. Milič 7,5, 3. Vene 7, 4. do 5. Komelj in Škerlj 6,5, 6. do 8. Šporar, Pucelj in Materni 6.

PRAZNIKU HITROPOTEZNI TURNIR

Na hitropoteznem turnirju za mesec februar je med 13 udeležencev zmagal mojstrski kandidat Tone Praznik z 10,5 točke, za njim pa so se uvrstili Milič 8,5, Ščep 7,5, Vene, Petkovič in Stokanovič 7, Pucelj in Materni 6,5, Istenič 5,5, Jeranič 4, Lončarevič 3 in Medved. T. Š.

11, 5. Krajnc (MB) 10,5... 10. do 13. mesto Cimer (Koč.) 8... 16. Milič (NM) 5, 17. Mestek (Koč.) 4. V finalu je tekmovalo 18 šahistov. MOŠKI, II. kategorija: 1. Hajna (Postojna) 12,5, 2. Škrjanc (Tržič) 10, 3. Hrovat (Radovljica) 9,5, 4. Zupančič (Kamnik) 8,5, 5. Urbanc (Stožice) 8 itd. V finalu drugokategorijev tekmovalo 16 šahistov. MOŠKI, tretje in nižje kategorije: 1. Stropnik (Velenje) 9 točk, 2. Butala (Škofja Loka) 8,5, 3. Stokanovič (NM) 8, 4. Terbut (Ponikve) 7,5, 5. Novačan (MB) 5,5 itd. V tem finalu je tekmovalo 12 šahistov. Letošnje prvenstvo je organiziral Šahovski klub Kočevje, pokrovitelj

PREHODNI POKAL BELOKRANJSKIM ŠTUDENTOM

Pred kratkim je Klub dolenjskih študentov iz Maribora pripravil v Novem mestu prve športne igre dolenjskih študentov. Udeležili so se jih Klub študentov Kočevje–Ribnica, Klub novomeških študentov, Klub belokranjskih študentov in Klub dolenjskih študentov Maribor. Študentje so nastopili v košarki, odbojki in namiznem tenisu, najboljši pa so bili Belokranjci, ki so osvojili prehodni pokal.

Vrstni red: 1. Klub belokranjskih študentov 11 točk, 2. Klub dolenjskih študentov Maribor 11, 3. Klub študentov Kočevje–Ribnica 10, 4. Klub novomeških študentov 8 točk.

Brez odbojarskih točk

V slovenski odbojarski ligi sta obe novomeški ekipi izgubili in sta še na četrth mestih

13. kolo slovenske odbojarske lige je prineslo novomeškima ekipama poraz. Ekipa Novega mesta je igrala doma in po neborbeni igri srečanje izgubila s Polskavo, vrsta deklet pa je v derbiju z Ljubljano po izenačenem bolju točki pustila Ljubljani.

LJUBLJANA – KRKA 3:2 (-12, 5, 11, -9, 13)

Krke igralke so v derbiju 13. kola dobro začele in prvi niz dobile, naslednja dva pa po dokaj neborbeni igri prepustile domačinkam. V četrtem setu so po dobri igri zmagale, v petem, odločilnem, pa so Ljubljankanke povedle z 11:2, vodile so že 13:6, in ko je kazalo, da bosta točki ostali doma, so Dolenjke dosegle sedem točk zapovrstjo in izenačile. Tik pred zmago je Krko sreča zapustila, sodnika sta domačinkam „spregledala“ nekaj žog in Novomeščanke so doživele šesti poraz.

Krka: Rajer, Boh, Forte, Pilič, Adamič, Zevnik, Furlan, Finc.

NOVO MESTO – POLSKAVA – 1:3 (-3, 14, -13, -7)

Neverjetno neugodno bilanco ima doslej Novo mesto v igri s Polskavo:

v štirih dosedanjih prvenstvenih srečanjih je osvojilo en sam set – pa še tistega najtesneje 16:14. To je bilo v soboto v novomeški športni dvorani pred komaj 30 gledalci, ko je Novo mesto spet izpustilo priložnost, da zmaga nad nasprotnikom, ki je sicer trenutno nižje uvrščen na prvenstveni lestvici. Polskava je zasluženo izdatno zmagala; bila je za razred boljša v igri v polju, Novemu mestu pa je vsilila tudi hitro igro na mreži. Ob izdatni zalogi točk poraz za Novo mesto ni nič tragičnega, zlasti še, če upoštevamo, da je vadbno spet prevzel dolgoletni zaslužni odbojarski delavec Franc Pučko in da se ob bolj resnem delu z ekipo, ki se je pod njegovim vodstvom začelo, in ob vzgoji podmladka na osnovnih šolah, ki se ga je zdaj klub lotil, ni treba bati za usodo novomeške odbojke.

M. L.

KOČEVJE – IZOLA 3:1

Kočevske odbojkarice so odlično startale v spomladanskem delu prvenstva v II. republiški ligi. Premagale so vodilno vrsto Izole. Domače igralke so povedle z 2:0, v tretjem setu močno popustile, v četrtem pa so ponovile igro iz prvih dveh setov in preprečile zmago. Kočevje: Jakopin, Volf, Stopar, Curli, Vesel, Lapuh, Ciglič, Šercer, Bončina, Legan in Ličan.

Z. FAJDIGA

OŠ KOČEVJE IN OŠ ŽUŽEMBERK

Slovenska odbojarska zveza je pred kratkim razpisala republiško prvenstvo v odbojki za pionirje in pionirke. Zaradi velikega števila prijavljenih ekip (40) je zveza vrsto razporedila v šest skupin (šest področij), zmagovalne ekipe pa se bodo uvrstile v polfinale in nato v finale. Po končanih srečanjih bodo izbrali reprezentanci, ki bosta nastopili na državnem odbojarskem prvenstvu.

Za področje Dolenjske je prvi turnir (ekipe bodo nastopile na štirih turnirjih) pripravila OŠ Žužemberk. Rezultati: pionirke: Žužemberk – Kočevje 1:2, Grm – Katja Rupena 0:2, Grm – Kočevje 0:2, Žužemberk – Katja Rupena 1:2, Katja Rupena – Kočevje 0:2 in Grm – Žužemberk 0:2; pionirji: Grm – Dolenjske Toplice 0:2, Grm – Žužemberk 0:2 in Dolenjske Toplice – Žužemberk 0:2.

Vrstni red: pionirke: 1. OŠ Kočevje, 2. OŠ Katja Rupena, 3. OŠ Žužemberk, 4. OŠ Grm; pionirji: 1. OŠ Žužemberk, 2. OŠ Dolenjske Toplice, 3. OŠ Grm.

P. Š.

SK Rog: delo rodi uspeh

Ko so si na enem izmed sestankov novomeškega SK Rog pred dobrim letom zastavili delovni načrt, so vedeli, da lahko uspejo le z delom. Zavoljo tega so se posvetili delu in pred kratkim so ugotovili, da lahko brez sramu pred vsakim odprejo svojo knjigo uspehov.

Trenerji Tone Avsec, Jože Smodej in brata Legan so veliko ur posvetili strokovnemu vodstvu 114 otrok; pa ne samo na kondicijskih treningih, pač pa tudi na tekmah. Tako je 42 cicanov in cicanek opravilo 8 tekem za kategorizacijo, 59 pionirjev in pionirk 13 tekem, na štirinajstih tekmah pa so nastopili tudi mladinci, mladinke in člani. Na vseh nastopih o dosegli lepe uspehe in nekateri nabrali precej „jugo“ točk, vsekakor pa moramo pohvaliti Marka Jasnica, Sebastjana Turka, Mateja Rebrnika, Matejo Globokar, Marjano Zupanca, Janiko Zupančič, Matjaža Serinjo, Robija Perica, Aleša Wachterja, Bojana Sajeta in njihove tovariše, ki so imeli na tekmah zaradi neizkušnosti nekoliko manj sreče. Smučarji SK Rog so uspešno nastopali tudi na srednjošolskem prvenstvu SRS, na področnem prvenstvu Dolenjske so osvojili vsa prva mesta, najmlajši pa so močno presenetili na odprtem prvenstvu Zagreba, kjer so pobrali nekaj najboljših mest.

Da bi zvalili k enemu od najbolj zdravih športov kar največ otrok in odraslih, so klubi delavci pripravili vrsto smučarskih šol za začetnike, največ dela pa so imeli med šolskimi počitnicami z organiziranjem tečajev v Črmošnjicah in Kranjski gori, saj se je „puka“ na snegu udeležilo več kot 200 otrok in odraslih. Klub je dokazal tudi organizatorske sposobnosti. V minuli sezoni je uspešno organiziral več kot 20 zahtevnih tekem, vsekakor pa spretnih organizatorjev ne bo pozabilo okoli 700 jugoslovanskih tekstilnih delavcev, ki so imeli svoje 18. tekme na Kravcu.

Na zadnjem sestanku so se „Rogovci“ pogovarjali tudi o tečaju. Teh ni malo, med največjimi pa je pomajkanje denarja. Klub se lahko pohvali s kopico šolanih in delavnih trenerjev, TKS pa „prizna“ samo eno strokovno moč. Zavoljo tega v SK Rog upajo, da bodo znali odgovorni telesnovzgojni delavci njihova prizadevanja odslej bolj ceniti.

Kaj, kje, kdo?

V prihodnjem košarkarskem kolu se obeta novomeškimi ljubitelji igre pod obročji zanimiva tekma. V Novo mesto pride dvakrat poraženi Kranjčani in Novoteksu se obeta priložnost, da Triglavu prizadeje tretji poraz. Metličani gredo v Celje, kjer pa imajo le malo možnosti za zmago.

Odbojkarji bodo do naslednjega četrtka odigrali dve koli. Novomeščani gostujejo najprej pri najboljši ekipi v ligi v Bovcu, v torek ob 18. uri pa se bodo v novi športni dvorani pomerili z močno Branikovo ekipo. Glede na to, da se jim z Bovčani obeta poraz, bodo morali proti Mariborčanom zaigrati na vso moč, kajti v primeru poraza lahko zdrsejo na peto mesto. Novomeška dekleta igrajo doma z Jesenicami in prav gotovo bodo gledalci v 14. kolu videli zmago domačih igralke.

V II. zvezni rokometni ligi bosta ekipi Inles in Sevnice gostovali, in sicer pri ekipah, ki sta jih v jesenskem delu prvenstva premagali. Ribničani gredo k Zagrebu, Sevnici pa v Rovinj. V 14. kolu slovenske rokometne lige gredo Dobovčani k Poletu (obetajo si vsaj neodločen rezultat), Brežičani bodo doma skoraj zagotovo premagali Branik, Brežičanke pa gostujejo pri Dobravljah, kjer se jim obeta poraz.

Na odbojarskem področnem prvenstvu za pionirje in pionirke, ki je bilo pred kratkim v Novem mestu, so bile med dekleti najboljše igralke iz OŠ Katja Rupena, med pionirji pa Žužemberčani. Na prvenstvu Dolenjske so bile Novomeščanke druge, Žužemberčani pa so s prvim mestom potrdili, da so med najboljšimi v Sloveniji. Na sliki: dekliška vrsta OŠ Katja Rupena. (Foto: B. Tratar, foto krožek OŠ Katja Rupena)

Dežurni poročajo

ZLEPA NI ŠLO – 29. marca popoldne so metliški miličniki pridržali do iztreznitve Pavla Hudorovca iz Coklovce pri Semiču. Vinjen je v gradaški Štampoharjevi gostilni razbijal steklenino, grozil pa je tudi s pretepom.

PONOČI OB MOPED – Jožetu Geršču iz Metlike je v noči na 29. marec nekdo odpeljal moped NM 57-800, vreden 2.700 dinarjev. Moped je stal pred stanovanjem.

NEKOMU JE BIL VŠEČ – Ob moped je bil 30. marca tudi Marjan Becele iz Dol. Lakovnic. Mudil se je na Ljubno, kjer pa je bil njegov moped nekomu tako všeč, da se je z njim odpeljal brez lastnikove vednosti.

KLATEŽ-VLOMILEC? – V noči na 1. april je bilo vlomljeno v stanovanje Zaima Kapetanovića v Bršljinu. Skoz okno je vlomilec prišel v kletno sobo, vse prebrskal, vendar pa ni nič odnesel. Vlopa je osumljen M. K., mladenič, ki se klati iz kraja v kraj.

STRAHOVAL DRUŽINO – 1. aprila zvečer so miličniki v Dol. Toplicah pridržali 39-letnega Jožeta Lavriča iz Starih žag. Opit je doma strašno razgrajal in strahoval družino. Kazen mu bo odmeril sodnik za prekrške.

OBRAČUN NA CESTI – 30. marca zvečer je Ivan Majcen iz Mihovega vodil vprego proti domu, pred vasio pa je z vozom prišel na proti Jože Kos iz Gor. Vrhpolja. Majcen ga je opomnil, da vozi v temi brez luči, Kosu pa pripomba ni bila všeč in začel se je pretep. Kos je pograbil ročico z voza in z njo tako udaril Majcena po levi roki, da mu jo je zlomil. Poškodovanega so odpeljali v bolnišnico, srboriti Kos pa bo moral pred sodnike.

RAZGRAJAL V GOSTILNI – 2. aprila zvečer so semiški miličniki pridržali do iztreznitve Pavla Hudorovca iz Coklovce, ker je v gostilni pri železniški postaji v Semiču razgrajal in delal nered.

ŠE EN MOPED IZGINIL – 2. aprila popoldne je nekdo odpeljal kolo s pomožnim motorjem modre barve, vredno 1.500 din. Lastnik Valentin Rifej iz Zdinje vasi je kolo pustil v Ulici talcev.

PREHITRO PREHITEVAL
S hudo telesno poškodbo in 26.000 dinarji škode se je končalo prehitovanje na cesti Počanca-Krško 28. marca zjutraj. Branko Kovačič iz Dolenje vasi je z avtom vozil proti Krškemu, na ravnem delu ceste pri Spodnji Libni pa je za njim pripeljal avtomobilist Franc Kelner iz Brezovice in ga prehitel. Ker je vozil prehitro, je Kelnerjev avto zaneslo na bankino, nakar je bočno trčil v Kovačičev avto. Pri nesreči je bila hudo ranjena Eva Kovačič. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Kazensko pravno varstvo, pravice samoupravljanja ter nemotenega dela organov samoupravljanja terjata tako narava in pomen samoupravljanja v naši družbeni ureditvi kot tudi uveljavljanje in razširjanje samoupravljanja na številnih področjih družbene dejavnosti. Naš kazenski zakonik ima dveje kaznivih dejanj zoper samoupravljanje, in sicer kaznivo dejanje kršitve pravic samouprave (čl. 160 a KZ) in kaznivo

Kršitev samoupravljanja

dejanje zlorabe samoupravljanja (čl. 160 b KZ). Kaznivo dejanje kršitve pravic samouprave stori, kdor z zlorabo svojega uradnega položaja ali uradnih pravic ali z zavestno kršitvijo predpisov ali pa kako drugače protizakonito ovira ali onemogoča uveljavljanje pravic samoupravljanja. Z zlorabo uradnega položaja ali uradnih pravic stori to kaznivo dejanje lahko

Obvladati promet

2. aprila se je na igrišču pri osnovni šoli Grm v Novem mestu 64 pionirjev iz več osnovnih šol v občini pomerilo na vsakoletnem tekmovanju Kaj več o prometu. Hkrati je bilo občinsko srečanje pionirjev prometnikov. Najboljši posamezniki se bodo udeležili področnega tekmovanja, ki bo 10. aprila v Črnomlju, medtem ko bosta ekipi iz osnovne šole Grm in Dolenjske Toplice zastopali novomeško občino na republiškem srečanju pionirjev konec aprila na Jesenicah. Tradicionalna tekmovanja pionirjev so postala pomemben dejavnik pri cestnoprometni vzgoji mladega rodu, ki ima namenski pripomočki k zmanjšanju števila nesreč, pri katerih so udeleženi otroci. Obširneje poročamo o novomeškem tekmovanju in doseženih rezultatih na 4. strani.

„Nisem vedel, da sploh ni šofer“

Trije mrtvi ob nesreči avtobusa, ki ga je vozil nevedšč sprevodnik – Dogodek pri Miličih je te dni obravnavalo okrajno sodišče

Zaradi lahkomišelnosti in hudega kaznivega dejanja ogrožanja prometa je bil Jurij Kobetič iz Dreznika pri Vinici obsojen na 1 leto in 8 mesecev zapora. Kot šofer avtobusa na redni progi je prepustil volan sprevodniku, ta pa ni imel voznškega izpita, razen tega je prejel pil.

Avtobus podjetja Gorjanci je 12. julija 1974 peljal na redni progi Črnomelj-Zunice, na povratni vožnji pa je sedlo vanj pet potnikov. Bili so trije odrasli, dva otroka, šofer in sprevodnik. Šofer 41-sedežnega avtobusa Jurij Kobetič je dovolil, da je za volan sedel sprevodnik Rade Milič. Po slabi, ovinkasti in kotalnasti makadamski cesti, ki je še za izkušenega voznika nevarna, je tokrat vozil sprevodnik, nevedšč voznik.

Do postajališča v Miličih je vozilo srečno pripeljal, malo naprej od vasi proti Marindolu pa ga v desnem ovinku ni več obvladal. Avtobus je zapeljal na bankino, se prevrnil na desno stran in se večkrat prekobilil po strmini ter obstal na strehi. Potnika Mojmir Milič in Zora Milošinič sta dobila tako hude poškodbe, da sta umrla že na kraju nesreče, medtem ko je sprevodnik izidihnil med prevozom v bolnišnico. Razen tega so bili hudo ranjeni še Anka Milič ter oba otroka, Milena Milič in Irena Sprajcar. Samo obtoženi Kobetič je utrpel lažje poškodbe.

Avtobus je bil uničen, analiza krvi pri umrlem sprevodniku, ki je upravljal vozilo, pa je pokazala, da je pred nesrečo pil. Obtoženi Kobetič na nedavni razpravi pred novomeškim okrajnim sodiščem ni zanimal, da bi vozilo prepustil sprevodniku, pač pa je v zagovor povedal približno tako:

„Do nesreče je prišlo zaradi okvare na zavornem mehanizmu. Tisti trenutek, ko je Milič pritisnil na zavore, je volan potegnilo v

desno.“ Izjavil je tudi, da je Milič že večkrat prejel vozil avtobus, sicer samo na parkirišču, ampak da je bil voznik več. Kobetič pravi, da je vedel, da Milič nima izpita za vožnjo avtobusa, ni pa vedel, da sploh ni šofer.

PRIKOLICA GA JE ZBILA

27. marca okrog 18. ure se je 67-letni Ivan Bogolin iz Žadovinka peljal na kolesu od doma proti Krškemu, v Brezju pa ga je prehitel neznan voznik fička s prikolico. Ta je med srečanjem kolesarja zadela in ga podrla. S hudimi poškodbami so Bogolina odpeljali v bolnišnico, medtem ko voznik avtomobila še ni znan.

KONČANO PRI HLEVU

23. marca zvečer je Peter Šepc iz Trnja vozil osebni avto po lokalni cesti proti Podbočju. Prehitro je pripeljal do vasi, zato ga je zaneslo na nasip, od tam pa ga odbilo v hlev. Pri tem sta se hudo poškodovala voznik in njegov sopotnik Edo Urbančič iz Velike vasi, medtem ko znaša gmotna škoda 20.000 dinarjev.

NEUČAKANOST PA TAKA! Bilo je pred dnevi v Trebnjem, ko so popravljali luknje na glavni cesti. Medtem ko so disciplinirani vozniki lepo čakali v koloni, da bo pot prosta, pa so nekateri zapeljali kar v škarje in hitro švignili mimo. Prav lahko bi se taka neučakanost končala z nesrečo. (Foto: R. Bačer)

Izgovora glede tehnične napake na vozilu sodišče ni sprejelo, ker so sledovi na kraju nesreče pokazali drugače, razen tega je pričal Jože Rotar izjavil, da je avtobus pregledal še isti dan ob nesreči in da so bile zavore in krmilni mehanizem v redu. Ugotovljeno je tudi, da je bilo vozilo samo 16 dni pred nesrečo na rednem tehničnem pregledu, kjer so tudi ugotovili brezhibnost.

Senat, ki mu je predsedovala Zlata Šavelj, je Kobetiča spoznal za krivega in mu prisodil leto dni in 8 mesecev zapora, vendar sodba še ni pravomočna.

PODCENJEVAL KOLESARJA?

2. aprila se je Anton Gračner s Podvrha peljal na kolesu z motorjem s sevniškega Glavnega trga, ko je naproti pripeljal avtomobilist Avgust Tkalec iz Sevnice. Ta je pred kolesarjem zavil v levo na stransko pot in izsiljeval prednost, pri tem pa je zadela kolesarja. S hudimi poškodbami so Gračnerja odpeljali v celjsko bolnišnico.

NA SREČO SAMO PLOČEVINA

3. aprila popoldne se je zgodila ena hujših prometnih nesreč v vasi Brezje. Martin Sotlar iz Libelja je vozil po lokalni cesti od Leskovca proti Senušam in nameraval zaviti v desno, kar je nakazal s smerokazom. Žal je za njim vozeči avtomobilist Jože Puntar iz Krškega to spregledal in se zaletel v zadnji del Sotlarjevega avta. Oba avtomobila sta bila precej razbita, škode je za 20.000 dinarjev, medtem ko ni bil nihče telesno poškodovan.

Odiranje brez davka

Povsod, kjer se razvija industrija in ljudje z dežele prihajajo v mesto za zaslužkom, se dogaja, da lastniki hiš in stanovanj odirajo delovne ljudi z izdajanjem sob. Po tri ali še več jih natlačijo v majhno sobico. Tak podnajemnik nima nobenih pravic, dekleta morajo še pomagati v gospodinjstvu, plačajo pa več, kot stane dvosobno stanovanje v bloku. Ali na davkarjih vedo za tak zaslužek? Je oddajanje sob prijaviteljno in ali plačajo gospodarji davek? O tem so rekli:

MILAN JAKOPIN, načelnik davčne uprave v Novem mestu: „Lani smo izvedli v sodelovanju z UVJ posebno akcijo, kjer smo med drugim ugotavljali, kako stanujejo sezonski delavci. Ugotovili smo več primerov, ko so lastniki stanovanj podnajemnike odirali. Nekaj je tudi prijavih sob in njih lastniki redno plačujejo davke, precej pa je še „ilegalnih“ podnajemnikov. Če za tak primer izvemo, pošljemo komisijo na ogled in lastnika pokličemo na odgovor. Sledi, kajpak, plačilo. Včasih stanovanjski sami prijavijo, če jih lastnik le prehudo ožema, včasih poda prijavo sosed, vendar je malo takih primerov. Odiranje posebnih vrst pa bi lahko imenovali oddajanje zaslinih stanovanj družinam. V kletih, v nedograjnih hišah, v slabih prostorih morajo včasih plačati vnaprej, da se jih gospodar sploh „usmili“ in jih sprejme pod streho.“

MIHELCA PESKAR, načelnica davčne uprave v Trebnjem: „Pri nas imamo nekaj prijavih sob, vendar so to v glavnem turistične sobe. Malo pa je primerov, da bi imeli lastniki hiš ali stanovanj za stalno podnajemnike. Delovna sila je v glavnem iz bližnjih krajev in ne išče tu stanovanj. Bili pa so primeri ob gradnjah, ko so tu stanovali sezoni, ampak je njihovo podjetje sklepalo pogodbe z lastniki hiš, ki so jih sprejeli pod streho. Računi za plačilo stanarine so bili registrirani in mislim, da pri nas odiranje podnajemnikov ni problem. Morda so posamezni primeri, vendar jih ni veliko.“

NINO PETRIC, davčni inšpektor v Metliki: „V minulemu letu je 25 občanov vložilo prijave za dohodek od oddajanja sob. Vemo pa, da je takih ljudi več. Za 5 primerov računamo, da jih bodo lastniki sami prijavili, kakih 10 ali 15 pa bomo našli mi. To se dogaja vsako leto. Znano je, da je v Metliki precej odiranja in izkoriščanja podnajemnikov, vendar so oškodovanci tudi sami krivi: gospodarju podpišejo na primer, da mu plačujejo po 300 din na mesec, dajejo pa še enkrat več. Taka pogodba je le za davkarjo, torej dajejo lastniku sobe potuho.“

KRONIKA NESREČ

MARTINJA VAS: AVTO V TRAKTOR – 30. marca zvečer je Rupert Gregorčič iz Skrljevega vozil traktor proti Šentrupertu in v Martinji vasi zavil na stransko pot, za njim pa je pripeljal z osebnim avtom Marjan Bevc iz Martinje vasi in zadela v zadnji del traktorja. Škode je za 8.000 dinarjev.

ŽABJA VAS: ZADAJ ZADET – 2. aprila popoldne se je Leopold Kolenc iz Gor. Globodola peljal z avtom po Karlovski cesti in ustavil pri tovarni IMV, takrat pa je vanj trčil avtomobilist Ivan Perše iz Družinske vasi, ki je pripeljal za njim. Škode je za 5.000 dinarjev.

ŠKOCJAN: EDEN VINJEN, DRUGI POBEGNIL – Jože Andrejč iz Zlogarja se je 3. aprila zvečer peljal na kolesu s pomožnim motorjem od Dobruške vasi proti Škocja-

nu, za njim pa je vozil Franc Glavan iz Dol. Radulje. Pri Škocjanu je naproti pripeljal neznan avtomobil – domnevajo, da je bil fičko – in zadela v nogo sopotnika na kolesu. Zbil ga je na travnik, potem pa odpeljal. Glavana so odpeljali z zlomljeno nogo v bolnišnico, Andrejčiča so osumili, da je bil „pod paro“, za neznanim avtomobilistom pa poizvedujejo.

KRONOVO: KARAMBOL PRI PREHITEVANJU – Novomeščan Miha Zmavc je 4. aprila vozil avto od Zagreba proti Ljubljani, pri Kronovem pa je na nepretrgani črti prehitel dva tovarnjaka, zatem pa naglo zavil v desno. Zapeljal je na bankino, avto pa se je prevrnil in spet obstal na kolesih. Zmavc je bil laže ranjen, gmotne škode pa je za 15.000 dinarjev.

NOVO MESTO: KOLESAR PO LEVI – 4. aprila zvečer je Leopold Bernard iz Leskovca pri Krškem vozil z osebnim avtom iz Bršlina proti mestu, naproti pa je po levi pripeljal na kolesu z motorjem Anton Špehek iz Vel. Bučne vasi. Čeprav se je avtomobilist umikal, sta trčila. Špehek in njegov sopotnik Novomeščan Alojz Grom sta se poškodovala in so ju odpeljali v bolnišnico. Špehka so osumili vinjenosti.

PAPIR OB DIMNIKU...

31. marca popoldne so sosedje opazili plamen pri dimniku stanovanjske hiše Maksa Volčanskega iz Vočjege. Ker ni bilo nikogar doma, so ljudje vdrli v hišo in reševali, kar so mogli. Pogorelo je ostrežje hiše in nekaj premoženja, škode pa je za več kot 10.000 dinarjev. Kakor so ugotovili, je do požara prišlo zaradi slabih dimnih naprav, vrh tega pa so imeli ob dimniku zložen papir in razne vnetljive odpadke.

Poštenost na preizkušnji

Če bo Igor Vehovec tri leta tako v redu kot je zdaj, potem mu ne bo treba v zapor

Slaba družba je 35-letnega Igorja Vehovca iz Žužemberka pripeljala tako daleč, da je goljufal, denar pa sproti zapravljal za veseljačenje in mamila. Mož se je spametoval, kar mu je okrajno sodišče tudi stelo kot olajševalno okoliščino pri odmeri kazni.

Kvalificirani mizar Igor Vehovec je bil 1973 zaposlen v Ljubljani, tam pa je izvedel od družinske znanke dr. Tatjane Bregant, da bi rada kupila parcelo ob Krki za počitniško hišico. Takoj se je ponudil, da bo zemljo priskrbel in tudi nabavil gradbeni material.

Bregantova mu je večkrat dala denar, vsega skupaj 25.300 dinarjev. Vehovec pa ni kupil ne zemlje ne gradbenega materiala, temveč je njen denar zapravil. V Ljubljani je dobil slabo družbo, kjer so mu znali spretno izvažljati denar za popivanje, pa tudi mamila so uživali. Kot je obtoženez izjavil na sodišču, so bila draga posebno mamila. Pivski znanci so mu obljubljali, da bodo denar vrnili, ampak nihče ni nič dal. Na sodišču je Vehovec trdil, da je imel namen denar dr. Bregantove

vzeti le kot posojilo in ga vrniti, tega pa mu niso verjeli. Da je bil v tistem času pod zelo slabim vplivom, kaže tudi to, da je zagrešil še drugo goljufijo, zaradi katere je v postopku pred občinskim sodiščem.

Vehovec je zdaj postal tako rekoč drug človek. Spet redno dela, skrbi za družino, kesa se dejanja, denar že vrača. Ker je imel težko mladost, razen tega pa je tudi zastopnik oškodovanke predlagal zanj pogojno kazni, je sodišče to upoštevalo. Senat pod predsedstvom Janeza Kramarčiča mu je prisodil leto dni in 10 mesecev zapora, pogojno za dobro tih let. V tem času bo lahko dokazal, da je šlo le za trenutno zablodo, in bo lahko upravičel zapiranje sodišča in oškodovanke.

Dvakrat peš okoli sveta

Pismošča Ivan Pleško hodi s torbo naokoli že 25 let — Veselje, ko je namesto pisma prišel fant

Ivan Pleško, pismošča iz Novega mesta, je star 48 let. Četrto stoletje je prebil v poštarstvu, danes je Pleško poštar s najdaljšim delovnim stažem v dolenski metropoli. Nadrejeni trdijo, da je tudi eden najboljših, čeprav je med pismošči uradno težko govoriti o dobrih in manj dobrih.

„Za pismošča sem hotel še pred odhodom v JLA,“ pripoveduje Ivan Pleško, „pa

dolgo poštarsko pot, da bi lahko skoraj dvakrat opasala planet Zemljo po ekvatorju. Pa je poti najbrž več kot za dvakrat, če računamo, da je hodil Pleško v mladih letih več kot danes, poleg tega pa je bil delovni teden včasih daljši od današnjega.

„Veliko žalostnih in veselih prilog je bilo v teh 25 letih,“ pravi Pleško, „vendar žalostnih ne bom omenjal, od veselih pa mi je najbolj v spominu dogodek z nekim novomeškim dekletom, ki sem ji leto in pol skoraj vsak dan prilaščal pismo od fanta, ki je služil vojake. Nekega dne pa mi reče, da mi jutri ne bo treba priti. Namesto pisma bo prišel fant. Verjemite, da sem bil tako vesel kot ona. Mladina je sploh najbolj hvaležna pismošča stranka. Že na pragu čaka na vsa tista rožnata pisanja. Če jih ni, jih pa potolaži z dobro besedo. Sicer pa sem ob dežju, snegu in vročini tudi jaz deležen dobrih besed. Vidite, pa se izenači.“

Sicer pa Ivan Pleško ni priljubljen samo pri mladih. Zadnje čase so mu, je pač najstarejši novomeški poštar, dodelili lažji teren. Ko ga njegove stranke z bivših območij srečajo na cesti, se ustavijo in vprašajo, kako je kaj.

„Škoda, da vas ni več k nam, tako ste se nam priljubili. Pravzaprav je z vašim odhodom odšel tudi košček naših navad in življenja.“

M. B.

Samokritika ne ruši ugleda

Treba je odpraviti miselnost nekaterih novomeških komunistov, ki menijo, da se samo kritično obnašajo le neizgrajene osebnosti in politično nezrele organizacije

Vse preveč smo popustljivi tudi do vseh tistih komunistov, ki z obnašanjem in ravnanjem kvarijo ugled ZK, je bilo med drugim rečeno na minuli konferenci Zveze komunistov Novo mesto. Osnovne organizacije morajo iz svojih vrst izločiti vse tiste, ki s svojim obnašanjem in moralnim likom škodujejo ugledu ZK, pa naj gre za pretepeče, kavamiške postopake, poklicne pravdarje, materialiste, verske dvoličneže itd.

Intervju tovariša Tita Vjesniku govori o tem dovolj konkretno, seveda pa se očistevanje partijskih vrst ne sme sprejeti v kampanjo, grožnjo ali trenutno akcijo; gre za stalno obveznost vsake osnovne organizacije.

V sleherni osnovni organizaciji ZK je treba vztrajati pri tem, da je kritika pomanjkljivosti pravica in dolžnost vseh delovnih ljudi, torej način njihovega praktičnega, družbenega in samoupravnega delovanja. Premagati je treba tudi misel, da pomeni sleherna kritika določenih pojavov in ravnanj

DELOVANJE KOMISIJE DANES NA KOMITEJU

Novomeški partijski komite bo danes ocenjeval delo komisije za ugotavljanje izvora premoženja. Da bi lahko prenekal vprašanje „razčistiti“ na kraju samem, so na sejo povabili tudi članice te komisije. Komite bo danes razpravljala tudi o delovanju sodišča družbenega dela. Sodišče je predložilo krajše poročilo o delu v letu 1975, iz katerega je razvidno, s čim se je ukvarjalo in tudi to, da je tu in tam pravalo tudi naloge družbenega pravobranila samoupravljanja, ker takega organa v Novem mestu do zdaj še ni bilo. Današnjo sejo bo komite sklenil z oceno otroškega seminarja za sekretarje osnovnih organizacij ZK.

JUTRI PODPIS DOGOVORA

V Novem mestu bodo jutri podpisali občinski družbeni dogovor o razporejanju dohodka, osebnih dohodkov in nekaterih drugih osebnih prejemkov ter o obsegu in sestavi skupne porabe v letu 1976. Letošnja skupna prispevna stopnja iz bruto osebnih dohodkov bo 32,81 odstotka, veljala pa bo od 1. aprila dalje. Dogovor pravi, da bodo lahko samoupravne interesne skupnosti predpisale zase takele stopnje: izobraževalna 7,16, kulturna 0,98 (0,59 odst. bo šlo za solidarnost), skupnost otroškega varstva 0,45, telesna kulturna skupnost 0,46, skupnost socialnega skrbstva 0,54. Poleg tega bo stopnja regionalne zdravstvene skupnosti 7,64, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje naj bi šlo 12,70 in za zvezo skupnosti otroškega varstva, 2,88 odstotka.

KAŽE, DA SO novomeški komunalni prejšnji teden brali misli „ene gospe“, saj so še pred izidom lista vestno začrtali prehode za pešce. Resda ne vseh, toda boljše nekaj kot nič! Omenimo še, da so vpadnice in nekatere mestne ulice prav zdaj v najbolj bohotnem — cvetju!

napad na človeka, njegovo razvrednotenje ali blatenje. Čeprav so bili tudi taki primeri, da se je kritika povzpela do stopnje, ko se je sprevrgla v obračun z ljudmi in v njihovo moralno-politično diskvalifikacijo (primer Krojača).

Tovariška kritika mora biti usmerjena v odpravljanje pomanjkljivosti in napak. Zveza komunistov mora razvijati kulturo dialoga, pri čemer se lahko zgleduje po predvojnih komunistih, ki so v času politikanstva stare Jugoslavije postavili svojo kritiko na raven znanstvenosti in ji pripisovali pomen kulturne in moralne vrednote.

Kritika torej ne sme biti monolog, ki ne trpi ugovorov, mora imeti zgodovinski in analitični polet.

NOVOMEŠČANI VABIJO V KRŠKO

Novomeški rokometni klub igra v nedeljo v Krškem in na važno tekmo ljubljanske conske rokometne lige vabi tudi novomeške ljubitelje rokometu in svoje navijače. Na tekmo bo peljal poseben avtobus, vsi zainteresirani pa se oglasijo v nedeljo na novomeški avtobusni postaji ob 8.30.

SALONITKE SO GA RANILE

2. aprila dopoldne so imeli v tovarni Novoles v Straži nesrečo pri delu. Ko so z vilicarjem dvignili kup salonitnih plošč, so se zrušile in padle na Staneta Kavška iz Gor. Straže. Z zlomljeno nogo in poškodovani po glavi so onesrečenca odpeljali v bolnišnico, kako pa je do nesreče prišlo, še raziskujejo.

34 odlikovanj za delavce Pionirja

V petek je v „Dolenjski galeriji“ predsednik novomeške občinske skupščine Jakob Berič podelil štirinadestim delavcem SGP Pionir odlikovanja, s katerimi jih je odlikoval tovariš Tito.

Z redom zaslug za narod s srebrnimi žarki je bil odlikovan Ivan Kočvar, z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo pa Anton Gazdova in Viktor Rudman. Red republike z bronastim vencem so prejeli Jože Pavlič, Jurij Podrepšek, Martin Rihtar in Jože Strugar, red dela s srebrnim vencem pa Zoran Arh, Ignac Bavdaš, Alfons Božič, Anton Bučar, Marjan Drenovec, Mihael Jalovec, Drago Kalin, Vladimir Kežman, Karel Košir, Jože Lesjak, Marija Marolt, Jožica Osolnik, Martin Pungertar, Ciril Puntar, Franc Radej, Janez Šuštar, Zdravko Tomše in Marjan Zupanc. Z medaljo dela pa so bili odlikovani Jakob Andoljšek, Stanislav Čelesnik, Viktor Držanič, Alojz Gabrijel, Slavko Guštin, Ivan Gričar, Ivan Petrinčič, Milan Šinkovec in Ivan Zorenč.

S podelitve odlikovanj delavcem SGP Pionir.

Izredno pomembno za delo vsakega novomeškega komuniste in uresničevanje vodilne vloge ZK pa je tudi vprašanje samokritike, saj je tudi slednja pogoj za odpravo napak in pomanjkljivosti. Samokritika je tisto orodje, s katerim se da odpraviti samozadovoljstvo z vsem — z neaktivnostjo in pasivnostjo osnovnih organizacij ZK, kakor tudi posameznikov in osnovnih organizacij do samokritike ima, tako je poudaril eden od govornikov na konferenci novomeških komunistov, korenine v mišljenju, da samokritika zmanjšuje ugled in avtoriteto posameznikov, zato se po prepričanju teh (na srečo ne prav številnih komunistov in osnovnih organizacij) samokritično obnašajo le neizgrajene osebnosti in politično nezrele organizacije.

Seveda je odveč poudariti, da je samokritika nekaj čisto drugega. M. B.

OBČNI ZBOR PLANINSKEGA DRUŠTVA

Novomeško Planinsko društvo je v ponedeljek pripravilo občni zbor, ki so se ga udeležili člani društva in ljubitelji planin. Po poročilih predsednika, tajnika, blaginika, predstavnika mladinskega odbora, alpinistične sekcije, markacijskega odbora in nadzornega odbora in po razpravah o poročilih so člani sprejeli nova društvena pravila in podelili odlikovanja.

Suhokrajinski drobiž

V ŽUŽEMBERKU BODO DOBILI avtocestno za vodo, ki bo še kako prav prišla v primeru požara ali suše na območju žužemberške in hriške krajevine skupnosti. Največ sredstev za prepotrebno cisterno je prispeval občinski gasilski sklad, preostanek pa bodo zbrali na območju žužemberške KS.

ŽUŽEMBERŠKA KMETIJSKA zadruha in občani bodo prispevali sredstva za dozidavo gasilskega doma v Smihelu pri Žužemberku. V novih prostorih bo trgovina.

ZADRUŽNIKI IZ PROIZVODNEGA OKOLIŠA HINJE — KZ Žužemberk bodo ustanovili kmetijsko strojno skupnost. Nabavili bodo stroje v skupni lasti, upoštevajo razgibanost zemljišča v Suhi krajini.

ŽUŽEMBERŠKA KMETIJSKA ZADRUGA ima lepe uspehe v razvijanju proizvodnje mleka. Čeprav deluje na kmetijsko še slabo razvitem območju, se je z oddajo mleka uvrstila na 16. mesto med tridesetimi večjimi pogodbenimi dobavitelji mleka ljubljanskim mlekarnam.

M. S.

ŽARIŠČU

Novomeški potrošniki se zagotovo ne morejo pohvaliti, da imajo dobro in učinkovito urejeno trgovsko mrežo. Starodavna in javna je skrivnost, da je treba po kolikor toliko bolj „zahteven“ predmet v Ljubljano ali pa še kam dlje. Mesto z 18.000 prebivalci, da o zaledju ne govorimo.

Ljubezen le od ponedeljka do petka?

mo, nima niti ene prave trgovske hiše, nekaj trgovskih podjetij, ki v novomeški občini kroje trgovsko politiko, očitno misli, da so sama sebi in potrošnikom dovolj.

Danes je govor samo o soboti, torej o dnevu, ko se v Novem mestu nakupuje za čez teden. Vsak ve, kaj potrebuje potrošnik za dva dni delopusta. Nekaj mleka, mesa, kruha in drugo špecerijo. V Novem mestu so špecerije odprte do 15. ure popoldne, pekarni pa do šestih zvečer. Več kot enkrat je Dolenjski list objavil sliko sobotnih vrst pred pekarijo, ko ljudje tako zagrizeno čakajo na vsakdanji kruh, kot da bi ga dajali na karte; več kot enkrat je bilo že napisano, zakaj v Novem mestu trgovci preštevilnih podjetij ne morejo doseči nekakšnega spopazuma o dežurstvu (tudi večernem) ob sobotah in nedeljah. Odziva ni bilo.

Ce pogledamo resnici v oči, je seveda treba tudi zapisati, da sta v Novem mestu ob sobotah tudi dve živilski trgovini, ki sta odprti do 16. ure. Ali 2 X po 60 minut daljši obratovalni čas rešuje novomeški sobotni prehranski vokal?

V civiliziranih državah je navada, da so trgovine z živili odprte tudi ob sobotah in nedeljah. Ne vse: tiste, ki so tisti teden dežurne. To je tam tako samo po sebi razumljivo kot dejstvo, da ob praznikih in delovnih dneh morajo dežurati lekarne, zdravniki, policija, da morajo voziti avtobusi, vlaki, letala itd. V Jugoslaviji so že mesta, ki poznajo in s pridom uporabljajo take trgovine. Saj ne gre za to, da bi si v nedeljo dopoldne omislil pljučno pečenico, gre za najbolj temeljna živila, ki lahko umanjajo tudi najbolj skrbnemu gospodinjstvu.

Dejstvo je, da so novomeški špecerijski trgovci, ko strežejo in za blago ter nasmeške sprejemajo denar, načeloma ljubeznivi. Njihova ljubeznivost pa traja samo od ponedeljka do petka.

Čeprav ne gre za natanko isto reč, bi bilo zanimivo zvedeti, kaj bi trgovci, ki bi jim v soboto ali nedeljo zbolel otrok in bi iskali zdravnika, rekli, ko bi jim bolnišnični vratar na mlo prošnjo rutinirano pojasnil, da bolnišnice ob sobotah in nedeljah ne delajo, da nimajo dežurne službe. Pravzaprav pa bi se vratar po njihovi logiki ljubezni do potrošnika niti oglašati ne bi smel — ne bi ga namreč smelo biti v službi!

MARJAN BAUER

Skrb za borce še preveč papirnata?

Kaj je „izbijalo sodu dno“ na letnih konferencah krajevnih organizacij ZB?

Obolest, oslabelelost, starost in osamelost so čedalje pogostejši sopotniki borcev in aktivistov NOB, ki so tudi na pravkar končanih letnih konferencah krajevnih organizacij ZB v novomeški občini najčesče „izbijali sodu dno“. Kruta res-

nica je, da se vrste borcev redčijo mnogo hitreje prav zdaj, ko se zdi, da so vprašanja borcev vsaj zadovoljivo, če že ne povsem urejena. Morda borci tudi zavoljo tega znatno prej in glasneje opozarjajo na pomanjkljivosti in napake, brez katerih, kot kaže, tudi pri naši veliki skrbi za človeka vendarle ne gre vedno in povsod.

Na konferencah ZB so precej pripomb streljani račun še ne zadovoljivo urejene zdravstvene službe in sploh skrbi za zdravje borcev. V tem so prizadeti zlasti člani ZB na podeželju, saj so dispanzerji in druge službe urejene tako, da pridejo borci lahko na vrsto pri pregledih v popoldanskem času. To pomeni, da mora podeželjski borci izgubiti ves dan, težava pa se ob slabih prometnih zvezah še povečuje. Specialistične ambulante se za borce tudi še niso zadovoljivo odprle, v zobo-zdravstvu pa koraka za ugodnosti na zobarskem stolčku niso naredili.

Taki in podobni problemi pa borcem ne jemljejo volje za dejav-

nost. Na večjem številu konferenc podeželskih organizacij so ugotavljali in dokazali, da so borci vsestransko vpreženi v družbenopolitično dogajanje, marsikje pa so sploh pobudniki za napredek kraja ali območja. Tako in podobna vprašanja bo obravnavala tudi analiza, ki jo bo predsedstvo občinske konference ZB pripravilo na podlagi poročil, ugotovitev in sklepov vseh 24 krajevnih organizacij ZB, ki štejejo ta čas še nekaj nad 3.000 članov.

AKCIJA BODI ZGLED!

Krajevna komisija za varstvo naravnega okolja bo 10. aprila pripravila že tretjo akcijo za očiščenje Težke vode. V akciji bodo sodelovali tudi vozniki kontejnerjev, tovarnjakov in traktorjev iz novomeških podjetij, zato bi bilo prav, da bi se akciji priključili še občani Gotne vasi. Tako bo Težka voda dokončno očiščena, akcija pa naj bo zgled tudi soseski Drska-Brod-Irča vas, kjer bo omenjena komisija čez čas pripravila akcijo za očiščenje bregov Krke od Portovalda do Broda, ureditev odlagalšč odpadkov in mladinskega kopališča v kolenu Krke pri Irči vasi.

F. R.

MIHA MARINKO O SOVRAŽNIH SILAH

Center republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za družbeno izobraževanje je pripravil za mlade tečajnike 8. in 9. političnega tečaja v Dolenjskih Toplicah tudi dvojne predavanj: v torek popoldne je mladim govoril o manjšinskih vprašanjih Slovenec v zamejstvu dr. Vladimir Klemenčič, včeraj pa je bil gost tečajnikov član sveta federacije Miha Marinko, ki je orisal Informburo in druge sovražne sile, ki so delovale ali še delujejo proti Jugoslaviji.

NOVOMEŠKA TRIBUNA

DELO V MILICI

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE

Vabi
MLADINCE IN MLADINKE,
da se prijavijo za sprejem na delo v milici.

Izpolnjevati morajo naslednje pogoje:

- da niso stari nad 25 let
- da so moralno in politično neoporečni
- da so telesno in duševno zdravi
- da obvladajo slovenski jezik
- da izpolnjujejo pogoje iz 71. člena zakona o notranjih zadevah.

MLADINCI morajo še:

- imeti odslužen vojaški rok
- imeti uspešno dokončano vsaj popolno osnovno šolo.

Izbrani kandidati bodo začeli delo kot pripravniki za miličnike. Pripravniško dobo bodo končali po uspešno končani šoli za miličnike v šolskem centru za izobraževanje delavcev organov za notranje zadeve v Ljubljani.

Kandidati si bodo v šoli pridobili osnovno teoretično in praktično znanje za uspešno opravljanje nalog s področja javnega reda in miru, zavarovanja in kontrole varnosti prometa ter kontrole mednarodnega potniškega prometa. V organih za notranje zadeve je znanje, pridobljeno v dveletni strokovni šoli, štetu za srednjo strokovno izobrazbo.

MLADINKE morajo imeti popolno srednjo šolo.

Delo bodo začele kot miličnice-pripravnice in bodo nosile uniformo. Med enoletno pripravniško dobo si bodo pridobile dopolnilno strokovno izobrazbo v šolskem centru za izobraževanje delavcev organov za notranje zadeve. Delovna mesta za miličnice so v večjih mestih in turističnih krajih v SR Sloveniji. Opravljale bodo naloge iz pristojnosti postaj milice s splošnim in posebnim delovnim področjem.

Republiški sekretariat za notranje zadeve ima samska stanovanja zagotovljena.

Vsi, ki jih delo v milici zanima in veseli, naj vložijo prijave pri najbližji postaji milice ali oddelku milice.

REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE

PROSTO DELOVNO MESTO!

Delovna skupnost
ZKPD Črnomelj,
Kolodvorska 8,

razpisuje

prosto delovno mesto

KNJIŽNICARJA V OBČINSKI KNJIŽNICI
ČRNOMELJ.

Pogoji: srednja izobrazba
Posebni pogoji:

- a) 3-krat na teden popoldansko delo
- b) delo za določen čas

Stanovanja ni. Nastop službe takoj. OD po samoupravnem sporazumu. Interesenti naj oddajo prošnje na ZKPD, Kolodvorska 8, Črnomelj.

JUGOSLOVENSKI AEROTRANSPORT

OD APRILA
Z **JAT** - OM
V REDNEM PROMETU
DVA KRAT TEDENSKO
JUGOSLAVIJA
AMERIKA

INFORMACIJE: JAT, poslovalnica Ljubljana,
Miklošičeva 34, telefon: 314-340, 314-341 ali
najbližja potovalna agencija.

belilo za
strojno in ročno
pranje

perborat special

belinka

tovarna kemičnih izdelkov

ŠTIPENDIJE!

inles

industrija stavbnega pohištva,
Ribnica na Dol.,

razpisuje štipendije za šolsko leto 1976/77:

1. PRAVNA FAKULTETA — 1 štipendija
2. EKONOMSKA FAKULTETA (VEKŠ Maribor) — smer komercialna in finančna — 3 štipendije,
3. FAKULTETA ZA STROJNIŠTVO — 1 štipendija
4. POKLICNE ŠOLE
 - strojni mizar — 5 štipendij
 - strojni ključavničar — 2 štipendiji
 - klepar — 1 štipendija
 - električar — 1 štipendija
 - brusar rezil — 2 štipendiji
 - kuharica — 1 štipendija

Kandidati naj vložijo prošnje na obrazcu DZS 1,65 (prošnja za štipendijo) s priloženim zadnjim šolskim spričevalom oz. potrdilom o opravljenih izpitih in potrdilom o družinskem in premoženjskem stanju pri kadrovske službi delovne organizacije.

Razpis velja do zasedbe.

PROSTO DELOVNO MESTO!

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD
Novo mesto, Ragovska 18

razpisuje prosto delovno mesto

ADMINISTRATORJA

za nedoločen čas.

Pogoj: administrativni ali ekonomski tehnik z znanjem strojepisja ter 3 leta delovnih izkušenj

Za razpisano delovno mesto je trimesečno poskusno delo. Kandidati naj vložijo pismene prijave z dokazili v roku 15 dni od dneva objave na naslov: Vzgojno varstveni zavod Novo mesto, Ragovska 18.

ZAHVALA

Ob prezgodnji, težki in boleči izgubi našega dragega moža, očeta, brata in starega očeta

ANDREJA
JAKŠA

iz Pribišja 1, Semič

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavcem Eller Fabrike iz Aaraua-Svica, dalje zdravstvenemu osebju bolnice Aarau Haus 1. Iskrena zahvala tudi vsem sosedom, sorodnikom in prijateljem, ki so z nami sočustvovali in darovali cvetje. Dolžni smo zahvalo tudi Lovski družini Smuk iz Semiča, Iskrni Semič, ZB Rožni dol, ZVVI Semič, predstavnikom Jurišnega bataljona XVIII divizije, vsem trem govornikom za ganljive besede ob grobu in kaplanu iz Semiča za opravljen obred. Posebna zahvala Bučarju, Rahu, Faoro Giulini ter njegovim prijateljem iz Svice. Se enkrat najlepša hvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali in stali ob strani.

Žalujoči: žena Rozalija, sin Tone z ženo Rezko, hčerka Metoda z družino, hčerka Marjeta z možem Tonetom in hčerka Milenca ter bratje, sestre in drugo sorodstvo

Na Pribišju, dne 4. aprila 1976

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, brata in strica

JOŽETA
KASTELCA

z Vrha pri Ljubnem

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, posebno sosedom in vaščanom, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjene vence in cvetje ter župniku za opravljeni obred. Hvala za vence tovarni zdravil Krka, Novolesu iz Straže, Dijaškemu domu, TSS Ljubljana, podjetju Krojač in avtobusnemu podjetju Gorjanci. Vsem, ki ste nam kakor koli pomagali in pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Angelca, otroci Anica, Ivan, Elka, Viktor, Štefan in Martina z družinami

ZAHVALA

Vsem, ki ste obiskovali

ANDREJKO

jo spremili na zadnji poti in darovali cvetje — HVALA!

DOLINARJEVI

ZAHVALA

Iskrena zahvala vsem, ki ste darovali rože in spremili na zadnjo pot

JELKO RELIČ

iz Metlike

Posebna zahvala osebju Zdravstvenega doma Metlika in dr. Starcu za dolgoletno skrbno nego.

Užaloščena družina HRNJAK

V SPOMIN

Danes, 8. aprila, mineva deset let, odkar je zahrbtna bolezen iztrgala iz naše srede ljubo hčerko in sestrico

JOŽICO
GAŠPERIČ

iz Biške vasi pri Mirni peči

Življenje ugrablja in odnaša, neizprosno je, ne prizanaša. V mislih vedno si pri nas, povsod nas spremlja tvoj obraz. Vsem, ki se je spominjate, najlepša hvala.

Neutolažljivi:
mama, ata, sestra in bratca

V SPOMIN

11. aprila bo minilo žalostno leto dni, odkar nas je zapustila naša ljuba mama, stara mama in prababica

JOŽEFA
PAVLIN

z Rateža

Čas beži, ne izbriše pa bolečine in žalosti naših src.

Neutolažljivi:
sin Franci ter hčerke z družinami

PROSTA DELOVNA MESTA!

Takoj sprejmemo k sodelovanju

- 2 KUCHARICI
- 2 NATAKARICI
- 2 GOSTINSKI DELAVKI Z NEKAJ LETI PRAKSE

Stanovanje (samsko) je zagotovljeno.

Pismene ponudbe pošljite na naslov:
GOSTINSKO PODJETJE „POLŽEVO“
61290 Grosuplje, Adamičeva 15.

Ohranjajo lepo

Bojan Brezovar, ravnatelj šentrupeške osnovne šole, z veliko skrbjo zbira vse staro, kar je svoj čas bilo nepogrešljivo v kmetiškem življenju. Sodelavci pri krajevnem turističnem društvu, katerega predsednik je, je lani kronal dosedanja prizadevanja z otvoritvijo prvih soban muzeja kmečkega orodja na Veseli gori.

Novi muzej se lepo razvija. V prvem letu obstoja si ga je ogledalo že 1.000 ljudi. V knjigi vti-sov so zapisana imena iz skoraj vseh slovenskih mest, na Veselo goro in prelepo okolico je zašel celo nekdo iz Indije, prihajajo obiskovalci iz Zvezne republike Nemčije in Italije. Ne gre le za spoštovanje do drobnih predmetov, ki na svojevrsen način prikazujejo ljudsko domiselnost, po pa želijo člani turističnega društva, ki je ob zadnjem občnem zboru šlo že 63 članov, ohraniti dosedanja podoba Vesele gore. Gre predvsem za hiše in gospodarska poslopja v okolici gradu. K doseženemu znani muzealec dr. Gorazd Makarovič ni imel drugih pripomb kot pohvalo. „Tudi domačini bi morali te stvari tako ceniti. Marsikaj, kar še kdo ljubosumno čuva doma, bi lahko v muzeju primerno zaščiteno navduševalo mnoge,“ meni Bojan Brezovar. Sedaj imajo razstavljenih že 505 predmetov, 25 jih je še v pripravi.

Pri turističnem društvu gredo še dlje. Pred nedavnim so fotografirali stare, s slamo krite vinske hrame. Od najlepših so naredili povečave in jih razobe-sili v muzeju. V Šentrupeptu in okolici vsako leto ocenjujejo in s skromnimi nagradami nagraju-jejo najlepše urejene domačije. Tudi vnaprej nameravajo občasno vrteti turistične filme, da bi pri sovaščanih vzgajali smisel za lepo. Tudi pri muzeju jim ne bo zmanjkalo dela. Okrog gradu bi radi v naravi razpostavili nekaj značilnih objektov. Izdelati je treba natančen inventar popis zbirke in zastaviti kroniko mu-zeja. Eno grajsko sobo naj bi uredili z deli žena - kmečkih ustvarjalcev Jugoslavije. Tudi iz gostinskega objekta nameravajo odstraniti kičaste predmete. V vsem tem je skrtega mnogo ur dela številnih članov društva. V največjo pomoč pri muzeju jim je doslej bila občinska kulturna skupnost.

A. Z.

Bojan Brezovar: „V odboru turističnega društva je 19 ljudi, polovica se jih je odločila delati pri muzeju.“

Prava parada napredka vasi je takale registracija traktorjev, kot je bila predzadnjo sredo v Trebnjem. Kar zamislimo si tako kolono na cesti proti Novemu mestu ali kam drugam, če v trebanjski občini tehničnih pregledov ne bi prinesli bliže ljudem. Še tako marsikdo brž potarna za izgubo časa v taki vrsti, ko polje priganja. (Foto: Železnik)

Denar, ki podžiga napredek vasi

Trebanjska skupnost za pospeševanje je nepogrešljiva pri razvoju zasebnega kmetijstva

Samoupravna skupnost za pospeševanje kmetijstva v trebanjski občini predvideva letos v svojem finančnem načrtu že skoraj dvakrat več denarja. Žažvela je lani med redkimi na Dolenjskem. S pozorno politiko nekdanjega kmetijskega sklada si je v preteklosti pridobila lepe izkušnje pri spodbujanju zasebne kmetijske proizvodnje.

Občinski proračun je le eden od virov skupnosti; za letos naj bi prispel 180 tisočakov. Največji znesek prispeva kmetijska zadruga (220.000 dinarjev). Razveseljivo je sodelovanje vrste organizacij združenega dela. Kolinska, TOZD Tovarna za predelavo krompirja, prispeva 40.000 dinarjev; z enakim zneskom sodelujejo še Dana, ljubljanska Emora - tozid Klavnica Zalog, Ljubljanske mlekarne - tozid Klavnica Skofja Loka. Trebanjska delavska univerza (center) prispeva 20.000 dinarjev, s po enim starim milijonom pa sodelujejo: Zemljiška

skupnost, Gozdno gospodarstvo Brežice - tozid Pušava, Mercator - tozid Gradišče Trebnje, Dolenjka in Kmetijsko gospodarstvo Slovenska vas. Letos naj bi postali članici skupnosti še zaloška Perutnina in Zavarovalnica Sava iz Novega mesta. Vse podpisnice družbenega dogovora naj bi letos prispevale 686.000 dinarjev, kmetje pa 30.000 dinarjev kot prispevek za načrte. Precej se bo nabralo tudi od odplačil posojila trebanjske Kmetijske zadruge.

Skupnost sofinancira polovico

DANA V SRBIJI

Mirenska Dana prodaja licenco za proizvodnjo nekaterih brezalkoholnih pijač v Vrnjačko Banjo, kjer pripravljajo pogodbo o poslovno tehničnem sodelovanju. Do nedavnega smo bili v državi znani po nakupih takih licenc v tujini, zato je sodelovanje med domačimi proizvajalci vredno vse pohvale.

POMOČ KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM SZDL

Sestavljanje letošnjega finančnega načrta občinske konference SZDL ni bilo lahko delo, ker je primanjkovalo denarja za marsikaj. Vseeno so ob sprejemu finančnega načrta namenili za krajevne organizacije SZDL 10.000 dinarjev. Navsezadnje je medobčinski svet SZDL za Dolenjsko znižal svoj zahtevek.

MAČEHOVSKI ?

Predsednik medobčinskega sveta sindikatov za Dolenjsko Marjan Pureber je na seji občinskega sindikalnega sveta v Trebnjem minuli četrtek opozoril na pomen podpisa dogovorov o pokrivanju izgub železnice in elektrogospodarstva. Na območju novomeškega železniškega vozlišča, ki zajema še Grosuplje, Ribnico in Kočevje, je podpisalo samoupravni sporazum o pokrivanju izpada transportnih dohodkov le 10,2 odst. podpisnikov. Zagotovili je, da akcija ne bo splahnela, dokler ne bo podpisov. Drugačno reševanje, npr. s pomočjo zakona, lahko zamudnikom nalaga le še težje obveznosti.

stroškov kmetijske pospeševalne službe (360.000 dinarjev); enak znesek daje zadruga. To odgovorno delo naj bi opravljali trije diplomirani agronomi ob pomoči ostalih delavcev zadruge. 88.800 dinarjev je predvidenih za regresiranje semen.

Letos je še posebno pomembno regresiranje semenskega krompirja zaradi znanih motenj na trgu. Tako naj bi regresirali 108.000 kg semenskega krompirja s po 50 par za kilogram, razen tega regresirajo še nabavo 40.000 kg elitnega semenskega krompirja s povprečno po 80 parami za kilogram, kar bo veljalo naslednjih 88.800 dinarjev. Zavedajo se tudi velike vrednosti različnih vrst izobraževanja, za kar bodo dali 163.000 dinarjev. Samo za redno izobraževanje kmetovalcev, gospodinj in mladine bodo dali 78.000 dinarjev. Skupnost bo prispevala po 5.000 dinarjev za vsako ekshkurzijo kmečkih žena. Kmetijska zadruga in skupnost prispevata tudi za tekmovalna traktoristov (slednja 25.000 dinarjev).

Po 50.000 dinarjev nameravajo letos porabiti za nakup 50 plemen-skih krav in za raziskave ter odpravo različnih kužnih vnetij vimen. Podoben znesek dajejo za analizo zemljišč in voluminozne krme. Letos naj bi sestavili še osem strojnih linij za pridelovanje krompirja in štiri linije za siliranje koruze (linije za krompir regresirajo s po 6.000 dinarji, za koruzo pa s po 4.000 din). Podpora dobi sleherni organizacija, koristna tudi za kmetijstvo, od čebelarjev do vinogradnikov.

A. Z.

TREBANJSKE NOVICE

Vse je spet v krompirju

Kmetje upajo na boljšo letino - Kakšna bo cena?

Čeprav nismo srečali kmeta, ki bi bil zadovoljen z lansko odkupno ceno krompirja, je večina pomladnih del ponovno naravnanih v sajenje krompirja. Nekateri izražajo tudi boja-zen, da je koga zapeljala vabljiva zimska cena, da je prodal tudi seme. Po drugi strani je zadruga regresirala seme tako, da lahko trdimo, da s tem ni težav.

FRANC JEVIKAR, Dol: „Veliko je bilo govorje-nja in tudi pisanja po časopi-sih, da bo vnaprej znano,

kakšna naj bi bila cena krompirju to jesen. Kmetom se ne obetajo nič kaj razve-seljive stvari. Sedaj se npr. že kar piše o podražitvi nafte. Mislim, da bi bila ekonomska cena za kilogram krom-pirja 2,20 do 2,50. S krom-pirjem bom zasadil kot običajno 70 do 80 arov zemlje. Predlani je na tem zraslo 26 ton krompirja. Kupil sem tu-di nekaj novega semena. Zanj računam na 60 par re-gresa od kmetijske razvojne skupnosti, 40 par pa naj bi zagotovil kmetijsko gospo-darski odbor.“

PAVEL GABRIEL, Dolnje Medvedje selo: „Kmetje smo že navajeni na razočaranja. Takoj v jeseni sem oddal 4,5 tone krompir-

gospodar kupoval vse stroje. Sporazumno se da vse lepo pravočasno opraviti.“ Kar po njegovem ni prav, je pre-visok prispevek za pokojnin-sko zavarovanje.

ANGELA JERŠE, Bič: „Lanski krompir smo prodali po dva dinarja. Letino nam je uničila toča. Pri pšeni smo poželi le slamo, krompirja je bilo namesto 11 ton le tri. Z vsem je veli-ko izdatkov. Seme imamo od zadruge, plačati moramo traktorske ure. Samo s po-

kojnino ne gre. Hči v gimna-ziji že drugi mesec ne dobiva štipendije.“

JANEZ STOPAR iz Biča si je predzadnjo sredo vzel v

Litostroju dopust. Lepo vre-me je izkoristil za trosenje umetnega gnojja. „Lani sem oddal krompir prepoceni; dal sem ga med prvimi po 1,55 dinarja. Imel sem ga 23 ton; doplačila je 35 par pri kilogramu. Seveda je predla-ni prišla pogodba prav, ko je bilo krompirja zadosti. Tež-ko je za delovno silo. Kdor hodi na delo, ne pomaga več rad na zemlji.“ Pridelovanje krompirja si ne more zami-sliti brez „španovije“, kot imenuje strojno skupnost, v kateri so štirje. A. Z.

ja; ker nisem izpolnil pogod-be, ni bilo doplačila. Prihod-nji teden bom zasadil 80 arov. Imam tudi še 12 glav živine. Če bi bilo na voljo več delovne sile, bi se dalo tudi več narediti. Za delo smo z ženo in 10-letno hčer-jo sami. Krompir prideluje-mo trije v strojni skupnosti. Nespametno bi bilo, če bi en

Se bo s pirejem še marsikdo osmodil?

Mirenska Kolinska pobudnik za ustanovitev rizičnega fonda za krompir - Gluha poslovna skupnost? - Zagotoviti želijo socialno varnost delavcem in zanesljiv odkup kmetom v dobrem in slabem

Zadnje krompirjeve letine, kot je znano, mirenska Tovarna za predelovanje krompirja ni prekuhaval v pire. V takih tržnih raz-merah kaj takega tudi ne bi bilo upravičeno. Kolektiv se je ob tem znašel seveda v velikih težavah. Slednjič so minuli četrtek nekaj delavcev sporazumno prezaposlili v IMV, tozid Tovarna opreme na Mirni.

Ni manjkalo celo govoric, da se bo tovarna preusmerila v kaj drugega, vendar je vodstvo mi-renske tovarne to svoj čas zani-kalo (o tem smo že pisali). Tudi sedaj ni govora o tem. V tovarni so s službami Kolinske pripravi-li vrsto predlogov slovenskemu izvršnemu svetu - sekretariatu za kmetijstvo o tem, kako bi uredili razmere.

Sekretariat za kmetijstvo se-znanjajo med drugim ponovno s pobudo za ustanovitev rizične-ga fonda za krompir. Denar zanj naj bi se ustvarjal podobno kot za živinorejo od proizvajal-cev krompirja v poslovnih skup-nosti za krompir. Žal so bili v skupnosti (nekateri tej skup-nosti obežajo na ramena precejš-njo mero „zaslug“ za zmešnja-vo pri razmerah na trgu z lan-skim pridelkom zaradi prenizke

izhodiščne cene!) tiho ob tem predlogu! Gre predvsem za pro-izvajalce krompirja od drugod, ki ne gledajo na prodajo pridel-ka s tolikšno odgovornostjo do kmeta kot pri trebanjski zadru-gi, ki ima čvrste pogodbe s pri-delovalci. Razlog za omaho-vanje je seveda tudi v bojazni, da kalkulacije cene za krompir tega stroška ne bi prenesle v pri-merjavi s ponudbo iz drugih re-publik. Na zahodu v takih raz-merah kmeta pač pustijo na ce-dilu, temu pa bi se v Kolinski, kot pravi direktor inž. Miha Krhin, radi izognili.

ŠTIRI TOVARNE V DRŽAVI?

Dolgoročni rešitev je tudi v ureditvi razmer v pridelovanju krompirja v državi. V svojem

predlogu se Mirenčani zavzema-jo v državnem merilu za take garantirane cene krompirja, ki naj bi v prihodnjih letih zago-tavljala samo pokrivanje stroškov, ne bi pa bila spodbudna za pridelovalce v naši žitnici ali kjer so še kako ugodni pogoji za pridelovanje kultur, ki nam jih manjka. Zadnjič so se na sekre-tariatu za kmetijstvo znašle za-hteve že kar za štiri predeloval-nice krompirja! Poudariti je tre-ba, da stoji podobna tovarna, kot je mirenska, v Čačku. V obeh lahko skuhamo 4.000 ton krompirjevega pireja. Po tržnih raziskavah ga je v državi mogo-če pojesti letno največ 2.500 ton vse do leta 1980, zato bi bilo večanje zmogljivosti hudo zgrešeno. Izvoz namreč ne pri-de v poštev zaradi visokih cen surovine. Kolinska gre v novo raziskavo tržišča za pire, želijo razširiti izbiro.

ODGODITEV POSOJIL

V nezavidljivem položaju, v

kakršnem so, prosijo izvršni svet za odgoditev odplačila po-sojil. Menda je že obljubljena odgoditev in iskanje kritja izgu-be z dolgoročnim sanacijskim posojilom iz sredstev skupnih rezerv. To je tudi najotipljivejša trenutna rešitev, ki zagotavlja nadaljnji obstoj mirenskega tozda. Nihče v takem položaju seveda ne sedi rad križemrok ob misli, da se kaj takega lahko po-novi. Zato resno iščejo možnost dodatne proizvodne linije, ki bi zagotavljala socialno varnost delavcev v letinah, ko predelava krompirja ne bi bila upravičena. Zadnji čas v Kolinski pogrešajo skrb državnih rezerv, saj bi mo-rala biti zanje tovarna še kako zanimiva, ker lahko pomaga premoščati krizo v času preveli-kih zalog krompirja. Morda se bo nenačrtnost v pridelovanju krompirja v državi že letos spet hudo otepala: vprašanje je nam-reč, kako je s semenom za to sajenje na jugu.

ALFRED ŽELEZNIK

Novomeški cestarji so se v Trebnjem lotili le površinskega krpanja asfalta, kar ne razveseljuje posebno meščanov. Glavna ulica bo namreč kot beraške hlače. Take zaplate naj bi menda zdržale kakšno leto, potem pa bodo v mestu morda videli podoben prizor. Tako je pač, če odgovorni česa takega kot ves obvoz z avtomobil-ske ceste, ne prelijejo v pogodbo in verjamejo na besede.

„ŽIVITE KOT SVINJE“ NOCOJ V BREŽICAH

Slovensko narodno gledališče bo drevi, 8. aprila, gostovalo na odru Prosvetnega doma v Brežicah. Predstavilo se bo z delom Johna Ardena „Živite kot svinje“. Nastopajo Polde Bibič, Majda Potokarjeva, Metoda Zorčičeva, Barbara Levstikova, Slavka Glavinova, Štefka Drolčeva, Vika Grilova, Danilo Benedičič, Jerica Mrzelova, Marjan Hlastec, Marko Okorn in Kristijan Muck. To bo tretje gostovanje tujih igralcev v tej sezoni. V zadnji tretjini aprila pride v goste še Mestno gledališče ljubljansko.

ODLOČA JIH VEČ KOT 90

V Dobovi so krajevno skupnost organizirali po vzoru občinske skupščine. Imajo zbor združenega dela, zbor vaških skupnosti, zbor družbenopolitičnih organizacij, položaj zbora pa so priznali tudi delegaciji krajevne skupnosti. Zbor delegatov šteje 91 članov in je močnejši od občinske skupščine, ki ima okoli 66 delegatov. Do zdaj je imel zbor dve sejo, od katerih je bilo eno namenjeno problemom vzgoje in izobraževanja s posebnim poudarkom na celodnevni šoli.

S sobotnega prometnega tekmovanja pionirjev v Brežicah. Sodelovali so kolesarji z vseh osnovnih šol v občini. Najboljši bodo zastopali Brežice na področnem tekmovanju 10. aprila v Črnomlju.

Pri IMV ne verjamejo izgubi

Delavci tozda Tovarne avtomobilskih prikolic v Brežicah imajo pri planiranju zvezane roke, ker ne dobijo potrebnih podatkov — Odnosi z drugimi tozdi še niso urejeni — Osebnih dohodki so slabi in kolektiv se je že dvakrat zamenjal

Želja, da bi čimveč delavcev v tozdi sodelovalo pri oblikovanju srednjeročnih načrtov, je ponekod res samo želja in nič več. Tozdnovomeske tovarne IMV v Brežicah že sodi med kolektive, kjer zaposleni nimajo nobene oporne točke za planiranje, saj ne vedo, kdo pije in kdo plačuje. Težko verjamejo, da samo oni delajo z izgubo, drugi tozdi, ki so njihovi kooperanti, pa z dobičkom.

Na vse te slabosti so predstavniki samoupravnih organov in vodstva opozorili na nedavnem razgovoru s članom izvršnega komiteja pred-

sedstva CK ZKS Ludvikom Golobom. Pri tem so poudarjali, da si delavci niso nikoli upali odločno spregovoriti, saj niso dosegli niti tega, da bi o njihovih problemih razpravljala Zveza komunistov in sindikat na ravni podjetja. Industrija motornih vozil še vedno rešuje vse iz centra. O srednjeročnem planiranju v brežiškem tozdu zato ni mogoče govoriti. Planirajo le tekočo proizvodnjo, za daljnosežnejše načrtovanje pa nimajo v rokah nobenih podatkov. Samoupravni organi tozda doslej sploh še niso razpravljali o samoupravnem družbenem planiranju.

Osebnih dohodki v tej delovni organizaciji se gibljejo v povprečju od 2300 do 2800 dinarjev. Ko jim v Novem mestu prikazujejo izgubo, jih to ne zadovolji, zato zahtevajo, naj jim v prihodnje izgubo razčlenijo.

Izboljšanje medsebojnih odnosov med tozdi si po izjavi novega direktorja tovarne prikolic inž. Srečka Žokalja obetajo na podlagi študije, ki jo pripravlja višja ekonomsko-komercialna šola v Mariboru. Prehod na nove oblike bo spričlo pomikanja strokovnega kadra potekal postopoma. V kolektivu se počasi že uveljavlja nov način mišljenja in na čelo stopajo tisti člani kolektiva, ki želijo res nekaj ustvariti, ki ne vidijo denarja samo v osebnih dohodkih, ampak tudi v zamujenih minutah, v drobnih malverzacijah, v neodgovornem odnosu do materiala,

s katerim delajo. Čimbolj bo prevladovala ustvarjalna delovna in družbenopolitična zavest v kolektivu, tem hitreje bodo v podjetju izgubili vpliv ljudje, ki gradijo na nedelu, ljudje, ki ne zaslužijo kruha, katerega nosijo domov, izjavlja tovariš Žokalj. Sicer pa pri izobraževanju kvalitete in produktivnosti že opazajo uspeh.

JOŽICA TEPPEY

KDO SPREMLJA DOGOVORE?

V brežiški občini je predsednik komisije za spremljanje in uresničevanje družbenega dogovora o kadrovski politiki Adolf de Costa, z Zavoda za kulturo. Člani so: Andrija Delja iz Čateških Toplic, Ivan Denžič iz Posavja, Sonja Lipej iz Jutranjke — TOZD Orlica, Ivan Krošelj iz tovarne prikolic IMV, Izidor Slatnar iz Tovarne pohištva in Marjana Tomše iz osnovne šole bratov Ribarjev.

Človek — človeku

Sredi aprila v Brežicah krvodajalska akcija

Pomladanska krvodajalska akcija je pred vrati. V Brežicah je napovedana za 15. in 16. april. Da bi bil odziv čim boljši, je občinski odbor Rdečega križa skupaj s komisijo za krvodajalstvo pred dnevi sklical posvet s predstavniki krajevnih organizacij RK. O uspehih dosedanjih akcij je spregovoril dr. Slavko Sušin, Mirko Kambič pa je omenil, da bi bil tudi lansko jesen večji, če krvodajalska akcija ne bi sovpadala s trgovijo. Zaradi tega predlagajo letos kasnejši datum, 19. in 20. oktober. Za uveljavitev krvodajalstva v Brežicah imajo zasluge sindikati, Zveza mladine in Socialistična Zveza.

Jutri popoldne ob 16. uri bo v domu JLA proslava, na kateri bodo podelili krvodajalcem značke za petkratno, desetkratno in večkratno darovanje krvi. Za petkratno udeležbo v krvodajalskih akcijah bodo podelili 206 značk, za desetkratno 46, za petindvajsetkratno 4, za petindvajsetkratno darovanje krvi pa 1 značko. Proslave bodo tudi po krajevnih odborih in jih bodo združili z dnevom Osvobodilne fronte. Ti bodo podeljevali značke le petkratnim krvodajalcem, tisti, ki so se odzvali večkrat, pa jih bodo prejeli jutri na proslavi v Brežicah.

Občinski odbor bo priredil za krvodajalce izlet namesto pogostitve. Za čas in kraj se bodo še dogovorili. Krvodajalcem bodo dajala priznanja tudi nekatera podjetja. Brežiška občina jih mora dati letos 1215. Upajo, da se jim bo posrečilo doseči to število, če bodo sodelovale vse organizacije enako vestno kot lani. Tudi mlade člane Rdečega križa v osnovnih šolah bodo vključili v priprave. Ti so se doslej izkazali zlasti z dostavljanjem obvestil in vabil, mnogi med njimi pa so pridobili za krvodajalstvo vsaj enega odraslega družinskega člana.

D. V.

Z odgovornostjo od „A“ do „Ž“

Pred občinsko skupščino kmalu srednjeročni program — Letos več pozornosti urbanizmu, stanovanjski politiki, kmetijstvu, trgovini in preskrbi ter šolstvu

Delovni program, ki so ga za letos sprejeli vsi trije zbori občinske skupščine v Krškem, nalaga vrsto dolžnosti izvršnemu svetu, pa tudi vsem tistim, ki so dolžni poročati skupščini o svojem delu in jo seznanjati z nastajajočimi problemi. Program vsebuje okvirne roke in tako usmerja nosilce posameznih nalog, da bodo gradivo za skupščino lahko pravočasno pripravili.

Naloga za marec so bile že opravljene. Delegati so sprejeli poročilo o delu sodišča združenega dela v Brežicah, poročilo o delu sodnika za prekrške ter z odlokom določili organizacijo civilne zaštite. Sprejeli so odlok o ustanovitvi pokrajinskega odbora ljudske obrambe za Dolenjsko in več drugih ukrepov.

V aprilu bo skupščino seznanilo s svojim delom javno tožilstvo v Brežicah, javno pravobranilstvo v Celju, občinsko sodišče in postaja milice v Krškem. Na dnevi red skupščinske seje bo prišlo poročilo Službe družbenega knjigovodstva in njen pro-

gram za letos, problematika ljudske obrambe v občini in občinski proračun za tekoče leto. Predlog srednjeročnega načrta občine bodo izoblikovali v maju in tedaj bodo delegati prejeli tudi poročilo o gradnji jedrske elektrarne s posebnim poudarkom na upoštevanju varnostnih predpisov. Vsake tri mesece bo skupščina kot doslej pretresala uresničevanje smernic družbeno-ekonomskega razvoja občine.

Predsednik občinske skupščine Silvo Gorenc je v razpravi dodal, da bo morala skupščina letos posvetiti posebno pozornost problemom

urbanizma, stanovanjske politike, kmetijstva, trgovine in preskrbe ter stanju vzgoje in izobraževanja. Inž. Niko Kurent pa je predlagal, naj bi skupščina razpravljala tudi o dograditvi Elektrarne v Brestanici in razvoju kovinske industrije. Program skupščine za letos je zahteven in obsežen ter nalaga zborom veliko odgovornost.

ALI BO TOKRAT BOLJE?

Predsedstvo OK ZSMS ponovno ugotavlja, da ni dovolj zanimanja za udeležbo na mladinskih delovnih akcijah. Četudi so akcijo za zbiranje prijav začeli pravočasno, je sedanjí odziv dosti „preskromen“, da bi samo z njim lahko zagotovili 35 mest, ki so predvidena za krško občino. Zato je predsedstvo konference na zadnji seji sklenilo vsem osnovnim organizacijam poslati pismo in jih z njim opozoriti na solidarnost in naloge, ki jo bo treba v jubilejnem letu mladinskih delovnih akcij izpeljati brez kakršnih koli „ovir“. Dodamo naj samo, da bi potrebno število lahko zagotovili že s tem, da bi vsaka OO ZSMS „prispevala“ le po enega brigadirja.

ČISTEJŠE OKOLJE

Kombinirana plinsko-parna elektrarna v Brestanici z novo tehnologijo bistveno zmanjšuje onesnaževanje okolja. Pri kurjenju 90 odst. bencina in 20 odst. olja gre v zrak stokrat manj žveplovega dioksida kot pri kurjenju s premogom. Novi dimniki spuščajo dim visoko pod nebo. V prihodnje tudi ne bo več toliko pepela in žindre, ki so ju do sedaj odplavljali v potok in s tem pokvarili nekdanji idilično podobo kraja.

loti strinjali, je dokaj obsežen in bo od slehernega aktivnega sindikalnega delavca zahteval še poglobljeno delo. Če k temu dodamo, da ga bodo morali sproti dopolnjevati z aktualnimi nalogami, potem lahko zapišemo, da bo dela veliko, vendar pa ne toliko, da ga ne bi s skupnimi prizadevanji zmogli. Na konferenci so med zapisane naloge vnesli še eno novo. Strinjali so se, da bi morali v okviru prizadevanj za nenehno rast družbenega standarda poslej sindikati posvetiti več pozornosti vprašanjem otroškega varstva.

„Od Poncija do Pilata“

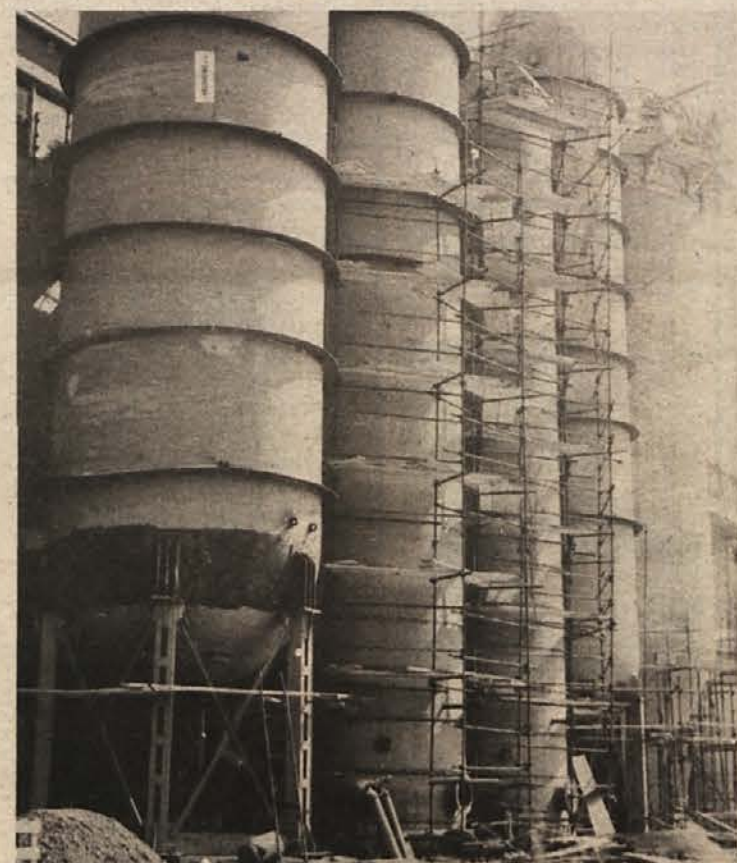
Menda je že precej več kot dva meseca, odkar se nam je oglasil eden izmed stanovalcev Rostoharjeve št. 15 iz Krškega in potožil, da nikakor ne morejo doseči, da bi „odgovorni“ popravili pokvarjeno kanalizacijo.

Pritiskal je nekaj kljuk in končno le priklical delavce, ki so zasadili krampe v še zmrznjeno zemljo in izkopali precejšnjo luknjo ter postavili na „svetlo“ dve cevi. Nekaj predtem je poklical novinarja, da bi se o tem prizadevanju za popravilo razpisal.

Misleč, da bodo zastavljeno delo vendarle nadaljevali, je novinar odšel, pred dnevi pa ga je prizadeti občan ponovno poiskal. Delo je namreč „potekalo“ en sam dan, ta čas pa je luknja, napolnjena z usmrnjeno vodo, postala kar celo jezerc, iz katerega so stanovalci naredili odtok preko vsega dvorišča. Med tem časom bi lahko v jamo tudi kdo padel, vendar je na srečo prišlo le do manjše poškodbe. Zaradi začetih, a nedokončanih del iz stanovanj ni več pravega vodnega odtoka.

Kdo naj bi okvaro popravil, stanovalci tega pravzaprav še sami ne vedo! Pravi, da je lastnik poslopja še „Agrokombinar“, stanarino pa pobira že stanovanjska skupnost. Menda je sedaj sporno samo to, kdo bo plačal popravilo in koliko bodo za to prispevali sami stanovalci. Ti so sicer upravičeno jezni na tiste, ki dela zavlačujejo, vendar bi se morali tudi pozanimati o predpisih, kako in za kaj se lahko uporablja denar iz stanarin in ali morda le ni upravičena zahteva po njihovem sofinanciranju del.

Ž. ŠEBEK

Objekti nove tovarne celuloze v Krškem že dobivajo dokončno obliko. (Foto: Jožica Teppey)

Krške novice

NA ZBORE! — Krška krajevna skupnost in konferenca SZDL sta ob koncu minulega tedna pripravili štiri zборе občanov, na katerih razpravljajo tudi o petletnem programu krajevnih skupnosti. Na njih pa so jih že in še bodo seznanili tudi s programom prireditelj ob 500-letnici mestnih pravic, kakor tudi z nameravanima gradnjama „Delavskega doma“ in otroškega vrtca, ki naj bi jima občani pomagali s samopriskom.

ZNOVA GOSTOVANJE — Mešani pevski zbor Viktor Parma iz Krškega se pripravlja na daljšo pot. V soboto zvečer bo gostoval v Lendavi in tako vrnil obisk tamkajšnjim gledališkim amaterjem, ki so pred časom gostovali v Krškem.

DVAKRAT DOMAČINI — Na občinskem pionirskem tekmovanju „Kaj več o prometu“ so imeli po napovedih največ uspeha domačini z osnovne šole Jurja Dalmatina. Zmagali so tako med starejšimi kot mlaj-

šimi pionirji in osvojili lepa pokala, najvišja mesta pa so zasedli tudi med posamezniki.

HITREJE V KRŠKO — V tovarni celuloze in papirja „Djuro Salaj“ so sklenili nadaljevati z organiziranimi avtobusnimi prevozi na delo in z dela. Delavske proge naj bi poslej imeli vse leto, že na jesen pa naj bi sedanjim dodali še eno do Velikega Trna in Senuš. Vozači morajo za mesečno vozovnico odšteti po 40 dinarjev, delovna organizacija pa doda podjetju „Izletnik“ po sto tisočakov.

SLAB ODZIV — Na povabilo občinske konference ZSMS, da bi v osnovnih organizacijah pripravili vrsto družbenopolitičnih in drugih izobraževalnih predavanj, se je doslej odzvalo le troje naslovnikov. Kljub temu naj bi s pomočjo Delavske univerze s to novo delovno obliko vendarle pričeli, saj tudi na tem področju velja pregovor, da je vsak začetek težak.

BREŽIŠKE VESTI

KRŠKI TEDNIK

Stanovanjski dinar vse dragocenejši

Sevniška samoupravna stanovanjska skupnost ima za seboj plodno leto

Minuli teden so se sestale posamezne samoupravne enote stanovanjske skupnosti in skupščina. Izvršni odbor je predtem delegatom pripravil obsežno poslovno poročilo stanovanjske skupnosti za preteklo leto. V gradivo so obdelana tudi izhodišča novega srednjeročnega obdobja.

Pri stanovanjski gradnji v občini ni treba zardevati. Število zgrajenih stanovanj je nad običajnimi povprečji. V vsem povojnem obdobju je bilo zgrajenih 73 odst. vsega stanovanjskega fonda, še večji razmah gradnje je očiten zadnja štiri leta: v tem kratkem času je bila zgrajena četrtnina stanovanjskega fonda. V pridobljeni površini je porast zadnja štiri leta še razveseljivejši: 30 odst. vseh površin je novih.

Samoupravna enota za graditev stanovanj je lani razpolagala s 6.380.182 din, letos naj bi bilo na voljo nad 3,29 milijona dinarjev. Enota za gospodarjenje s stanovanjskim skladom je lani imela 1,47 milijona dinarjev dohodkov, kjer so za stanarine dobili le nekaj nad 1,34 milijona dinarjev. Samo osnovna vrednost 628 družbenih stanovanj v občini znaša 49,36 milijona dinarjev. Letna stanarina pokriva le dejansko amortizacijo tega stanovanjskega fonda.

S poslovanjem je lahko zadovoljna enota za družbeno pomoč. Njen predhodnik občinski solidarnostni sklad je začel pred tremi leti. Do konca leta je bilo za te namene zbranih 12,71 milijona dinarjev. V treh razpisih je bilo podeljenih 47 ključev novih stanovanj revnim družinam, mladim in upokojencem, v četrtem razpisu je spet 12 stanovanj. Zadnji čas gre poleg Sevnice za taka stanovanja tudi v Krmelju.

Stanovanjski fond naj bi izdatno narasel v novem srednjeročnem obdobju. Skupno naj bi bilo v tem času za stanovanja na razpolago 232.304 milijonov dinarjev. Po ceni

6.360 dinarjev za kvadratni meter naj bi bilo v tem času zgrajenih

PRIMOŽ: SOLIDARNOST V POSAVJU?

Krajevna skupnost Primož ugotavlja, da nikakor ne morejo zagotoviti dovolj denarja za to, da bi lahko izvedli najnujnejše, kar bi radi zgradili v novem srednjeročnem obdobju. Iz te krajevne skupnosti je v delovnem razmerju le 29 občanov, med njimi jih polovica dela na železnici, odkoder ni pričakovati kaj prida sodelovanja pri financiranju krajevne skupnosti. Primoška delegacija se med drugim zavzema za solidarnostno pomoč revnim krajevnim skupnostim, kar naj bi začeli v okviru Posavja.

ŠOLARJI V ETRU

Jutri opoldne bodo člani radioamaterskih krožkov iz vseh treh osrednjih posavskih osnovnih šol imeli radijsko zvezo, ki jim jo bodo pomagali vzpostaviti člani radioamaterskih klubov iz Krškega, Sevnice in Brežic. Vsaka šola naj bi sodelovala s 15 minutnim programom.

36.525 kvadratnih metrov stanovanj ali skupno 544 stanovanj! Kar 477 teh stanovanj naj bi postavili v strnjeni zazidavi v Sevnici, Krmelju in Boštanju. V tem načrtu manjka premalo pogumno opredeljena politika do lastništva stanovanj. Težje želijo dati zasebni gradnji in nasploh večji udeležbi denarja stanovalcev. Predvsem želijo pri stanovanjski skupnosti, da bi etažno lastništvo stanovanj bilo deležno več družbene skrbi, saj je tako mogoče varčevati s stavbišči in bolje izkoristiti komunalne storitve.

A. ŽELEZNIK

POHITETI S PROŠNJAMI ZA OTROŠKE DODATKE

Prenekateri kmečki družini bi prišel prav otroški dodatek, vendar ravno iz teh vrst prihaja ponavadi premalo prošenj. Do otroškega dodatka so upravičeni kmetovalci, kjer katastrski dohodek na člana družine ne presega 600 dinarjev. Zaradi težkih socialnih razmer, bolezni ali kakšnih drugih razlogov, kar ugotavlja nato posebna komisija pri skupnosti otroškega varstva, pridejo lahko v poštev tudi drugi. Rok za prijave se izteka, zato je treba s prošnjami in potrdili o katastrskem dohodku pohiteti. Prošnje sprejema socialna služba pri izobraževalni skupnosti.

KOOPERACIJA KREDITNO SPOSOBNA

Minuli teden sta obiskala sevniki Kmetijski kombinat predsednik občinske konference SZDL Franc Pipan in sekretar komiteja občinske konference ZK Jože Bogovič. Z nekaterimi delavci kombinata in predstavniki političnih organizacij so razpravljali o kmetijstvu. Zaskrbljuje to, da TOŽD Družbena proizvodnja trenutno ni kreditno sposoben, kar bodo rešili v najkrajšem času. Ni ovir za tožd za kooperacijo, tako da s kreditiranjem kooperantov ni težav. To vprašanje še toliko bolj terja odločnejše korake pri povezovanju v Posavju, kot zaenkrat samo še potekajo razgovori.

POSLEJ DELAVNICA „POPRAVI SI SAM“

Nocoj ob 18. uri bo v društvenih prostorih za sodiščem občni zbor sevniskega avto-moto društva. Predvidoma 20. aprila naj bi pričela z delom avtomehanična delavnica pri društvu, kjer bo na voljo osnovno orodje, naprava za mazanje, pnevmatska naprava za zamenjavo gum, dvigalo in kompresor. Pri roki bo tudi strokovnjak z nasveti za taka popravila, v glavnem naj bi ta delavnica delala po načelu „popravi sam“. Članom so razposlali anonimno anketo, s katero želijo ugotoviti, kam naj bi krenila letošnja motorizirana kolona za 1. maj. Navsezadnje tudi nekaj ugodnosti za člane.

Le vprašanje dni je še letošnji drst podusti v Mimi pri Boštanju. Nekateri pravijo, da bi ga pospešilo manjše deževje. Privlačni lov s križaki (na sliki) je bil le za gojitvene namene lani, pa še to v zelo omejenih količinah. Kako bo letos?

Lepo vreme je prignalo na plan tudi številne kolesarje. V petek je bilo v Mokronogu občinsko tekmovalstvo. Šentruperčani (na sliki med vajo na domačem poligonu) so bili drugi v obeh skupinah. Na sliki je ena najtežjih točk: prenašanje kozarca z vodo. (Foto: Železnik)

Sodišče blizu ljudem

Vodstva družbenopolitičnih organizacij predlagajo obstoj temeljnega sodišča v Trebnjem po ustavni preobrazbi

Že Napoleon je postavil načelo, da oblast ne sme biti bolj oddaljena od ljudi kot za en dan ježe, sicer marsikdo ne bi imel enakih možnosti za zaščito svojih pravic. Sestavljalci novih teza za izdajo zakonov v duhu ustavne preobrazbe sodstva dostikrat poudarjajo ob tem prav tako približevanje sodstva občanom in delovnim ljudem.

Komite občinske konference ZK in predsedstvo občinske konference SZDL v Trebnjem sta pred zasedanjem vseh zborov slovenske skupščine 31. marca sprejela svoje poglede na gradivo za pripravo izdaje zakona o rednih sodiščih. Ta stališča je posredoval na seji zbora občin edinega tokratnega zasedanja Jože Tomažin.

Poslej namreč ne bi bilo več

SINDIKAT IŠČE IZ SOLIDARNOSTI

Občinski sindikalni svet ne pokriva vseh izdatkov po finančnem načrtu za letošnje leto. Za republiško solidarnost morajo dati 140 tisočakov. Računajo, da bodo razliko dobili iz istega naslova, saj so vse postavke v novem finančnem načrtu postavljene skrajno varčno.

Dolenjec že v vsaki hiši

Na šentruperško pošto pride vsak četrtek nad 500 izvodov našega časnika

Terezija Zgonc, dolgoletna upravnica pošte v Šentrupertu, se je že ob začetku naše akcije pridobivanja novih naročnikov zapisala med tiste prizadevne poštne delavce, ki so pridobili največ novih naročnikov.

„To bo tudi vse, kolikor se jih je dalo še pridobiti. Z listom sem seznanišla tista gospodinjstva, kjer nimajo še nobenega časopisa.“ O tem, kaj bi v časopisu kazalo spremeniti, ni hotela govoriti, saj je v njem po njenem mnenju, to lahko teden za tednom preverja v stiku s strankami, dovolj vsega poleg domačih novic, ki ljudi najbolj zanimajo.

Šentruperško pošto območje je raztegnjeno. Terezija hvali oba pismošoj. Eden je s svojim kolesom zadolžen za dolino, drugi, komaj 16-letni, pa obhodi vse hribe. Kako so tam poti razvejene, smo občutili na

Terezija Zgonc: „Dolenjski list je močno razširjen.“

sedanjih občinskih sodišč. Gre za ustanovitev tako imenovanih temeljnih sodišč z večjimi pristojnostmi. Če pa pogledamo, kje naj bi ta sodišča bila, je očitno vse kaj drugega kot to, da bi bila ljudem blizu. Namesto sedanjih 42 občinskih sodišč naj bi imeli v Sloveniji le 15 temeljnih. Ljudje bodo poslej imeli bližje le v sedmih krajih v republiki, kjer doslej ni bilo okrožnih sodišč, drugi bi prišli do sodišča znatno težje.

Zaradi tega se v Trebnjem zavzemajo za to, da bi se sedanje občinsko sodišče v Trebnjem preoblikovalo v temeljno sodišče. Že sedaj delajo na sodišču trije sodniki, rešeno je vprašanje prostora in tudi financiranje. Lani je na trebanjsko sodišče odpadlo 54 odst. senatnih zadev, kar bi bilo ob začetku dela temeljnih sodišč preneseno nanje; to pa bi prav gotovo pomenilo oddaljevanje sodišča od občanov, če ga ne bi imeli v Trebnjem. V Trebnjem skratka menijo, da je sedanje občinsko sodišče v preteklosti uspešno izpolnjevalo vse naloge in da bi jo po ustavni preobrazbi sodstva novo temeljno sodišče v kraju le še bolj. Zato se zavzemajo za to, da bi ustanovili temeljna sodišča brez mladolletniškega prestopništva in preiskovalne službe povsod tam, kjer so po oceni družbenopolitične skupnosti in delegatov sedanja sodišča sposobna izvrševati tudi razširjeno pristojnost temeljnih sodišč.

A. Ž.

KMALU PRVE PLOŠČICE

Ogrevanje velike peči v tovarni keramičnih ploščic na Račjem selu (Ljubljanske opekarne) poteka brez večjih težav. Predvidoma naj bi porinili v peč prve ploščice 10. aprila, morda kakšen dan kasneje. Vsekakor se vse skupaj ne bi smelo zavleči dlje kot do 20. aprila, ko naj bi začel te poskusne proizvodnje dal tudi že prve ploščice.

DOBRO PRIPRAVLJENI

V Mokronogu je bilo v petek občinsko prvenstvo šolarjev kolesarjev. V 2. skupini (5. in 6. razred) med šolami so zmagali domačini pred Šentrupertom, Velikim Gabrom, Trebnjem in Mirno. V tej skupini bodo obično v Črnomlju konec tega tedna zastopali: Kos Bojan – Mokronog (le 10 kazenskih točk), Edi Zavrl – Šentrupert, Mitja Žagar – Trebnje in Stane Suhadolčan. V 4. skupini (7. in 8. razred) je zmagala ekipa osnovne šole Veliki Gaber pred Šentrupertom, Mokronogom, Trebnjem in Mirno. V tej skupini je bil tudi najbolj ogorčen boj za prvo mesto. Darko Pandur iz Velikega Gabra in Mirko Škarja iz Mokronoga sta si na poligonu privzela le po pet kazenskih točk. Pandur ga je ugnal šele na dodatnem poskusu. Tretji je bil Davorin Pišek (Mokronog, 18 kazenskih točk), 4. pa Jože Gregorčič iz Šentruperta.

ČATEŽ PRI VELIKI LOKI – Domače športno društvo je zadnje zimo pripravilo tekmovalstvo v smučarskih skokih na 30-metrski skakalnici. Nastopilo je 22 skakalcev iz bližnjih krajev, smučarske skoke pa si je ogledalo 100 občanov. Rezultati – mlajši mladinci: 1. B. Mlakar 11, 12,5 m, 2. R. Bregar (9,10), 3. S. Bregar (9, 8,5) (vsi Čatež).

Iz kraja v kraj

STRUGA NI SMETIŠČE – V strugi Bistrice se dostikrat znajde marsikaj, kar je odveč na domovih. Posebno se to nabira ob obrežjih. Turistično društvo Šentrupert si prizadeva tudi za varstvo narave, zato mu ni vseeno, kakšen je potok in še marsikak koticček.

KMALU ZNAČKA – Zbiralci značk bodo lahko kmalu segli po novi znački. Izdalo jo bo Turistično društvo Šentrupert, na njej bo tudi grad Škrljevo.

NASTOPILO ZASE? – Najmlajši in njihovi vzgojitelji v Mokronogu, ki so se dosti namučili s kulturnim programom, ki so ga želeli pokazati ženam za praznik, so bili nemalo razočarani, ko so nastopili pred skoraj prazno dvorano. Njihov trud in željo počastiti praznik s kulturno

priditvijo je smatralo za vredno ogleda le okrog osem žena.

RACKE ZVESTE MIRNI – Divje rabe, za katere skrbijo lovci in domačini, so svojevrsten okras reke skozi kraj. Sedaj, ko je obzidan tudi gornji del toka nad starim mostom, je njihova razposajena igra še toliko bolj vidna, dostikrat kar z mosta. Zai jih ni več toliko kot poprej.

LEP ALBUM – Pri društvu imajo urejen album fotografij umetniških del inž. arh. Borisa Kobeta „Šentrupert v vseh štirih letih časih“. Dvoje posnetkov njegovih del o Šentrupertu so tudi razmnožili, ravno tako tisto o gradu Škrljevo.

Sevniški paberki

HVALEVREDNA POBUDA – Žagar Avgust Kozinc iz Podgorja se je pred nedavnim oglašil v pisarni sevniskih gasilcev in jim izročil 1.000 dinarjev za pomoč pri delu. Dejal je, da je v časopisu bral o težavah gasilcev. Gasilci so mu nadvse hvaležni, saj so danes taki ljudje redki, čeprav tak način pomoči v preteklosti ni bil redkost.

METLA NE BI ŠKODILA – Vse kaže, da se je zima dokončno poslovila, čemur menda cestarji ne verjamejo preveč. Nihče namreč ne pometa peska z obeh robov vozišč čez novi most in še kje. Ponekod ga je do črte, kjer se naj bi vozili kolesarji.

VEČKRAT KORIST – Sodeč po lestvici najboljših, so pri zbiranju steklenic najbolj pridni najmlajši na sevniki osnovni šoli. Vodi 4. b s 717 zbranimi steklenicami, zadnji

razred, 16. v nižji skupini je zbral še vedno 64 steklenic. V višji skupini vodi 8. b s 425 zbranimi steklenicami. Vnema šolarjev je vredna vse pozornosti. Z akcijo zbiranja starega papirja so namreč že zbrali denar za televizor, ki so ga poklonili vrstnikom na šoli v Loki pri Zidanem mostu.

NIKOLI DOVOLJ – Delegati z Blance niso zadovoljni z odgovorom občinske cestne službe; posebno jih moti podprt most v Pokleku in se sprašujejo, kdo bi odgovarjal, če bi se npr. ponesrečil šolski avtobus. Menda mostu ne priznajo tovarnjaki gozdnega gospodarstva. Na pripombo, da bi na cesti Blanca-Selce radi greder, nam je vodja cestne službe dejal, da pride v poštev le gramoz. Lani so ga navožili 700 kubikov, letos pa že 200; več ne zmorejo.

SEVNIŠKI VESTNIK

TREBANJSKE NOVICE

Ali že veš...

...da so Francozi 15. aprila 1811 v osvojenih deželah uvedli novo upravno politično razdelitev, in to v distrikte, kantone, občine in podobne?

...da je imel kanton Kočevje prvi razdelitvi občine Bloke, Laški potok, Sodražica, Ribnica, Dolenja vas, Mala gora, Kočevje, Trava, Kočevska Reka, Mozelj, Koprivnik in Kostel?

...da so pri drugi preureditvi kanton Kočevje razdelili na občine Ribnica, Dolenja vas, Laški potok, Sodražica in Bloke, ki so tvorile skupaj novi kanton Ribnica?

...da so imeli Kočevjari svoje sodišče na gradu Fridrih-grad? Lastno sodišče za meščane je dobilo Kočevje leta 1471, ko je bilo z ustavno listino proglašeno za mesto.

...da je mnogo ljudi na Kočevskem pobrala kuga? Najhuje je bilo leta 1578. V manjših oblikah pa se je pojavila še v letih 1600, 1601, 1836 in celo še leta 1855. V opomin na te grozote so postavljali ob cestah in v vaseh kamnita kužna znamenja.

...da je okrajna higienska postaja iz Ljubljane s pomočjo kočevskih zdravstvenih delavcev priredila 2. decembra 1958 prvo zdravstveno razstavo v Kočevju?

...da so za praznik republike 29. november 1958 dobile elektriko vasi Kralj, Vmole, Cepelje, Gornja in Dolnja Podgora ter Zagordec?

...da je bil prvi prapor strelske družine na območju bivšega kočevskega okraja razvit 25. maja 1958 na strelišču pri Dolgi Vasi? Po razvitu je bilo propagandno streljanje z vojaško puško na 300 m.

Prava pot ne bo lahka

Ne iščimo krivde za težave drugod

Prvi krog splošne poravnave delovnega oziroma plačevanja je za kočevske delovne organizacije bil ugoden. Tako so ugotovili, da se komiteja ZK 31. marca, ko ni bilo močje le Ideka, imajo 19 zaposlenih in bo moč objaviti sanacijo. Ostale delovne organizacije so 1. aprila začele gladko ali pa z večjimi težavami.

Zal pa so z novim načinom plačevanja med uporabniki družbenih podjetij seznanjeni predvsem vodilni delovnih organizacij ter člani nadzornih organov in vodstev sindikalnih organizacij. Izjema je bila morda še kakšna delovna organizacija, kjer so seznanjeni s tem vsi člani kolektiva.

To pomanjkljivost je treba takoj opaziti in seznaniti vse delovne organizacije s tem, kaj novi sistem plačil pomeni. Marsikje bo namreč prišlo do večjih ali manjših težav. Ne bo manj za investicije ali ga bo manj do osebne dohodka. Takrat pa bo treba do kritik in pritiska, da bi se gospodarili po starem.

Stari sistem pa pomeni, da lahko vsi tisti, česar niso dobili plačani, seveda ne zahtevajo na lastno sprotne plačevanja v

Kočevski poštarji so med tistimi, ki so najuspešnejši pri nabiranju novih naročnikov. Pravijo, da jih pri raznašanju pošte najbolj jezi, če jih napadajo psi. Lastniki hiš bi se morali odločiti: ali jim je več za psa ali za pošto. Rešitev je še, da bi pse privezali tako, da ne bi mogli napadati poštarjev. (Foto: Primc)

Zgraditi novo srednjo šolo

Sedanja je neprimerna, saj je stara nad 100 let — Če ne bo prostorov, tudi srednje šole ne bo — Predlog: zvečati samoprispevek za odstotek — krepitev SZDL

Na razširjeni seji 29. marca so delegati občinske konference SZDL Kočevje razpravljali in sklepali o preobrazbi srednjega šolstva in usmerjenem izobraževanju, o organiziranosti in delovanju družbenih organizacij in društev ter o delu vaških in območnih odborov SZDL, ustavni preobrazbi pravosodja in nekaterih organizacijskih vprašanj.

Predlogi o preobrazbi srednjega šolstva v usmerjeno izobraževanje, zlasti pa gradivo o uvajanju usmerjenega izobraževanja, ki ga je pripravil izvršni svet občinske skupščine, so pokazali, da je potrebno čimprej

zaposlene in vse občane temeljito seznaniti s stanjem v srednjem šolstvu in s prehodom na usmerjeno izobraževanje. Občani se bodo na javnih razpravah seznanjali s predlogi in stališči o zvišanju krajevnega samoprispevka od sedanjega enega na 2 odstotka. Tako zbrani denar bi porabili samo za gradnjo centra za usmerjeno izobraževanje.

Gradnja tega poslopja je nujna, saj sedanja prostora kočevske gimnazije, ki so bili grajeni pred več kot 100 leti, niso več primerni. V tej zgradbi domujejo: Center poklicnih šol, Delavska univerza „Jože Šeško“ in gimnazija. Vsi omenjeni zavodi imajo 43 oddelkov (vključno tudi glasbena šola), na razpolago pa je le 16 učilnic. Skupna površina teh znaša 899 kv.m, da na enega učenca oziroma dijaka odpade 0,92 kv.m. površine.

Podrobna razprava je pokazala, da je potrebno takoj začeti akcijo za povečanje krajevnega samoprispevka od 1 na 2 odstotka, da naj vodstva obstoječih srednjih šol proučijo bodočo organizacijsko obliko centra

JUTRI SPET VESELA ŠOLA

Tudi učenci kočevske osnovne šole tekmujejo v „Veseli šoli“. Organizirano je za učence od tretjega do osmega razreda. Od 1.150 učencev v teh razredih jih je pred kratkim tekmovalo 160. V nadaljnje šolsko tekmovalje „Veseli šole“, ki bo 9. aprila, se je uvrstilo iz 3. razredov osem učencev, iz 4. šest učencev, iz 5. razredov sedem, iz 6. razredov 6 učencev, iz 7. razredov 7 učencev in iz 8. razredov 7 učencev. Pokrovitelj letošnje „Veseli šole“ je Ljubljanska banka.

T. P.

usmerjenega izobraževanja in da je treba hkrati reševati tudi stanovanjska vprašanja pedagoških kadrov. V sodelovanju z izobraževalno skupnostjo Ribnica pa je treba proučiti, kako bo organizirano usmerjeno izobraževanje v občini Ribnica, ker te odločitve bistveno vplivajo na rešitve v kočevski občini.

Razprava o frontnih nalogah SZDL je pokazala, da se bo moralo v prihodnje delo te množične politične organizacije odraziti pri reševanju vsebinskih vprašanj dela družbenih organizacij in društev. Za poživitev dela SZDL bodo izvolili vaške in področne odbore SZDL.

Manj je bilo pripomb in predlogov v zvezi z ustavno preobrazbo pravosodja, ki nakazuje, da naj bi za območje občin Kočevje in Ribnica delovalo temeljno sodišče v Kočevju, ki pa bi se uvrščalo v eno izmed najmanjših sodišč v republiki. Končna odločitev tega vprašanja je prepuščena predvsem organizacijam združenega dela. Vendar je razprava pokazala, da je sodišče v Kočevju potrebno še naprej in da naj deluje kot temeljno sodišče.

-v

V teh dneh potekajo v kočevski občini proslave, na katerih podeljuje večkratnim kvodajalcem priznanja. Na proslavi v Kočevju je nastopila tudi folklorna skupina osnovne šole pod vodstvom Cveta Kržiža, ki se je v kratkem času kar precej naučila. (Foto: Primc)

Hvala za darovano kri

Povprečno je lani daroval kri vsak trinajsti občan

Na nedavni kvodajalski proslavi v Kočevju so podelili priznanja 158 kvodajalcem. Predsednik občinske organizacije RK dr. Miha Petrovič je v govoru na proslavi povedal, da je lani 971 kvodajalec daroval kri 1.271-krat, kar pomeni, da je 300 izmed njih darovalo v enem letu kri dvakrat. V kulturnem delu proslave so nastopili nonet iz Želj, ki je požel največ priznanj; folklorna skupina pod vodstvom Cveta Kržiža, ki je v kratkem času naredila velik kvaliteten napredek; harmonikarja iz glasbene šole, ki sta bila tudi deležna precej aplavza, in recitatorji osnovne šole Željne.

Po proslavi so na svečanosti v NAM podelili znake in plakete večkratnim kvodajalcem.

Znake za 5-krat darovano kri so prejeli iz:

ITAS: Darko Lipovec, Adolf Mrvar, Adolf Grabrijan, Ciril Peterlin, Darko Bižal, Filip Hočvar, Ludvik Faflek, Viljem Novak, Edo Pir, Branko Klepac, Božidar Peterlin, Janez Petek, Anton Kordiš, Marko Jonke, Stefan Domjan, Anton Kožuh, Ljubo Turk, Zvone Kusold, Jože Salehar, Ivan Struna, Mirko Maršič, Vinko Plot, Peter Adlešič, Janez Arko, Franc Volč, Alojz Corl, Janez Kralj, Alojz Smolič in Franc Kravanja;

ZKGP: Vinko Farkaš, Peter Medved, Ivan Zagar, Miran Loparec, Anton Gregorič, Anton Starc in Vili Saftič;

ZIDAR: Boris Cuder; TEKSTILANA: Olga Oberstar, Jože Cinkel, Francka Stošič in Andrej Oražem;

LIK: Roman Jurkovič; OPREMA: Andrej Kordiš in Srečko Nusdorfer;

INKOP: Rudolf Kordiš in Ivan Tratnik;

MELAMIN: Franc Komac, Antonija Bejtovič, Vito Mlekuž;

TRIKON: Slavko Novak in Milka Benčina;

TISKARNA: Jože Novak, Andrej Tekavec;

AVTO: Matija Osterman, Emil Matko, Marija Tratnik in Ivan Krkovič;

ELEKTRO: Marjan Kralj, Viktor Pešelj, Ivan Mlakar; MERCATOR: Rudi Čmak; KOVINAR: Stanko Poje, Marjan Grabrijan in Ivanka Kverh; OSNOVNA ŠOLA: Olga Lenac, Ksenija Zagar in Marija Levstik; OBČINSKO SODIŠČE: Franc Kralj;

POSTAJA MILICE: Slavko Mlakar;

ZDRAVSTVENI DOM: Branka Štimec;

PTT: Ivan Nimac;

OSTALI in Rudniško n.: Fani Kobola, Filip Poje in Alojzij Tekavec;

Znak za 10-krat darovano kri so prejeli:

ITAS: Milivoj Marčeta, Marjan Tanko, Cveto Polajnar, Viktor Gričar, Andrej Zakrajšek, Velimir Grgurič, Albert Goljevšček, Ivica Varga, Jože Špehar, Anton Volč, Benjamin Bejtovič, Jože Kozole, Vojko Kuk in Josip Bončina;

ZKGP: Ivan Mihelič, Mirko Nimac;

TEKSTILANA: Ljubo Lušin, Franciška Kobal, Zdravko Kaligarič in Marčela Jenko;

LIK: Jože Adamič;

OPREMA: Izidor Goljevšček in Boško Knežević;

MELAMIN: Tanja Svetličič in Franc Šturm;

TRIKON: Jože Mišmaš, Stanka Krizmanič, Dragica Legvart;

ELEKTRO: Gabriel Lautar, Ivan Jalovec, Jože Kokelj;

OSNOVNA ŠOLA: Miha Majerle, Marija Andoljšek;

PEKARNA: Stefan Andoljšek, Dušan Tošaj;

OBČINSKA SKUPŠČINA: Matilda Osvald;

SDK in Ljubljanska banka: Franc Murn in Ivana Mohar;

GOSTINSTVO-PUGLED: Tinka Kverh in Milan Jarc;

PTT: Slavko Brunec;

OSTALI in obrtniki: Nežka Klepac in Pavel Antolin;

Znake za 15-krat darovano kri so prejeli:

ITAS: Marjan Zakrajšek, Bogo Bavčar, Stane Ahac, Jože Tomšič, Mihael Radosavljevič, Franc Vrhovšek, Ignac Fraver in Franc Oberč;

ZKGP: Rudolf Pavlin in Jože Perkič;

ZIDAR: Franc Benkovič;

TEKSTILANA: Bojan Figar;

OPREMA: Marjan Znidaršič;

MELAMIN: Stanko Petek;

ELEKTRO: Drago Vidoni, Drago Murn;

MERCATOR: Jadran Šobar;

PEKARNA: Vojko Goljevšček;

OBČINSKA SKUPŠČINA: Alojz Petek in Miha Nagu;

MLEKARNA: Franc Hribar;

OSTALI in obrtniki: Anica Romih in Mirjana Jančevski;

Znake za 20-krat darovano kri so prejeli:

ITAS: Željko Šafar, Tone Kovačič, Alojz Goljevšček, Stane Pogorelec, Marija Vidmar in Janez Pekolj;

ZKGP: Jože Hajdinjak in Ivan Kržiž;

TRIKON: Ivana Debeljak;

TISKARNA: Josip Seuček;

AVTO: Franc Skrabec;

OSTALI: Adolf Rudolf;

Plakete za 25-krat darovano kri so prejeli:

ITAS: Marjan Stajdohar, Mirko Ruš;

LIK: Franc Kovač;

INKOP: Mirko Kordiš;

gospodinja: Marija Knavs

LIVOLD: Jože Grabrijan.

Družbena samozaščita ne pomeni, da bo zdaj vsak občan policaj

Preprečevati nepravilnosti in kazniva dejanja — Kazen je le zadnji, nujni ukrep

Občinskega javnega tožilca iz Kočevja Jožeta Tratnika smo zamolili za razgovor o delu raznih organov, ki skrbijo za zakonitost na območju občin Kočevje in Ribnica.

Je po vašem mnenju potrebna komisija za ugotavljanje izvora premoženja, čeprav imamo že več družbenih organov, ki je njihova službena dolžnost preprečevati neupravičeno premoženje?

Je potrebna. Ljudska milica res preprečuje nepravilnosti, tožilstvo pa preganja, sodišče pa odloča o kaznih. Komisija za ugotavljanje premoženja pa je družbenega pomena, se pravi, da je njeno delo na tistih področjih, ki ostalim organom (milici, tožilstvu, sodišču) niso dostopni, ker se nimajo pooblaščenosti za delovanje, ali iz drugih vzro-

Kakšno je sodelovanje tožilstva s komisijo in kako ocenjujete delo komisije v Kočevju?

Se predstavi tožilec Alojz Petek dal komisiji predlog za postopek proti širim osebam. Kolikor vem, danes še ni bil izdan niti sklep, da se uvede postopek. Obravnavali

so te zadeve, odločili pa niso še ničesar, vsaj jaz nisem bil obveščen, da bi.

Delavske kontrole imamo. Kako sodelujete z njimi, kakšno je njihovo delo in kako naj bi delale, da bi bilo njihovo delo učinkovito?

Z delavskimi kontrolami nimamo pravega stika in od njih doslej nismo dobili nobene ovadbe oziroma predloga, da bi ukrepali. Priporočljivo bi bilo, da bi te kontrole pošiljale predloge postaji milice (če so potrebne še raziskave) ali našemu javnemu tožilstvu (če so že same zadeve dovolj raziskane). Sedanja mola delavskih kontrol si lahko razlagamo ali da ti organi ne delajo ali da kaznivih dejanj ni ali da delavska kontrola zaradi interesov posameznikov ali delovne organizacije o njih molči.

Po Kočevju in na raznih sestankih slišimo veliko govorico o nepravilnostih v Itasu, Trikonu in drugod.

Kaj je res in kaj ne v takih govorih?

Res je, da poteka postopek glede nekaterih nepravilnosti. Govorice pa je precej tudi o drugih zadevah, ki niso v postopku. Te govorice so lahko posledica resnične stanja, domišljije ali celo nevednosti. Prav glavna naloga delavskih kontrol je, da take govorice raziščejo in nato ukrepajo. Mi ne moremo ukrepati, če nimamo utemeljenega suma, da gre za kaznivo dejanje.

V zadnjem obdobju veliko govorimo o družbeni samozaščiti. Kakšne so naloge posameznega občana pri tem?

Družbena samozaščita ne pomeni, grobo rečeno, „da bo vsak občan policaj“. Dejstvo je, da so kršitve raznih predpisov in norm zelo narasle, čeprav ne vedno za kazniva dejanja. To pomeni, da ljudje ne spoštujejo dovolj vrednot naše družbe, in tako obnašanje je vedno njim samim v škodo. Vsak občan bo največ naredil za družbeno samozaščito, če bo ravnal po predpisih in se držal drugih moral-

nih norm, čeprav niso nikjer zapisane. Vsak občan naj s svojim vzgledom in prepričevanjem drugih vpliva, da bo vladal v družbi red. Šele če prepričevanje ne pomaga, naj bi izgnanika oziroma tistega, ki ne spoštuje predpisov ali norm, prijavili. Se pravi, da naj bi občani prispevali predvsem k preprečevanju kaznivih dejanj.

Občani imajo veliko pripomb tudi k delu inšpekcijskih služb, češ da so premalo učinkovite.

Inšpekcije delajo, kolikor pač zmorejo. Ta služba je težka, odgovorna in tudi nehalna. Vendar menim, da inšpekciji ni težko ugotoviti napake. Težje je napake preprečiti in ta, težja pot, je najbolj prava. Sicer pa tudi papirček na tleh, tleča žerjavica v gozdu, gnojica v Rinzi itd. ni stvar inšpekcij, ampak vse družbe, se pravi, da je to del družbene samozaščite.

Ker smo že pri gnojnicah: pred kratkim so spet poginjale ribe v Rinzi, čeprav je ZKGP že neshotkrat zagotovil, da s posestva na Mlaki in drugod ne bo več pritekala gnojica. Kaj šele bo z Rinzo in Kočevjem, ko bodo združili svojo živino okoli Kočevja? Kako bomo rešili Rinzo in Kočevje?

To zadevo je treba vsestransko dobro proučiti, posebno še, ker je tu kras in manjka zdrave vode. Dobre čistilne naprave so sicer drage, a bi se že po nekaj letih gotovo izplačale, saj bo potem okolje bolj čisto in zdravo, kar bo vplivalo tudi na zdravje ljudi in živali, pa tudi na naše splošno počutje.

Kako zaposleni varujejo družbeno premoženje, se pravi premoženje svoje delovne organizacije?

Nekatere obravnave posameznih primerov so pokazale, da delavci zbirajo in odnašajo vse, od izvijača do 20-tonskega dvigala. Obnašajo se, kot da lahko s premoženjem svoje delovne organizacije počno, kar se jim zljubi, se pravi, da ga tudi odnašajo domov.

Koliko zadel ste obravnavali lani in katerih je bilo več oziroma manj kot leto prej?

V celoti smo lani vložili 364 kazenskih ovadb proti polnoletnim osebam ali tretjino več kot leto prej. Ovadb zoper življenje in telo je bilo 4-krat več, zoper družbeno premoženje pol manj, zoper zasebno pre-

moženje pa enkrat več. Mladolletnikov smo obravnavali četrtno manj kot lani.

Pri svojem delu gotovo naletite še na razne druge zadeve, o katerih bi želeli obvestiti javnost?

Res nam je marsikdaj potrebna tudi pomoč družbe, ker samo tožilstvo ali sodišče nekaterih zadev sploh ne more zadovoljivo rešiti. Če na primer moč alkoholik tepe in preganja družino, ga lahko obsojimo, vprašanje pa je, če bo položaj družine potem boljši, saj bo ostala brez hranilnega (če bo obsojen na zaporno kazen), razen tega pa se lahko po vrnitvi iz zapore maščuje nad družino.

Tudi pri mladolletnikih smo včasih v dvomih, kako ukrepati, da bi jih rešili, spravili na pravo pot. Napačen korak lahko otroka potisne še v globlji kriminal.

Težava je tudi z zaposlitvijo obsojencev, ki so prestali kazen. Vsi se jih otepaajo. Taki pa so običajno potrebni razen službe še stanovanja, vendar ga težko dobe celo tisti, niso nikoli prišli z zakonom razvkriži.

To so zadeve, ki jih rešujemo v sodelovanju s sodiščem, socialno službo, skupnostjo za zaposlovanje in drugimi. Težko najdemo najboljše rešitve. Pogosto so to težke odločitve, saj se je treba včasih vprašati: odločiti na primer, ali naj prisrskimo delo in stanovanje obsojenemu obsojencu ali vedno poštemu občanu. Majhna napačna odločitev ima lahko hude posledice.

J. PRIMC

Jože Tratnik: „Če bi vsak občan delal po predpisih, bi največ napravil za družbeno samozaščito.“ (Foto: Primc)

Hiša za napredek veterine

Bela krajina je dobila novo, sodobno veterinarsko postajo na Loki v Črnomlju – Šestčlanski kolektiv postaje je najbolj zadolžen kolektiv v občini, vendar se zaveda, da je veliko naredil za napredek veterine in kmetijstva v Beli krajini

Nova veterinarska postaja na Loki v Črnomlju, ki jo je 26. marca na svečani otvoritvi predal namenu predsednik društva veterinarjev in veterinarskih tehnikov Slovenije prof. dr. Stane Valentinčič, pomeni gotovo veliko prelomnico v belokranjskem živinozdravstvu. Od ustanovitve postaje 1959, ki deluje na področju obeh belokranjskih občin, se je osebje stiskalo v majhni sobici v stavbi občinske skupščine.

„Celotna investicija z opremo vred je veljala 820.000 dinarjev, od tega pa je naš šestčlanski kolektiv prispeval kar 710.000 din. Prepričan

Zdenko Ofner

sem, da Bela krajina še lep čas ne bi imela te stavbe, če mi sami ne bi bili tako zagreti za gradnjo,“ je povedal direktor zavoda Zdenko Ofner. Člani kolektiva so prevzeli nase res

veliko breme, saj je vsak delavec vzel okoli 100.000 dinarjev kredita na 12 let in so tako najbolj zadolžen kolektiv v občini. Samo za primerjavo: če bi vsak delavec semiške Iskre vzel nase toliko posojil, bi to zneslo 10 starih milijard dinarjev! Povrh tega pa so uslužbenci veterinarske postaje pri gradnji veliko prostovoljno delali.

Stavba meri okoli 200 m² in ima osmenjevalno lopo, kirurško dvorano, apoteko, laboratorij, skladišče, veterinarsko sobo in pisarno. Vsi

prostori so sodobno in zelo funkcionalno urejeni. „Čeprav smo javna služba posebnega družbenega pomena, smo si v glavnem sami zgradili postajo. To je tako, kot bi učitelj sam gradil šolo,“ se je pošalil Ofner. „Sedaj pa je na vrsti Metlika, kjer delata veterinar in tehnik; tam nimamo nobenega prostora in bo to potrebno čimprej urediti, seveda s pomočjo političnih in gospodarskih dejavnikov.“ Postaja je že do sedaj opravljala kurativno in preventivno na terenu ter kontrolo klavnic v Črnomlju in Metliki, sedaj pa bo prevzela še kontrolo mleka v obeh občinah.

Tako veterinarska postaja Bela krajina dostojno nadaljuje tradicijo prve partizanske veterinarske bolnice, ki je 1944 delovala na osvobodjenem ozemlju v Kanižarici.

A. BARTEJ

ODKLOPLJENI TELEFONI

Da bi zmanjšali stroške za telefon pri črnomaljski občini, so v torek, 23. marca, izključili vse telefone iz zunanjih linij pri referentih. Samo za februar so stroški za telefon na občini znašali 9.000 dinarjev, v enem mesecu lanskega leta pa so se povzpeli celo do 18.000 dinarjev. Iz hiše je tako sedaj moč klicati le pri predstojnikih oddelkov. Načelnik davčne uprave Ivan Hrustek zagotavlja, da bodo tako v enem letu prihranili najmanj 50.000 dinarjev, nekateri referenti pa se s tem ukrepom ne strinjajo. Pravijo, da bodo morali sedaj za vsak službeni pogovor hoditi k načelniku, moti jih tudi, da jim ne zaupajo, da bi se obnašali stabilizacijsko.

Na novo poslopije veterinarske postaje v Črnomlju je delovni kolektiv zelo ponosen. Kako tudi ne, saj so hišo zgradili z lastnimi sredstvi, jo opremili s sodobnimi veterinarskimi pripomočki, sami pa so pri gradnji izdatno pomagali s prostovoljnimi delom.

Rešen spomenik na Gričku

Vremenske nepravilnosti so v dveh desetletjih močno prizadele osrednji belokranjski spomenik NOB na Gričku v Črnomlju, za katerega je vsa kiparska dela opravil znani slovenski umetnik Jakob Savinšek. Zato se je črnomaljska kulturna skupnost ob znatni pomoči kulturne skupnosti Slovenije lani jeseni odločila za temeljita sanacijska dela,

da bi tako ta pomembni kulturni spomenik republiškega pomena rešili pred nadaljnjim propadanjem.

Sanacijska dela izvaja regionalni Zavod za spomeniško varstvo iz Ljubljane, sodeluje pa tudi Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij. Čeprav so bila glavna dela končana že lani, je gradbeni oder okoli obelisk ostal celo zimo. Sedaj na pomlad bo svoja dela končal še kamnosek in potem bodo oder odstranili.

Zamenjati je bilo potrebno nekaj kvadrov na obelisku, ki so odstopili ali popokali, ker jih je pozimi razgnala zmrznila voda. Veš obelisk so morali strokovnjaki injicirati s posebno maso, da so zapolnili prazen prostor, obelisk je dobil streho, tako da sedaj voda ne bo mogla več zamakati. Kiparji strokovnjaki so očistili tudi vse skulpture in jih premazali s posebno tekočino, ki preprečuje vpijanje vlage.

Strokovnjaki Zavoda za spomeniško varstvo so predlagali, da bi bilo najbolje narediti odlitke Savinškovih skulptur, originale pa shraniti, saj bodo le tako res zaščiteni in ohranjeni za poznejše rodove. Za ta pomemben poseg je kulturna skupnost Slovenije obljubila 100.000 dinarjev, črnomaljska pa bo prispevala 50.000 din. Tako bodo vsa dela pri sanaciji spomenika na Gričku veljala po sedanjih predračunih 210.000 dinarjev, do sedaj pa so jih porabili 60.000.

IZPOLNJEVANJE SKLEPOV IN STALIŠČ

1. aprila je bila skupna seja OK ZKS Črnomelj in predsedstva OK ZSMS Črnomelj. Ocenili so, kako oboji izpolnjujejo sklepe in stališča, ki so jih sprejeli septembra 1974, in sprejeli naloge za nadaljnje delo. Pretresli so tudi uresničevanje sklepov komiteja o delu klubov OZN v občini.

POSVET O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU

2. aprila je bil v Črnomlju posvet o usmerjenem izobraževanju, ki ga je pripravil koordinacijski odbor za vzgojo in izobraževanje pri OK SZDL. Predstavnik republiškega Zavoda za šolstvo Drago Glogovšek je udeležencem pojasnil bistvo sistema usmerjenega izobraževanja. Sedaj bo šlo gradivo v javno razpravo v delovne organizacije in prosvetno-izobraževalne ustanove.

O DELOVANJU DELEGATSKEGA SISTEMA

Člani odbora za družbenopolitični sistem pri družbenopolitičnem zboru republiške skupščine bodo 14. aprila obiskali krajevni skupnosti Vinica in Adlešiči ter Begrad in Obrtno komunalno podjetje. Pogovarjali se bodo o delovanju delegatskega sistema v teh KS in delovnih organizacijah ter o delu njihovih delegacij za občinske in interesne skupnosti.

Pred kratkim je Metlika dobila knjižnico in prvi bralci si že izposojajo njene knjige. Ljudsko knjižnico vodi Lea Grabrijan, medtem pa delavci črnomaljskega Begrada preurejajo nove knjižnične prostore v nekdanji Kometovi stavbi na Pungartu. Kot kaže, bodo dela končana v jeseni in vodstvo knjižnice se nadeja še več bralcev. Na sliki: eden izmed prvih obiskovalcev. (Foto: Lea Grabrijan)

Ob sprejemih misliti na dokumente

V metliških 24 osn. organizacijah ZK 406 članov – V minulih dveh letih so 6 članov črtali, dva sta izstopila – Vso pozornost idejnopoličnemu izobraževanju

30. marca je imela metliška občinska konferenca ZKS 10. sejo, na kateri sta bila razen gostov in članov konference tudi član CK ZKS Ludvik Golob in sekretar MS ZKS Alojz Šterk.

Največ besed je bilo namenjenih oceni volilnih konferenc osnovnih organizacij. Ugotovili so, da so osnovne organizacije posvetile veliko pozornost kadrovski, idejni in organizacijski krepitvi Zveze komunistov, po VII. in X. kongresu pa so sprejeli kar 99 novih članov, kar znaša več kot 30 odstotkov novega članstva glede na stanje pred kongresoma. Od novospreglatih članov je 75 mladih, 41 žensk, 46 neposrednih proizvajalcev in devet prosvetnih delavcev. Kljub temu uspehu pa komite ni najbolj zadovoljen, saj so sprejeli zelo malo komunistov iz krajevnih skupnosti. Zavaljo tega je nekatere komuniste iz delovnih organizacij povezal s krajevnimi skupnostmi.

PRODAJAJO DOVOLILNICE ZA RIBOLOV

Dnevne dovolilnice za ribolov lahko ljubitelji ribištva kupijo v hotelu Bela krajina, v trgovini Novotek, v gostišču Nike Badovinca, prodajajo jih tudi Jože Kremesec na CBE 90, Ciril Novak v Gradcu in gostilničar Anton Veselič v Podzemlju. Člani ribiške družine bodo morali odšteti za enodnevno ribarjenje 30 din, nečlani 50, tuji državljani 110, skupina tujcev, večja od pet ljudi, pa 90 dinarjev za vsakogar.

„Suhorski“ uspeh – obveza

Celodnevna šola žanje uspehe, zajema pa 7 odstotkov vseh šoloobveznih otrok – Cerkev ima močan vpliv

Na 10. seji metliške občinske konference ZKS so člani konference razpravljali tudi o uveljavljanju suhorske celodnevne šole. Akcijo za uvajanje nove oblike izobraževanja šoloobveznih otrok so začeli v 1974, v letošnjem letu pa se lahko pohvalijo z mnogimi uspehi.

Predstavniki suhorske in vodstva metliške šole so povedali, da je večina staršev od vsega začetka podpirala uvedbo nove oblike šolanja, zlasti pa potem, ko so se prepričali o koristnosti take šole. Delavnost učencev je precej večja kot pred leti, odnosi med učitelji in učenci so boljši, tudi učni uspeh se je od prejšnjih let zelo izboljšal. Učiteljice so povedale, da so najbolj vesele tega, ker so otroke v razmeroma kratkem času navadile, saj so učenci v knjižnici kar štirikrat na teden. Suhorski uspeh predstavlja sedaj za vse dejavnike v občini obvezo, da podpirajo priprave za postopen prehod na celodnevno bivanje otrok v šoli tudi na osnovnih šolah v Podzemlju in Metliki, saj je sedaj „privilegiranih“ komajda sedem odstotkov vseh šoloobveznih otrok v metliški občini.

Člani komiteja so razpravljali tudi o delovanju klera; anonimna anketa, ki so jo naredili med osnovnošolci metliški pro-

svetni delavci v minulem letu, je postregla z zaskrbljujočimi rezultati: od 631 učencev jih kar 421 obiskuje verouk, precej otrok pa je napisalo, da jih k verouku silijo starši. Udeleženci 10. seje so ugotovili, da so za visok odstotek otrok, ki obiskujejo verouk, bržkone krive tudi krajevne skupnosti, ker zanje, kot kaže, ta oblika delovanja cerkve ne predstavlja večjega problema.

Na konferenci so opozorili na kriterije za sprejem v ZK, ki so jasno opredeljeni v kongresnih dokumentih in jih morajo OO ZK dosledno upoštevati. Da v občini mislijo tudi na izobraževanje članstva, dokazujejo naslednji podatki: organizirali so 3 seminarje za novospregate člane, 75 slušateljev je uspešno končalo 50-urno občinsko politično šolo, pripravili so dva seminarja za sekretarje OO ZK, člane komiteja in predsednike komisij, v srednji politični šoli je svoje znanje do sedaj poglabilo 9 slušateljev, letos pa jo iz metliške občine obiskujeta dva kandidata. OO ZK so sprejele letne programe idejnopoličnega usposabljanja, ki so dokaj zahtevni.

Sprehod po Metliki

VSE POGOSTEJE SE DOGAJA, da so najrazličnejši sestanki nesklepčni zaradi slabe udeležbe delegatov. Skicatelj so primorani ponovno pošiljati vabila, redki udeleženci pa so slabe volje, ker zavoljo malomarnosti drugih po nepotrebnem zapravljajo čas. Delegete je seveda nemogoče prisiliti, da se udeležujejo sestankov, če sami ne čutijo dolžnosti in se ne zavedajo zaupane jim naloge in odgovornosti.

MED DELAVCI V NAŠI občini je žalostno odjeknila vest o nesreči, ki je doletela zaposlene v rudniku riaveca premoga v Kanižarici pri Črnomlju. Delavci se zavedajo, da je sočustvovanje vse preveliko, zato razmišljajo o tem, kako pomagati priz-

VEČ POZORNOSTI IZOBRAŽEVANJU

Občinska konferenca ZKS Metlika je na zadnji seji sklenila, da morajo vse osnovne organizacije ZK pripraviti petletni program pošiljanja svojih članov v občinsko politično šolo, obiskovati pa jo bodo morali vsi člani Zveze komunistov, ki so v partiji manj kot pet let.

FRANC ŠALI OBISKAL „BETI“

Minuli teden je obiskal metliško „Beti“ član IK P CK ZKS tovarš Franc Šali: S predstavnikom samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij in predstavniki podjetja se je pogovarjal o samoupravnem družbenem načrtovanju. Šali je zanimalo predvsem, v kolikšni meri so delavci neposredno vplivali na samoupravno družbeno načrtovanje in ali je le-to izraz njihove želje, prizadevanj in potreb.

DOLENJSKI LIST

piše kratko, jasno, zanimivo

Na konferenci so spregovorili in kritizirali štipendiranje, delovanje klera, delavnosti članov po sredini, kjer živijo, govorili so o demokratičnem centralizmu, delegatskem sistemu, ki je odredel predvsem interesnih skupnosti, o preobremenjenosti nekaterih komunistov in menjenosti nekaterih drugih itd., poudarili nedelavnosti drugih itd., poudarili pa so, da morajo komunisti odpraviti politično natolcevanje, kajti partijske zadeve morajo reševati partijskih telesih.

NOVI OSNOVNI ORGANIZACIJI ZK

Do 10. seje metliške občinske konference ZKS je delovanje v metliški občini 24 osnovnih organizacij, poslej pa bosta dodali še dve. Člani konference so namreč sklenili, da ugodijo komunistom v Rosalnicah in na Radovici, ki so si že dalj časa prizadevali, da bi imeli svojo osnovno organizacijo. Konferenca je komiteju naročila, da mora v najkrajšem času člane ZK iz teh krajevnih skupnosti, ki so bili povezani drugje, povezati z novima organizacijama.

RAZDELJENA SREDSTVA ZA KULTURNO DEJAVNOSTI

Metliški kulturni dejavnosti so letos namenili 810.844 din, „kulturne“ dinarje pa so razdelili: za muzejsko dejavnost 500.000 din, za knjižničarstvo 100.000, spomeniško varstvo 35.000, ZKPO bo morala go-spodariti s 15.000 din, pihalni orkester s 45.000 din, za gledališko dejavnost je odobrenih 15.000, za poslovanje kulturne skupnosti pa 54.844 din.

detim in njihovim družinam. Gotovo se bo tudi tokrat izkazala delavska solidarnost.

UREDNIŠKI ODBOR VEZILA, glasila tovarne Beti, bo 16. aprila povabil v svojo delovno organizacijo vse glavne in odgovorne urednike tovarniških glasil z Dolenjskega na pogovor o obveščanju v delovnih organizacijah. Tako se bodo prvič srečali uredniki tovarniških časopisov, izmenjali izkušnje, se pogovorili o težavah, ki spremljajo njihovo težko in odgovorno delo, ter se dogovorili o novih oblikah informiranja delavcev. Po vsej verjetnosti se bodo udeleženci pogovora o obveščanju dogovorili, da bo poslej njihovo sodelovanje tradicionalno.

metliški tednik

Črnomaljski poročevalec

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

TEDENSKI KOLEDAR (15)

Četrtek, 8. aprila – Albert
Petek, 9. aprila – Demeter
Sobota, 10. aprila – Mehtilda
Nedelja, 11. aprila – Stanislav
Ponedeljek, 12. aprila – Lazar
Torek, 13. aprila – Ida
Sreda, 14. aprila – Valerij
Četrtek, 15. aprila – Helena

LUNINE MENE

14. aprila ob 12.49 uri – ščip

KINIO

BREŽICE: 9. in 10. 4. ugoslovanski barvni film Čudoviti rah. 11. in 12. 4. ameriški barvni film Robinson Crusoe. 13. in 14. 4. angleški barvni film Modri angeli.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

TAKOJ ZAPOSIM pomočnika in delavca v kolarski stroki. Janez Medić, Dška 48, Novo mesto.

SREJMEM dekle za vsa dela v gostilni. Gostilna Vrbinca, Peruzzičeva 105, Ljubljana.

GOSTILNA CVELBAR, Sentej, zaposli kuharico, lahko tudi starejšo.

POKOJENKO sprejema za varstvo 2-letne punčke in pomoč v gospodinjstvu. Nudiva hrano, sobo in plačilo 1.800,00 din. Stane Rovtar, Medno 46, 61210 Ljubljana Sentej.

ALNO ZAPOSILITEV dobila pleskar in mlajši moški, ki ima veselje za priučitev v plesarski stroki. Samsko stanovanje zagotovljeno. Pleskarst o Martin Cvelbar, Cesta herojev 19, Novo mesto.

TREBUJEM pomoč pri pospravljanju. Zaželeni je žena v pokopju. Pavlič, Partizanska 3, Novo mesto.

CEMO dekle ali mlajšo upokojenko za varstvo dveh otrok v dopoldanskem času (štiri in šest let). Za stanovanje je preskrbljeno, ostalo po dogovoru. Darja Hrovat, Jarnikova 6, Ljubljana-Bežigrad.

OSTIŠČE NA VERJU 9, Medvode, išče KV kuharico ter pridno in pošteno dekle, ki ima veselje za stredo. Hrana in stanovanje v hiši, delovni čas 7 ur, OD 3.500,00 din in 2.500,00 din.

STANOVANJA

LADA DRUŽINA išče samo do jeseni eno ali večsobno stanovanje v Novem mestu, Otočcu ali Dol. Toplicah. Naslov v upravi lista.

CEM večjo neopremljeno sobo, po možnosti s posebnim vhodom, v Krškem, Vidmu ali Brestanici. Naslov v upravi lista (1052/76).

DOR MI PRESKRBI enosobno stanovanje v Novem mestu ali bližnji okolici, dobi 4.000,00 din nagrade. Naslov v upravi lista (1057/76).

LAD ZAKONSKI par brez otrok išče sobo in kuhinjo v Novem mestu ali bližnji okolici. Ponudbe po „BOLNICA“.

ANT IN DEKLE iščeta v Krškem sobo z možnostjo kuhanja in souporabo kopalnice. V poštev pride tudi manjše stanovanje. Stojan Petrovič, Iskra, Bršljin 63, Novo mesto.

ODAM ali zamenjam stanovanje v Ljubljani v velikosti enosobnega stanovanja za stanovanje v Novem mestu ali do Metlike. Interesenti naj se zglase pri Jandriču, Zagrebška 8, Novo mesto.

LADA ZAKONCA iščeta enosobno stanovanje ali garsonjero v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1122/76).

Motorna vozila

RAKTOR ZETOR 42 KM s kabino (skoraj nov) in dvobrazdni plug ugodno prodam. Krnc, Zaba vas 6, Novo mesto.

RODAM avto Zastava 750, izredno dobro ohranjen, varilni agregat 380 V in večje število zidne opeke monta 25 x 25 cm, vse po ugodni ceni. Jože Cvelbar, Sentej, 12. aprila ob 12.49 uri – ščip.

RODAM avto Zaporozec, letnik 1973. Janez Hočev, Krka 2, Novo mesto.

CRNOMELJ: 9. 4. nemški barvni film Navalite podlež. 11. 4. ameriški barvni film Past za inšpektorja Kalahana. 14. 4. jugoslovanski film Dolina miru.

KOSTANJEVICA: 11. 4. ameriški barvni film Ivanhoe.

KRŠKO: 10. in 11. 4. ameriški film Kraljičina ogrlica. 14. 4. angleški film Skandali neke lady.

METLIKA: Od 8. do 11. 4. ital.-ruski barvni film Nora tekma za zakladi. Od 9. do 11. 4. francoski barvni film Varuj se prijateljev. Od 14. do 18. 4. angleški barvni film Rdeči baron.

MIRNA: 10. in 11. 4. italijanski film Zakonska nezvestoba.

NOVO MESTO, KINO KRKA: Od 9. do 12. 4. ameriški barvni film Spodaj v jetnišnici. Od 13. do 15. 4. italijanski barvni film Smrt v Rimu.

RIBNICA: 10. in 11. 4. ameriški barvni film Lov za 100.000 dolarjev.

SEVNICA: 10. in 11. 4. ameriški film Šerif iz Klana. 14. 4. jugoslovanski film Matejev pasijon.

TREBNJE: 10. in 11. 4. barvni ljubzenski svetovni film Veliki Getsbi.

PRODAM 45 m podzemnega kabla AL 4 x 6 mm2, primerne za napeljavno od števca do gospodarskega posloppja. Naslov v upravi lista.

PRODAM čistokrvne nemške ovčarje (2 meseca). Alojz Sladič, Tesarska 2, Kočevje, telefon 86-669.

PO DOGOVORU prodam nova vezana okna iz macesna, temne barve, velikosti 170 x 165 + 60 (dva kosa) in 1 kos 170 x 135 + 30. Črtalič, Dobrava 1, Kostanjevica na Krki.

PRODAM lepe rdeče magnolijske in živo mejo liguster. Vprašajte po telefonu 23-172.

PRODAM malo rabljen kombiniran štedilnik iz nerjaveče kovine (3 plin, 2 elektrika). Informacije od 15. ure dalje. Pandža, Trebnje, Simončičeva 11, telefon 83-316.

KUPIM

SKODO ALI ZASTAVO 750 (od letnika 1972 naprej) v dobrem stanju, z urejeno dokumentacijo, kupim. Bojan Jazbinšek, 68292 Zabukovje.

KUPIM otroško kolo za 6 let starega otroka. Naslov v upravi lista (1101/76).

KUPIM rabljeno frezo do 10 KM. Naslov v upravi lista.

POSEST

PRODAM 6 km od Črnomlja v Ručetni vasi hišo z nekaj vrta in hlevom. V hiši je elektrika in voda. Ponudbe pod šifro „TOPEL DOM“.

LESENO STANOVANJSKO hišo z zgradnim zemljiščem, takoj vseljivo, prodam po ugodni ceni v Vinji vasi pri Podgradu ob asfaltni cesti Novo mesto-Metlika. Ponudbe pod „ZELO LEPA LEGA“.

PRODAM vinograd v Borštu pri Ajdovcu. Janez Kužnik, Mali Lipovec 8, Dvor pri Zbk.

POCENI PRODAM novo hišo v Trebnjem. Gradnja v 4. fazi. Henigman, Dol. Toplice 66.

PRODAM parcelo, primerno za vinograd in vikend, ob cesti Ivan Zupančič, Drenovec 8, Leskovec pri Krškem.

PRODAM starino z nekaj vinograda na lepi sončni legi (Gradišče pri Trebnjem). Električni poleg, dostop z vsemi vozili. Naslov v upravi lista (1066/76).

PRODAM hišo z vrtom, takoj vseljivo, blizu glavne ceste Novo mesto-Sentej. Dol. Mokro polje 5 a, Sentej. Ogled od četrta do sobote v popoldanskem času.

V SREDIŠČU NOVEGA MESTA prodam hišo, primerno za gostilno ali drugo obrt. Ponudbe pod Greti Vrhovnik, Novo mesto, Dilančeva 7.

OBNOVLJEN VINOGRAD na žici in v polni rodosti, sadni vrt in del gozda ob asfaltni cesti 4 km od Krškega (trifazni tok na parceli, vodovod v bližini in gradbena baraka), primerno za vikend, prodam skupaj ali posamezno. Cena ugodna. Anton Baškovec, 68270 Krško, CKZ 87, telefon (068) 71-252.

PRODAM enostanovanjsko hišo z vrtom v Novem mestu. Ponudbe pod „VSELJIVA“.

PRODAM enodružinsko hišo v središču Krškega. Vprašajte na naslov: Pečnik, Hočevarjev trg 9.

RAZNO

POROČNI PRSTANI! – Darilo po največji modi vam izdela zlatar v Gosposki 5 v Ljubljani (poleg univerze). – Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta! 40-LETNIK želim spoznati dekle, vdovo ali ločenko, staro do 35 let, ki želi iti z mano na morje za 10 dni julija letos. Resne ponudbe s sliko in naslovom pošljite pod šifro „TOPLO MORJE“.

CESTNIKE

DRAGEMU očetu in možu JOŽE TU BLAŽIČU za 70-letnico želijo še veliko zdravih let žena in otroci Viktor, Joži in Janez z družinami.

DRAGI in dobri sestre, teti in botri FRANKI BOVHANOVICI iz Gabernika pri Škocjanu iskreno čestitajo za njen življenjski praznik vsi, ki jo imajo radi. Sestra Mici z družino, nečakinje Mici in Lojzka z družinami iz Kranja. Čestitka velja tudi Simonci Pungercar za njen drugi rojstni dan.

PREKLICI

PEPCA POGLAVC, Dol. Straža 30, prepovedujem pašo kološi po mojem travniku. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjala.

IVAN MEZNARŠIČ iz Šalke vasi pri Kočevju preključuje bescde, ki sem jih pred kratkim govoril v gostilni „Pri Štimcu“ v Kočevju o tov. Mariji Volf iz Šalke vasi pri Kočevju, ker so neresnične. Zahvaljujem se ji, ker je odstopila od tožbe.

OBVESTILA

ZA IZDELAVO vseh vrst rolet in žaluzij se priporoča roletarstvo Medle, Zaba vas 47 (pri transformatorju), Novo mesto.

IZDELUIEM KOTLE za centralno kurjavo, boilerje raznih velikosti v pocinkani izvedbi, hidrofore in drugo opremo. Prevzemam razna strojnoključavničarska dela in montažo toplovodnih naprav. Priporočam se za cenjena naročila. Anton Planinšek, Celje, Mariborska 81.

OBVEŠČAM CENJENC STRANKE, da sem 5. aprila 1976 odprla brivsko-frizerski salon na Malem Slatniku v novi hiši nasproti gostilne Lazar. Cenjenim strankam se priporoča Francka Lukšič.

OBVEŠČAM CENJENE STRANKE, DA SEM s 1. aprilom odprl čevljarstvo delavnico v Dolnji Straži. Opravljam vsa dela, ki spadajo v čevljarstvo stroko, nudim pomoč strankam, ki imajo težave s hodo zaradi krajše noge, otiskov na podplatih itd. Lahko vam tudi pomagam, če kupujete nove čevlje, pa so vam pretesni, če imate kurja očesa. Za ploske noge naredim vložke. Oddaljenim strankam bom manjša popravila opravil ekspresno. Priporoča se Janez Jerič, Dol. Straža 94.

DOLENJSKI LIST tribuna bralcev

ZAHVALA

Ob prebrdki in tragični izgubi sina in brata

VINKA BANIČA

se zahvaljujem vsem, ki ste nam izrazili sožalje ter pokojnika pospremili na zadnji poti. Zahvaljujem se sosedom, ki so nam ob njegovi smrti pomagali, kaplanu za opravljeni cerkveni obred, vsem prijateljem in znancem za podarjene številne vence in sploh vsem, ki ste nas v težkih trenutkih tolažili in nam pomagali.

Žalujoci: mama Marija, brat Franc, sestra Albina Paulič z možem Jožetom in otroka Daniel in Lidija ter drugo sorodstvo

Pristava, Podbočje, 30. marca 1976

Ob nenadni izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in strica

FRANCA KUSA

s Pristave ob Krki

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in nam izrazili sožalje. Iskrena hvala župniku za opravljeni obred, podjetju Kovinarska, SOP iz Krškega ter Javnim skladiščem in Metalki iz Ljubljane za podarjene vence.

Žalujoci: žena Fani, sinovi Jože, Miha, Franci, Stanko, hčerke Julija, Minka in Anica z družinami

Pristava ob Krki, Krško, Kostanjevica na Krki, Hrastje pri Cerkljah, Staefa, Ljubljana

Ob boleči, nenadni izgubi naše drage sestre in tete

KRISTINE MEDVED

iz Rumanje vasi 31

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem ter sosedom za nesebično pomoč. Posebno se zahvaljujem Berkopčevim, Zupančičevim, Nosetovim in Grilovim, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, ter vsem, ki so nam izrekli sožalje in podarili cvetje. Lepa hvala tudi tov. Kulovčevi za ganljivi govor in župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: brat Lojze z ženo, brat Gustelj z ženo, sestra Polka in Tončka z družinama ter drugo sorodstvo

V SPOMIN

7. aprila je minilo leto dni, odkar nas je za vedno zapustila naša draga mama

JOŽEFA MIKLIČ

iz Kamne gore pri Trebnjem

Čas beži, bolečina v naših srcih pa še vedno ostaja. Vsem, ki se je spominjate, iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Umrla je naša draga hčerka, žena, mamica

HELENA SKOL

roj. Lindič

predmetna učiteljica v Šentrupertu

Pokopali smo jo 3. aprila v Trebnjem. Iskrena hvala vsem, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, izrazili sožalje, darovali cvetje in jo v tako velikem številu pospremili do zadnjega doma. Posebno zahvalo smo dolžni učencem osnovne šole Šentrupert, ravnatelju Brezovarju za poslovljne besede ob odprtem grobu, profesorju Zupanu, dr. Jakliču ter dekanu za opravljeni obred. Hvala tudi sosedom, znancem, sorodnikom, kolektivu Mercator Standard Novo mesto, KZ Trebnje, Tregard Trebnje in Kliničnemu centru v Ljubljani.

Z globoko žalostjo v srcih smo ostali: sinko Boris, mož Lojze, ati, mami, stara mama in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in boleči izgubi dragega brata, strica in svaka

STANETA NOSETA

se iskreno zahvaljujem vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ter vsem, ki ste ga imeli radi, mu poklonili toliko lepega cvetja in vencev in nam izrazili sožalje. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili do njegovega preranega groba ali mu v življenju karkoli dobrega storili.

Žalujoci: sestre Pepca, Milka, Micka, Veronika, Rozi z družinami in Ivanka z možem ter drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob smrti dragega očija, sina in brata

JOŽETA BENKOVIČA

iz Rumanje vasi

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, znancem in vaščanom Rumanje vasi, ki so ga v tako velikem številu pospremili na zadnji poti, in za poslovljni govor. Vsem velika hvala za podarjene vence in cvetje. Lepa hvala godbi podjetja Novoles-Straža in za poslovljne besede, pevskemu zboru Gorjanci ter duhovščini za opravljeni obred. Posebno zahvalo izrekamo zdravnikom kirurškega oddelka za skrbno zdravstveno pomoč in nego. Še enkrat vsem prav vsem iskrena hvala!

Žalujoci: hčerkica Jožica, mama, sestre ter drugo sorodstvo

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto – USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Rja Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer, Milan Markelj, Janez Pezelj, Jože Primc, Jože Splival (urednik Priloge), Jožica Teppy, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik. Objektivalec Priloge Peter Simič.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Slavko Lubšina.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 5 din – Letna naročnina 169 dinarjev, polletna naročnina 84,50 din, plačljiva vnaprej – Za inozemstvo 340 din ali 20 ameriških dolarjev oz. 49 DM (oz. ustreznega druge valuta v tej vrednosti) – Devizni račun: 52100-620-107-32000-009-8-9

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 60 din, 1 cm na določeni strani 90 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 120 din. Vsa mali oglasi do 10 besed 22 din, vsaka nadaljnja beseda 2 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 7 od 3. 1. 1975. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu 52100-601-10558 – Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni predal 33 – Telefon (068) 21-227 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelomi: CZP Dolenjski list, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica Ljubljana.

St. 15 (1394) – 8. aprila 1976

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 in 24.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

ČETRTEK, 8. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo. 9.35 Slovenska zborovska glasba pretekla in polpretekla dobe. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Uganite, pa vam zaigramo po želji. 12.10 Predstavljamo vam... 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Mihaela Černe: Pridelovanje zelja. 12.40 S pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Kaj radi poslušajo. 14.40 Muzički. 15.45 „Vrtljak“. 16.4. Jezikovni pogovori. 17.20 Iz domačega opernega arhiva. 18.05 Naš gost. 18.20 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.40 Minute z ansambлом Silva Stingla. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer. 21.40 Lepe melodije. 22.20 Slovenska solistična instrumentalna glasba. 23.05 Literarni nočno. 23.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

PETEK, 9. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za nižjo stopnjo. 9.30 Jugoslovanska narodna glasba. 10.05 Po poteh odločanja. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Po Talijinih poteh. 12.10 Revija orkestrrov in solistov. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Velej: Dual - nov herbicid za zatiranje trav v okopavinah in vrtninah. 12.40 Šopek novih domačih melodij. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Mladina poje. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.50 Človek in zdravje. 17.20 Iz koncertov in simfonij. 18.05 Ogledalo našega časa. 18.15 Ob lahkhi glasbi. 19.40 Minute z ansambлом Borisa Franka. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Stop-pops 20. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.20 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Literarni nočno. 23.15 Jazz pred polnočjo.

SOBOTA, 10. APRILA: Od 0.05 do 5.00 Nočni zabavni radijski spored. 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 9.35 Glasbena pravljica. 9.45 Naši umetniki mladim poslušalcem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Sedem dni na radiu. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Boris Praprotnik: Nasveti za začetek paše govedi. 12.40 Ob bistrem potoku. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 S knjižnega trga. 17.20 Gremo v kino. 18.05 Pogovor s poslušalci. 19.40 Minute z ansambлом Latinos. 19.50 Lahko

noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.15 Za prijetno razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

NEDELJA, 11. APRILA: Od 0.05 do 5.00 Nočni zabavni radijski spored. 8.07 Radijska igra za otroke: Tramvaj pravljica. 8.42 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši... 10.05 Prvi aplavz. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 14.05 Nedeljsko popoldne. 17.50 Zabavna radijska igra: Sreča je zmeraj ženska. 19.40 Glasbene razglednice. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Skupni program JRT - studio Sarajevo. 23.05 Literarni nočno. 23.15 V lučeh semaforjev.

PONEDELJEK, 12. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.20 Izberite pesmice. 9.40 Slovenske ljudske pesmi v priredbah. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Za vasakogar nekaj. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti - ing. Jože Spanring: Sodelujmo pri mednarodni raziskavi o oddaljenih vaseh. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Pojo amaterski zbori. 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Interna 469. 17.20 Koncert po željah poslušalcev. 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Zvočni signali. 19.40 Minute z ansambлом Maksa Kumra. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Če bi globus zaigral. 20.30 Operni koncert. 22.20 Popevke iz jugoslovanskih studiev. 23.05 Literarni nočno. 23.15 Za ljubitelje jaza.

TOREK, 13. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za srednjo stopnjo. 9.30 Iz glasbenih šol. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Promenadni koncert. 12.10 Popevke brez besed. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Nestor Klemenc: Kako preprečiti prebavne motnje pri kravah v spomladanskem času. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 Iz dela Glasbene mladine Slovenije. 14.40 Na poti s kitaro. 15.45 „Vrtljak“. 16.45 Narava in človek. 17.20 Obiski naših solistov. 18.05 V torek nasvidenje! 18.35 Lahke note. 19.40 Minute z ansambлом Bojana Adamiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. 20.30 Radijska igra: Na verne duše. 21.05 Zvočne kaskade. 22.20 Tri tonske pesnitve. 23.05 Literarni nočno. 23.15 Popevke se vrstijo.

SREDA, 14. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Nenavadni pogovori. 9.25 Zapojmo pesem. 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem? 10.45 Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.03 Urednikov

dnevnik. 12.10 Opoldanski koncert lahke glasbe. 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Janez Verbič: Priprava in nasveti za siliranje trave. 12.40 Od vasi do vasi. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.45 Loto vrtljak. 16.45 Naš podlistek. 17.20 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana. 18.05 Po poteh odločanja. 18.35 Instrumenti v ritmu. 19.40 Minute z ansambлом Jožeta Kampiča. 19.50 Lahko noč, otroci! 20.00 Koncert iz našega studia. 22.20 S festivalov jaza. 23.05 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 11. APRILA: 10.30 Napoved in EPP I. del - 10.45 Otroška plahost ne mine sama od sebe - 10.55 Po domače - 11.05 Pravljica za najmlajše - 11.10 Kmetijski nasveti - 11.20 Zanimivosti iz znanosti in tehnike - 11.30 Ekonomsko propagandni program II. del - 11.40 Naš razgovor - 12.05 Za vsakogar nekaj - 12.30 Poročila - 12.50 Čestitke in pozdravi naših poslušalcev - 14.30 Zaključek programa

SREDA, 14. APRILA: 16.00 Napoved in EPP - 16.20 Tisoč in en nasvet - 16.30 Poročila - 16.40 Po domače - 16.50 Kam potem? (izbira poklicev) - 17.10 Poje Renata Tebaldi - 17.20 Iz literarne zakladnice (S. Gregorčič) - 17.35 Disko klub brez imena - 18.00 Zaključek programa

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

V torek, 30. marca so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Ivan Kokalj in Andrej Senica, člana Javnih skladšč Novo mesto; Ivan Petan, Jože Hrovat, Silva Kavšek, Slavka Vidmar, Martin Sepaher, Anton Fabjančič, Jože Pahole, Jelka Markovič, Zofka Legan, Ivan Šercelj, Stanislav Kočmut, Stane Trlep in Darko Trlep, člani Novolesa Straža; Martin Može, Cveta Golob, Jože Sulc, Jože Adlešič, Bogdan Mali, Jože Kavšek, Alojz Turk, Ivan Dragan, Jožefa Kolenc, Jože Kavšek, Franc Franko, Anton Muhič, Emil Parkelj, Tine Filip in Jože Kos, člani Novoteksa Novo mesto; Fani Turk, Eli Vovko, Marija Fink in Sonja Penca, članice Laboda Novo mesto; Alojz Novak član Osnovne šole Grm; Anton Sajevec, Martin Lenart, Franc Novak, Jože Mežnar, Branko Fink, Martin Černe, Marija Šobar, Angela Golob, Milena Novina, člani Krke - tovarne zdravil Novo mesto; Viktor Senica, Jože Avguštin in Avgust Bradač, člani Gorjancev Straža; Milan Novak in Rudi Bevc, člana Iskre Novo mesto; Franc Volf, radiomehanik iz Črnomlja; Anica Pezdirc, članica Bora Dolenjske Toplice; Jože Brulc, Jože Fink, Stefan Avsec, Alojzija Žabkar, Ivan Debevc, Janez Jerman in Bogomir Sivec, člani IMV Novo mesto; Alojz Plantan, član Novomontaže Novo mesto; Franc Pezdirc, kmet iz Hrušice; Jože Zagar, delavec iz Broda; Anton Pečaver, delavec iz Novega mesta; Ivan Mirtič, član Gorjancev Straža; Marija Slak, gospodinja iz Prečne; Anton Medle, delavec iz Brusnice; Marica Drab in Miran Jenko, člana Ljubljanske banke Novo mesto; Nada Colarič, članica DBH Novo mesto; Jože Malnar, član Kovinarja Novo mesto; Anton Pavliha, član Komunalnega podjetja Črnomelj; Marija Štamfelj, Stefka Dular in Marta Mežnaršič, gospodinjje iz Prečne; Ana Masojedec in Marija Konček, gospodinjje iz Češče vasi; Tatjana Savnik, študentka iz Novega mesta.

SOBOTA, 17. APRILA: 16.00 Napoved in pop glasba - 16.15 Aforizmi H. Musca - 16.20 EPP - 16.30 Poročila - 16.35 Svetujemo vam - 16.40 Smejmo se... - 16.45 Narodno zabavna glasba - 16.57 Melodija za slovo

RADIO BREŽICE

ČETRTEK, 8. APRIL: 16.00 - 16.35 - Napoved programa, Poročila - Nove plošče RTV Beograd - 16.35 - 16.45 - AKTUALNOST TEDNA - 16.45 - 17.00 - Obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - Glasbena oddaja Izbrali ste sami

SOBOTA, 10. APRIL: 16.00 - 16.30 - Napoved programa - Sobotno kramljanje - Jugoton vam predstavlja - 16.30 - 17.00 - Iz naše polpretekle zgodovine - KRONIKA - Obvestila in reklame - 17.00 - 18.00 - Med mladimi ustvarjalci - Posnetek iz naše glasbene šole - Domače zabavne na valu 192 m

NEDELJA, 11. APRIL: 10.30 - 12.00 - Napoved programa - Uvodnika radia Brežice - DOMACE ZANIMIVOSTI - Naš komentar - Nedeljski magnetofonski zapis - Za naše kmetovalce - Obvestila in reklame - Pregledno še spored naših kinematografov - 12.00 - 15.00 - OBCANI ČESTITAJO IN POZDRAVLJAJO

TOREK, 13. APRIL: 16.00 - 16.30 - Napoved programa - Poročila - Iz produkcije RTV Ljubljana - 16.30 - 17.00 - Novosti naše matične knjižnice - Športni pregled - Obvestila in reklame - Ta teden v kinu Brežice - 17.00 - 18.00 - MLADI ZA MLADE

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 8. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.10) (Bgd) - 14.10 TV v šoli - ponovitve (do 16.00) (Zg) - 17.20 Četlične pravljice - barvna oddaja (Lj) - 17.35 Neven, barvna oddaja TV Beograd (Lj) - 18.05 Obzornik (Lj) - 18.20 Mozaik (Lj) - 18.25 Gospodarij morja - poljudnoznanstveni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedeni gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Salaš v malem ritu barvna nadaljevanka TV Beograd (Lj) - 21.05 Volja je pot, 6. del (Lj) - 21.25 TV Dnevnik (Lj) - 21.35 Športni pregled (Sa) - 22.10 ČSSR : SVEDSKA, barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Katowicah (Lj)

PONEDELJEK, 12. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bgd) - 14.10 TV v šoli - ponovitve (do 16.00) (Zg) - 17.15 Zgodbe o Poluhcu, barvna oddaja (Lj) - 17.30 Znameniti živalski vrstvi, Sin Diego - II. del barvne oddaje (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Kače in plazilci, barvna oddaja (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Odločamo (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (JRT) (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 A. Vučo: Zasluge - drama TV Beograd, v barvah (Lj) - 20.55 Kulturne diagonale (Lj) - 21.25 Mozaik kratkega filma (Lj) - 21.55 Hokej NDR : ZDA, barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Katowicah (Lj)

TOREK, 13. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (Bgd) - 11.05 TV v šoli (do 11.35) (Sa) - 14.10 TV v šoli - ponovitve (Zg) - 16.00 TV v šoli - ponovitve (do 16.30) (Sa) - 17.20 Zapojte z nami: Beethoven, Schubert (Lj) - 17.35 Papirnati mesec, serijski barvni film (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Ne prezrite (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Narodna glasba (Bgd) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Pogovor o... (Lj) - 20.50 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.55 Huxley: Kontrapunkt življenja, barvna nadaljevanka (Lj) - 21.40 TV Dnevnik (Lj) - 21.55 Hokej SZ : SVEDSKA, barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Katowicah (Lj)

SREDA, 14. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bgd) - 15.00 Namizni tenis JUGOSLAVIJA : ČSSR, prenos (Bgd, Lj) - 17.10 K. Brenkova: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka, II. del barvne oddaje (Lj) - 17.25 Pionirji fotografije, barvna oddaja (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Po sledih napredka, barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Prijatelji glasbe (Zg) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj)

NEDELJA, 11. APRILA: 8.40 Poročila (Lj) - 8.45 Za nedeljsko dobro jutro: Festival mladinskih pevskih zborov v Celju, barvna oddaja (Lj) - 9.15 625 (Lj) - 9.55 Vzpon človeka, barvna serija (Lj) - 10.45 Otroke matineja: Mojstri stare japonske obrti, Zgodbe o Poluhcu (Lj) - 11.25 Mozaik (Lj) - 11.30 Kmetijska oddaja (Lj) - 12.15 Poročila (do 12.20) - Nedeljsko popoldne: Veseli tobogan: Gorjanci pri Ptuj - Morda vas zanima: Lutke in mi -

Okrogli svet - Moda za vas - Slager sezone, posnetek festivala zabavnih melodij - Poročila - 17.25 Cvetje v jeseni - barvni film (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.50 Tedeni gospodarski komentar (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Salaš v malem ritu barvna nadaljevanka TV Beograd (Lj) - 21.05 Volja je pot, 6. del (Lj) - 21.25 TV Dnevnik (Lj) - 21.35 Športni pregled (Sa) - 22.10 ČSSR : SVEDSKA, barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Katowicah (Lj)

PONEDELJEK, 12. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bgd) - 14.10 TV v šoli - ponovitve (do 16.00) (Zg) - 17.15 Zgodbe o Poluhcu, barvna oddaja (Lj) - 17.30 Znameniti živalski vrstvi, Sin Diego - II. del barvne oddaje (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Kače in plazilci, barvna oddaja (Lj) - 18.30 Mozaik (Lj) - 18.35 Odločamo (Lj) - 18.45 Mladi za mlade (JRT) (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 A. Vučo: Zasluge - drama TV Beograd, v barvah (Lj) - 20.55 Kulturne diagonale (Lj) - 21.25 Mozaik kratkega filma (Lj) - 21.55 Hokej NDR : ZDA, barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Katowicah (Lj)

TOREK, 13. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (Bgd) - 11.05 TV v šoli (do 11.35) (Sa) - 14.10 TV v šoli - ponovitve (Zg) - 16.00 TV v šoli - ponovitve (do 16.30) (Sa) - 17.20 Zapojte z nami: Beethoven, Schubert (Lj) - 17.35 Papirnati mesec, serijski barvni film (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Ne prezrite (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Narodna glasba (Bgd) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj) - 20.00 Pogovor o... (Lj) - 20.50 Barvna propagandna oddaja (Lj) - 20.55 Huxley: Kontrapunkt življenja, barvna nadaljevanka (Lj) - 21.40 TV Dnevnik (Lj) - 21.55 Hokej SZ : SVEDSKA, barvni posnetek s svetovnega prvenstva v Katowicah (Lj)

SREDA, 14. APRILA: 8.10 TV v šoli (Zg) - 10.00 TV v šoli (do 11.05) (Bgd) - 15.00 Namizni tenis JUGOSLAVIJA : ČSSR, prenos (Bgd, Lj) - 17.10 K. Brenkova: Deklica Delfina in lisica Zvitorepka, II. del barvne oddaje (Lj) - 17.25 Pionirji fotografije, barvna oddaja (Lj) - 17.55 Obzornik (Lj) - 18.10 Po sledih napredka, barvna oddaja (Lj) - 18.40 Mozaik (Lj) - 18.45 Prijatelji glasbe (Zg) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.15 Risanka (Lj) - 19.20 Cickak (Lj) - 19.30 TV Dnevnik (Lj) - 19.55 Propagandna oddaja (Lj)

IVAN CANKAR

Hlapec Jernej in njegova pravica

To povest vam pripovedujem, kakor se je po resnici vršila z vsemi svojimi nekrščanskimi krivicami in z vso svojo veliko žalostjo. Nobene laži ni zraven, nič lepih besed in nobene hinavščine. Obstrmeli so ljudje na Betajnovi in so plahi povedali glave, zakaj vzdignilo se je na hribu in je stopilo v dolino kakor črna smrt. Velika in tiha senca je stopila v dolino: glava teman oblak, noge silne jagnedi na loki; svetla kosa, na rami sloneča, pa se je bleščala tja do Ljubljane.

Starega Sitarja so pokopali; Bog mu daj nebesa, blag človek je bil. Zvon je odzvonil, župnik se je preoblekel, pogrebci so se napotili v krčmo. Sedli so za dolgo mizo pri Stržinarju, vsi črno oblečeni, resni in zamišljeni, ženske objokane; hlapec Jernej, dolg, star in siv, kakor je bil, je sedel na klop pod oknom; otri si je čelo z rdečim robcem in je zavzdihnil.

„Vsi pojdemo; jaz, mislim, bom prvi stopil v njegovo gaz!“

Pa je rekel mladi Sitar:

„No, Jernej, ti pa sediš tam široko in ošabno, kakor gospodar! Kdo je dedoval, ti ali jaz? Prvo besedo si znil, prvi nisi!“

Jernej se je veselo nasmehnil in je veselo pogledal.

„Zmerom si bil norčav in poreden, pa tak ostaneš, Tone! Meni pa se prav in dobro zdi, da te ni potrla bridkost - moškino vino, solze babam!“

In je točil in je vzdignil kozarec, toda nihče ga ni vzdignil z njim.

Jernej je postavil kozarec na mizo, še preden se ga je dotaknil z ustinicami. Gledal je osupel gospodarja in družino in je videl same čemerne obraze.

„No, kaj?“

Leglo mu je na srce kakor težek mrz. Ne iz ust ne iz oči ni bilo odgovora.

„No, kaj? Ali sem zašel med mešetarje in cigane, da me gledate in nič ne govorite? Ali sedim z našo družino ali z iblajtarji, ki snujejo, kako bi me ukani!“

Sitar pa je rekel:

„Ne zmeraj nas, hlapec, z mešetarji, cigani in iblajtarji! Še preden si ga pokusil, si pijan!“

Trikrat se je ozrl Jernej po družini, od obraza do obraza; nato je prijel kozarec in je izlil vino v steklenico; počasi in dolgo je izlival, ker se mu je roka tresla. Nato je vstal, pa odkril se je in je držal klobuk z obema rokama. Dolg in upognjen je bil, ko je stal za mizo; kakor je bil upognjen, se je s sivo glavico skoraj dotikal začrnelega trama na stropu; stal je tam, lica zgrbljena, zagorela, za silo obrta, oče žive in vedre pod košatimi obrvmi.

„Ni lepo od tebe, gospodar, tudi od vas ni lepo, družina, ljubi moji, da mi ne privoščite kaplje vina na pogrebščini! Bog vam blagoslovi obilno, kar boste jedli in pili, nisem vam zaviden! Če ste naredili novo postavo, ubogal jo bom: mladim kruha, starcem kamen; zdravim ribo, bolnim kačo; spočitim jajce, trdnim škorpiona! Ne sodi hlapcu, da bi razdiral, kar je ustanovil gospodar!“

Mladi Sitar, nagel človek, je zardel od srda.

„Ni nam sila tvojih pridig, Jernej! Če ti vino ne diši, Bog s teboj!“

„Ošaben si, Jernej, gospodarjev gospodar!“ je rekla Sitarica.

„Narobe hiša, kjer sedi hlapec na zapečku in briše skornje ob gospodarjev hrbet!“ je rekla tašča.

„Narobe voz, ki ga vleče gospodar, hlapec pa drži vajeti!“ je rekel svak.

„Narobe kmetija, kjer orje gospodar, ko se hlapec v senci ščeperi!“ je rekel sosed.

In ko so rekli, se je Jernej še enkrat priklonil.

„Pametno je, kakor ste povedali, in nič krivice ni v vaših besedah. Zatorej vam blagoslovi Bog jed in pijačo, meni pa mirno vest in življenje brez greha!“

Tako je rekel hlapec Jernej in je pljunil na prag in je šel.

II

Šel je naravnost po stezi čez polje, ob potoku, ki se je skoraj usahel gubil v belem pesku. Vroč in tihi dan je bil v maju; blizu je bila prezgodnja nevihta, tam že za zeleno goro; vse je molčalo na loki, na polju, zemlja se je bala nezgode in si ni upala dihati.

Ko je ugledal Jernej od daleč, tam pod klanecem, belo hišo z zelenimi okni, in hlev in skedenj in kaščo, se mu je storilo težko pri srcu. Tam ni bilo ne za pest prsti, na kateri bi se ne bil poznal trud njegovih rok, njegovega čela pot. Živi človek v hiši leto dni, živi deset let in štirideset let - in glejte, ljudje božji, hiša mu je podobna, kakor brat bratu, in ljubezen je med njima. In kadar pojde v daljne kraje po nemilem ukazu, bo jokal po hiši bolj kakor po bratu in bolj, kakor je nekoč jokal po materi.

Jerneju se je zazdelo, da ga tista zelena okna ne pozdravljajo več tako prijazno, kakor so ga pozdravljala zmerom; in da je na hiši, na vsem belem domu, kakor tiha bridkost vdove.

Bridkost pa je podobna zrnu, ki rodi tisočeren sad. Komaj vsejano v srce, se razraste bohotno, tako da tolažbi ni več ne prsti ne soka. In komaj užaljeno, je bilo srce Jerneju takoj vse obteženo in močno žalostno.

„Kaj si storil, gospodar, s hudo besedo, kaj si storil meni starcu? Zakaj si naredil, da je osramočen in potrni na zimo, ki ni poznal bridkosti ne v daljni spomladi in ne vse dolgo poletje?“

Jernej ni stopil v hišo, tudi na polje ni pogledal; šel je v hlev in je legel na stelo. Tam je mislil take misli, kakršnih nikoli poprej.

Štirideset let bo, tako je mislil, štirideset in nič manj, ko sem prestopil ta prag. Bajta je bila takrat, čemerna in ubožna, da je bilo gospodarja sram in hlapca. Pa je tek pot v potokih, pa smo postavili dom, da je ženskam veselje, moškim čast. Kdo ga je postavil? Vsi so pomrli, trdni; ostal sem sam, poslednji gospodar. Na prostrano, blagoslovljeno polje gleda naš dom. Kdo je obdelal to prostrano polje, kdo ga je razširil? Vsi so pomrli, ostal sem sam, poslednji oralec, poslednji kosec... Glejte, čudo prečudno: štirideset let je rodila jablan, vrtu čast in gospodar; pa pride tujec, pa bi izkopal jablan ter jo presadil na kamen!... Glejte, čudo prečudno: štirideset let je robotal, da bi postavil dom, s svojim potom je pognojil polje in senožet; in ko je dom stal, ko sta bila rodovitna polje in senošet, pride človek - odkod pač pride? - in pravi: nisi prvi! Ter ga spodi v hlev, sam pa sede na zapeček in si baše pipo!...

Tako je mislil Jernej in je vstal, otepel si je stelo s črne pogrebne suknje in se je napotil v hišo. Tam si je slekel suknjo, zlezal je na zapeček ter si je nabasal pipo. Čudoma je minila vsa potrlost: smehljaj se je in oči so mežikale pod košatimi obrvmi.

Prišla je dekla v hišo.

„Dobro se ti godi, Jernej! Dan je zunaj, vsi so na polju, ti pa sediš na zapečku!“

Jernej je vzel pipo iz ust in je nagubančil čelo.

„Poberi se, baba! Komu ukazuješ?“

Dekla je zaloputnila duri.

„Kaj jo je zbadlo, ženščuro?“ se je začudil Jernej.

Pod večer, ko se je nebo pooblačilo, so se odprle duri na stežaj. Na pragu je stal Sitar, majal se je nekoliko, postrani mu je visel klobuk na uho. Jernej je gledal nejevoljno, ni vzel pipe iz ust.

Z ljudmi v hudem in dobrem

Pri vojaki je veliko razmišljalo, kje si bo poiskal delo, in ko mu je ob vrnitvi prijatelj povedal za pristo delovno mesto na brežiški postji, se je odločil, da bo pismonoša. Danes, po dvaindvajsetih letih službovanja, mu ni žal, da si je izbral ta poklic. Želi si le to, da bi bil čim dlje zdrav, da mu ne bi odpovedale noge, saj bi bil potem prikrajšan za stalne stike z ljudmi in s tem za marsikaj, kar mu v življenju toliko pomeni.

Seveda se moti tisti, kdor misli, da pismonošev poklic nima senčnih strani. Franc Glogovšek se dandanes vstaja s petelini, toda to ni nič v primerjavi z delom v letih, ko so dobivali pošto še po železnici. Ob štirih zjutraj so dan za dnem, pozimi in poleti, čakali na prihod vlaka, naložili pošto na voziček, jo odpeljali do lokalnega avtobusa in po prihodu v mesto vreče in pakete spet z vozičkom dostavili na pošto. Pošiljke so oddajali po enako zamudni poti. Zdaj je vse drugače. PTT ima svoj prevoz in mladi ne vedo nič o tovrstnih težavah starejših sodelavcev.

Kot pismonoša je Glogovšek povsod priljubljen, saj zna vedno zastaviti pravo besedo, razpršiti nejevoljo in z ljudmi deliti veselje in žalost. Pri ljudeh črpa voljo in veselje do dela, ob njih spoznava, da mora biti človek dosleden, da ne sme odnehati, četudi ne gre vse gladko.

Tako moj sobesednik nikoli ne bo pozabil, kako je pred leti prinesel vest iz domovine v brežiški občini poročeni Rusinji. Vojna jo

je ločila od domačih in potem je leta in leta zaman čakala na glas o njihovi usodi. In ko ni imela nobenega upanja več, je prispelo pismo iz Sovjetske zveze. Težko je popisati njeno srečo, pripoveduje Glogovšek, saj je bil nadvse vesel, da je bil prav on tisti, ki je prinesel v hišo to radostno novico.

Pismonoša Glogovšek v prostem času kmetuje. Delo na zemlji ima rad že od otroških let, saj je zrasel na kmetiji. Največ lepih ur se naučijo v vinogradu. Čeravno ga imajo precej daleč, v Celah pri Zdobah, mu pot do tja ni nikoli odveč. Na zemljo je zelo navezan in se zato ne bi mogel privaditi življenju v mestu. Prepričan je, da bi ga to prikrajšalo za veliko stvari.

Ob vsem poklicnem in domačem delu pa naš postar še vedno najde čas za družbenopolitično udejstvovanje, predvsem za akcije. Kot predsednik krajevne konference SZDL v Artičah si veliko prizadeva za napredek celotne krajevne skupnosti, zadnje čase pa še posebej za asfaltiranje cest v domači vasi, v Obrežu. Ljudje mu zaupajo, ker vestno opravi vsako delo in jih nikoli ne razočara.

Tudi skozi šolo samoupravljanja v podjetju se je naš portretiranec uspešno prebil. Sodeloval je že v vseh samoupravnih organih in tudi vnaprej ne bo odklanjal dela v njih. Ravna se po načelu, da je človek dolžan storiti, kar zmore, in ne le, kar mora.

JOŽICA TEPPEY

Že 27. marca ob 21.40 je Asam Jurič iz Kočevja, Reška cesta 5 obvestil postajo milice, da je Tine Križ iz Mestnega loga videl, kako je 10 minut prej nekdo padel v Rinžo. Tine Križ je stal nad zapornicami, neznanec pa je omahnil v vodo kakih 50 m nad zapornicami. Križ je takoj stekel tja, a je na vodi videl le še mehurčke.

Miličniki so nato preverjali, oziroma pregledovali Rinžo tudi z lučjo, vendar brez uspeha. Naslednjega dne pa so gasilci na kraju, ki ga je pokazal Križ, izlekli iz Rinže kolo, za katero so miličniki nato ugotovili, da je last Ivan Vidmarja, starca 62 let, iz Kajuhevega naselja 21. S poizvedovanji so zvedeli, da je šel Vidmar 27. marca okoli 21. ure iz gostišča doma upokojencev. Od takrat pa do trenutka, ko to pora-

NESREČA ALI KAP?

31. marca zjutraj je Ljubljancan Jože Juh umrl pri poljanškem klancu na magistralni cesti. Med vožnjo z osebnim avtom po klancu navzdol proti Zagrebu je avto zdrknil čez bankino in trčil v skalni vsek. To je videl delavec Cestnega podjetja Franc Novak, ki je takoj skušal ponesrečenemu pomagati, razen njega pa so ustavili tudi drugi vozniki. Juh je izvlekel iz poškodovanega avtomobila, vendar je bil mrtev. Sodiijo, da je voznika zadela kap. Če je to res, bo ugotovil medicinski izvedenec, ker je preiskovalni sodnik odredil obdukcijo.

MOTORNÍ VLAK IZTIRIL

30. marca zvečer ob 20.40 se je med postajama Mirna peč in Trebnje pri železniškem kamnolomu iztiril motorni potniški vlak, ki je vozil od Metlike proti Ljubljani. Motorka je zapeljala na skalo, težko okrog 200 kg, ki je ležala med tiro. Prvi del motorke se je iztiril, vendar se je vlak pomikal še več kot 100 metrov in se ustavil na industrijskem tiru. V vlaku je bilo 80 potnikov, na srečo pa se nikomur ni nič zgodilo. Škoda še ni ocenjena, poškodovana pa sta podvozje vlaka in industrijski tir. Menijo, da je do nesreče prišlo zato, ker je iz bližnjega kamnoloma skala zdrknila na progo.

BANKINA NI VZDRŽALA

24. marca dopoldne se je zaradi prehitre vožnje zgodila nesreča na cesti Brežice-Pohanca. Ivan Pečnik iz Brezance je vozil tovornjak proti Brežicam, v Gor. Lenartu pa je naproti pripeljal prav tako s tovornjakom Martin Juršič iz Dolš. Ker je ta prehitro vozil, se je Pečnik umikal, na razmočeni bankini pa se je avto prevrnil. Škoda znaša 10.000 dinarjev.

NOVO MESTO — SODRAŽICA 5:1

V petek popoldan sta se v novi novomeški športni dvorani pomerili najboljši namiznotenisisti vrsti na Dolenjskem. V prvenstveni tekmi II. republiške lige so bili precej boljši domači igralci, ki so zmagali s 5:1. Za Novo mesto so nastopili Somrak, Kapš in Bajc, za Sodražico pa Mihelič in brata Lovrenčič.

čamo, ga ni nihče več videl, čeprav so po Kočevju začele krožiti govorice, da so ga videli v tej ali oni gostilni, da je že prej izginjal za nekaj dni in da se gotovo kje posmehuje reševalcem. Miličniki so vse te govorice preverili in ugotovili, da niso resnične.

Razne ekipe so nato preverjale in iskale utopljenca v Rinži, vendar brez uspeha. Tudi potapljaška ekipa, ki je prišla nekajkrat na pomoč celo iz Ljubljane, ni našla utopljenca v Rinži, čeprav jo je pregledala nad zapornicami in pod njimi.

Ob času, ko to poročamo, je torej še vedno uganka, kaj je z

Ivanom Vidmarjem. Gotovo pa se bo kmalu izkazalo, če je živ ali mrtev.

J. PRIMC

TAT V HOTELU

Kar se je 23. marca dopoldne med 10.30 in 11.30 zgodilo v brežiškem Turist hotelu, je značilen primer lahkovernosti in omalovaževanja družbenih samozaščite. Iz recepcije hotela je namreč sredi dopoldneva zmanjkala ročna blagajna s 5.000 dinarji. Nekdo jo je tebi nič, meni nič odnesel in pri tem ni imel težkega dela.

To se je zgodilo, ko je šla recepcionarka I. A. na malico in pustila recepcijo odklenjeno. Nekdo je to videl in izkoristil. Kajpak je potem nastal preplah, toda zmikav je bil medtem lahko že daleč. Za njim seveda poizvedujejo.

Smučarji zdaj na asfaltu

Metod Papež vpeljuje Klammerja in Grissmana

Znova in znova slišimo priča, da znani športniki vse raje sedajo za krmila hitrih avtomobilov. V nedeljo bosta to storila olimpijski zmagovalca Avstrijec Franz Klammer in njegov kolega Walter Grissman.

Kako naj bi se smučarski asist na mestu na belem borili tudi v črnem elementu, pravzaprav ne bi smela biti prevelika uganka. Posebno za specialista v smuku Klammerja je bilo dostikrat rečeno, da je smuk vse bolj podoben avtomobilskemu cirkusu formule 1.

Zanimivo za nas je, da bo konec tedna Klammerju in Grissmanu stal

z nasveti ob progi na Oesterreichringu naše gore list Metod Papež iz Boštjanja. To nalogo so mu zaupali kolegi v dirkaški šoli v Zeltwegu. Klammer in Grissman naj bi v nedeljo že dirkala v novem BMW, v soboto imata tudi že uradni trening, ki odloča o nedeljskem nastopu. Metod se je odpeljal na Oesterreichring včeraj, kjer bo uredil, da bo slednjič le prišel do angleške enačice formule ford, ki slovi za najboljšo v tem razredu. Zaradi pomanjkanja denarja namerava nastopiti letos le na dirkah v Avstriji.

A. Z.

Psička Uča in njenih 14 potomcev. (Foto: Mikulan)

Štirinajst pasjih dojenčkov

Velik družinski dogodek v življenju Uče, nemške ovčarke iz Mačkovca pri Novem mestu — V Sloveniji pomnijo v zadnjih nekaj desetletjih samo dve večji legli

Minuli teden se je čistokrvni nemški ovčarki Uči pri Mariji Pavlin v Mačkovcu pri Novem mestu pripetil pomemben družinski dogodek — skotila je kar 14 psičkov.

Znani novomeški kinolog Dušan Potočar trdi, da je tako številno pasje leglo velika posebnost, v zadnjih nekaj desetletjih slovenske

kinologije (veda o pasjem rodu) pomnijo samo dve bolj številni legli. Enkrat se je rodilo 21 psičkov, drugič pa 16. Statistiko seveda vodijo samo za pse z rodovnikom.

Zal pa predpisi in zdrav razum terjajo, da lahko ostane pri življenju največ 6 psičkov. Če bi pustili živeti vseh 14, bi dobra polovica poginila zaradi naravne stvari: psička nima za vse dovolj mleka, manj odporni bi ostali brez hrane in bi shirali. Tako se je moralo zgoditi, da se Uča in njeni lastniki danes pohvalijo samo s šestimi pasjimi dojenčki, ki pa bodo zagotovo zrastle v prave korenjake.

Ko že govorimo o materi in naraščanju, ne moremo tudi mimo očeta. Ponosni očka, ki pa za svoj ljubezenski in družinski uspeh gotovo ne ve, je Valdo do Manival, nemški ovčar francoskega rodu, ki živi zdaj v Zagrebu.

Cep ravno na rodovitnost gotovo ne vpliva, je morda važno zapisati, da je bila psička Uča eden od prvih

psov v Novem mestu, ki so naredili izpit iz šolanja. Naj zato ob tej priložnosti zapišemo — v Novem mestu je namreč vse več ljubiteljev psov — da prireja novomeški klub za vzrejo športnih in službenih psov večmesečni tečaj šolanja. Začel se bo 15. aprila ob 16. uri na novem vežbališču na Grabnu. Ljubitelji psov pravijo, da je lepo imeti lepega psa, še lepše pa je, če je vzgojen, torej tudi poslušen.

M. B.

KONJI BREZ KOMATOV

3. aprila je Franc Kocjančič iz Dol. Podšumberka delal v vinogradu na Lisci. Konje je izpregel in komate odložil na betonski sod, ki je stal v bližini. Ko se je popoldne vrnil k zidanci, je videl, da komatov ni več. Medtem ko je lastnik delal, ga je nekdo okradel, oškodovan pa je za 5.000 dinarjev.

KAMERA ODKRIVA: Živa meja ob dokaj ostrem ovinku pri križanju Kostialove ulice s Cesto herojev v Novem mestu gotovo ni najbolj primerna za privezovanje krav. Tudi na sejmarški dan ne! Nasprotnega mnenja je bil prejšnji teden lastnik sivke, ki se ni menila za fičke in druge „konjičke na štirih kolesih“, ki so ovinkarili okoli nje. (Foto: S. Mikulan)

TO TI JE SOLIDARNOST, BRAT!

Mara in Jožič Repič sta se po dolgem premisleku odločila, da postavita dom sebi in otrokom svojim. Nekaj denarja sta imela spravljene pod vzglavjem postelje, poleg tega sta prodala nekaj arov zemlje, ki jo je podedovala Mara po svojem starem, in nekaj kubikov lesa, darilo Jožičevega očeta. Ne dovolj, toda dosti za pričetek, če upoštevamo še to, da sta bila zakonca mlada, torej pripravna za mešanje malte, premetavanje opeke, zvijanje železa, za kopanje jarkov in za podobna

opravila. Pa tudi otroci so bili že toliko dorasli, da sta jim lahko zaupala kaj lažjega.

„O, pridna, pridna!“ je zavijala Klotilda Zračnikova, ki je bila zaposlena v istem podjetju, kot sta delala Repičeva, in je slučajno privihrala mimo.

„Midva z mojim pa se odpravljava v Španijo. Sicer samo za tri tedne.“ In je odbrzela, ne da bi si zapomnila, je bil Repičev dom napravljen do prve ali do druge plošče.

Tako se je Klotilda Zračnikova še večkrat ustavila ob ra-

stočem Repičevem domu: enkrat se je vračala s smučanja v Avstriji, drugič je s svojim dragim križarila po Jadranskem morju, spet tretjič se je vrnila z otoka Brača, kjer sta kupila nekaj metrkov zemlje, da si bosta postavila vikend.

„Sicer pa to sploh ne bo vikend, prej barakica. Saj veste, gre nama za ljubi mir.“

Po štirih letih sta se Repiča z otroki preselila iz podnajemniške kletne sobice v hišo in šele takrat sta opazila, da sta utrujena, in Jožič je našel na

glavi nekaj sivih las, Marine gube na čelu pa so bile nekoliko globlje.

Pred kratkim je brala Mara Repiška tovarniški list Hitri glas in na deveti strani je pisalo, da bodo vsi zaposleni delali tri proste sobote za izgradnjo družbenih stanovanj. Malo niže spodaj je bila napisana tudi prednostna lista prosilcev in Mara se je lahko s lastnimi očmi prepričala, da je bilo na prvem mestu zapisano ime Klotilde Zračnikove.

TONI GAŠPERIČ